

Chas. H. H. H.

ANALECTA HYMNICA

MEDII AEVI.

XXI.

CANTIONES ET MUTETI.

Lieder und Motetten

des

Mittelalters.

Herausgegeben

von

Guido Maria Dreves,

Leipzig.

O. R. Re i s l a n d.

1895.

CANTIONES ET MOTETTI.

Lieder und Motetten

des

Mittelalters.

Zweite Folge:

Cantiones Festivae, Morales, Variae.

Herausgegeben

von

Guido Maria Dreves,

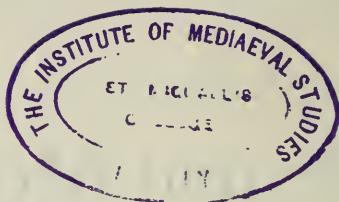
S. J.

Leipzig.

O. R. Reissland.

1895.

JUN - 8 1938

10801

VORWORT.

In der Einleitung zum XX. Teile dieser *Analecta* ist bereits alles Nötige auch betreffs der Lieder dieses Bandes bemerkt worden, welche, aus denselben Quellen geschöpft wie die des vorhergehenden, nur deshalb ein besonderes Heft bilden, damit der gleichmäßige Umfang der einzelnen Teile thunlichst gewahrt bleibe.

Es ist der vorliegenden Sammlung ein doppelter Anhang beigegeben worden, von denen der zweite eine Anzahl von Singweisen, der erste eine Auswahl von Texten enthält, deren Form und Bestimmung manches Rätselhafte zu bieten scheint. Was erstere betrifft, so ist keinerlei strophische Gliederung auch bei den ausgedehnteren Beispielen dieser Art zu entdecken, obschon es natürlich nicht unschwer wäre, namentlich an der Hand des Reimes, diese Lieder in Strophen oder doch Zeilengruppen zu zerlegen. Als ein Hindernis hierbei würde man nur die Ungewissheit empfinden, welche Reime vorkommenden Falles als Binnenreime betrachtet werden könnten, welche nicht.

Was die Bestimmung und den Gebrauch dieser eigentümlichen Poesieen betrifft, so ist das einzige Licht, das ich zu entdecken vermochte, in dem Umstand zu suchen, daß am Schlusse derselben meist ein oder zwei Worte mit langen neunmalkiehnischen Melodiceen stehen, wie z. B. in *odorem, et floreunt, et exaltavi u. a. m.* Diese Worte scheinen liturgischen Texten anzugehören und unsere Lieder wären alsdann Tropen. So lautet ein kurzes Lied dieser Gattung, das ich dem Codex Laurentianus entlehne:

Locus hic terribilis,
 Sacratu8,
 Mundo venerabilis,
 Ornatus
 Jubilis,
 Fundo petrae stabilis,
 Firmatus,
 Per longitudinem
 Tenditur fidei,

Per altitudinem
 Erigitur spei,
 Habens latitudinem,
 Qua diffunditur
 Amore proximi et Dei,
 Agitur,
 Ut in hac ecclesia
 Beneplaceam ei,
 Deleam vitia et confitebor.

Hierauf folgt reich neumiert die Silbe Te, zu ergänzen jedenfalls zu Terribilis. Mit diesem Worte beginnt aber der Introitus des Kirchweihfestes, auf welches auch der Inhalt obiger Verse deutet. Diese scheinen also ein Tropus zum Introitus „Terribilis“ zu sein.

Fassen wir unsere Lieder als Tropen auf, so wird es aber für uns beinahe rätselhaft, wie manche von diesen Texten in der feierlichen Liturgie zur Verwendung kommen konnten, weniger weil die meisten infolge einer uns unverständlichen Reimsucht ebenso arm an Inhalt als überladen in der Form sind, als vielmehr deshalb, weil der Gegenstand so mancher sich mit dem Zwecke und der Würde des Gottesdienstes schlechterdings nicht zu vertragen scheint. So lautet ein kurzes Lied der vorbeschriebenen Art, ebenfalls im Cod. Laurentianus, wie folgt:

Crescens incredulitas
 Fidem domuit,
 Jacens vilis caritas
 Procul latuit,
 Rerumque cupiditas
 Os aperuit,
 Gentes sibi creditas
 Haec absorbuit,
 Nil valet prudentia,
 Nil probitatis gratia,

Sed nummorum copia
 Prodest super haec omnia.
 Hodie pecuniae
 Custos diligitur,
 O, e, o,
 Pauper homo spernitur,
 O, e, o,
 Regis curia
 Nil sine pecunia
 Prodest morum copia.

Wenn wirklich die Beamten, die im Namen des Königs von Frankreich Recht sprachen, derart der Bestechung zugänglich waren, so würden wir eine Philippika gegen sie in einer Kanzelrede oder in einem Rügeliede, wie dieser Band deren manche enthält, am Platze, jedenfalls begreiflich finden. Was dieselben aber in einem liturgischen oder doch innerhalb der Liturgie verwandten Stücke wollen und sollen, dafür haben wir heute kein Verständnis mehr. Wurden dieselben wirklich — und daran ist wohl nicht gut zu zweifeln — in der Kirche gesungen, so

rechtfertigen dieselben vollkommen die Anschauung des Durandus (De Modo Gener. Concil. celeb. 19.): Videtur valde honestum esse, quod cantus indevoti et inordinati Motetorum et similium non fierent in ecclesia.

Eines dieser strophenlosen Lieder, No. VIII des Anhangs, wird in der Engelberger Handschrift 314 als „De sancta Maria Mutetus“ bezeichnet. Es ist damit nicht gesagt, daß dieser Name gerade dieser uns beschäftigenden Art von Gesängen eigen sei. Es scheint im Gegenteile zweifelhaft, ob der Name Mutetus im frühen Mittelalter überhaupt eine Dichtungsart oder aber eine Kompositionsweise bedeutete. Ersteres scheinen die Verse nahezulegen, die Du Cange s. v. Motetum aus einem altfranzösischen Romane de la Rose anführt:

Qu'il feist rimes jolivettes,
Motes, flabiaux! et chansonnettes,
Qu'il vueille à sa mie envoyer,

in denen das Motett augenscheinlich als eine Art von Gedicht (rimes) bezeichnet und mit chansonnettes und flabiaux auf eine Linie gestellt wird. Letzteres scheint aus einer Stelle Pseudo-Bedas bei Gerbert de Cantu et Musica Sacra II, 129 hervorzugehen, woselbst die Musik als die Wissenschaft de gravi, medio et acuto sono definiert wird „et quomodo ex his componuntur motelli (lies motetti) seu conducti vel organa“, wobei der mutetus mit dem organum, also einer Kompositionsart auf gleiche Linie gestellt wird. Letzterer Anschauung ist Gerbert gefolgt, der a. a. O. S. 129 ff. mehrere Beispiele von Motetten aus einer San-Blasianer Handschrift anführt, welche seine eigene S. 129 versuchte Definition Lügen strafen und darthun, daß ein Motett verschiedenartige poetische, ja sogar prosaische Form haben kann. Ersterer Ansicht ist Léon Gautier, der in seiner Histoire de la Poésie liturgique au moyen âge I, 183 das Motett definiert: Le mutetus est une pièce à une ou plusieurs voix qui se chante, d'une façon indépendante, à tel ou tel moment de l'office. Il faut ici se montrer large et comprendre sous cette dénomination toutes les pièces lyriques de langue latine qui ont un caractère pieux sans avoir de place déterminée dans la journée liturgique. Dieser Definition zufolge würde sich Mutetus und Cantio nur insofern nicht decken, als letzter Begriff auch jene selbständigen Lieder einschlosse, denen ihr

BQ
5253
A5
v. 21

Inhalt einen bestimmten Platz im Officium anweist, wie die Conductus, als auch jene, die nicht beim officiellen Gottesdienste, sondern bei anderen Gelegenheiten gesungen werden sollten. Letztere Lieder hätten dann mit den Leseliedern das gemein, daß sie wie diese für die Privatandacht eingerichtet, mit den Cantiones, daß sie zum Gesange, nicht zur Lektüre bestimmt waren.

Auffallend ist wie bei den Tropen so bei den Cantionen eine Vorliebe für die Dreizahl der Strophen, sei es für drei gleichen, sei es für drei verschiedenen Aufbaues. Diese Vorliebe ist nicht genügend erklärt. Sollte sie sich darauf zurückführen lassen, daß der Tropus (so gut wie der Introitus), wie Durandus in seinem Rationale mehrmals, so IV, 5 u. 6, hervorhebt, drei Teile hatte: *Unde tria continet, videlicet antiphonam, versum et gloriam?* Es wäre dann das häufige Vorkommen dreistrophiger Cantionen ein neuer Beweis für die Entwicklung dieser Gattung aus den Tropen.

Wien, den 14. November 1894.

Guido Maria Dreves.

I.

FESTIVAE DE TEMPORE.

De ss. Trinitate.

1.

1. O amor, Deus, deitas,
Majestatis essentia,
Trinitatis societas,
Nexus et amicitia,
Summi boni lactitia.
Tu sitiens societas,
Vitae plena felicitas,
Ex cujus influentia
Sunt, vivunt, vigent omnia,
O amor universitas.
2. Tu sapor ineffabilis,
Fons debrians, quos reficis,
Dulcor intolerabilis
Stringis, quos unis, perficis,
Incorporas nec sufficis;
Vita interminabilis,
Tu sola delectabilis,
Impatiens pacificis,
Dolor, qui nunquam deficis,
Ignis inextinguibilis,
O amor inscrutabilis.
3. Personalis proprietas,
Nec te virtus exsuperat,
Per te vivit aeternitas,
Quae nunquam te prae-
venerat,
Sed osculum habuerat,
Te lege, sancta trinitas,
Familiaris unitas,
Quae caros vincit, carcerat
Et universis imperat,
Libertatis securitas,
O amor, Deus, deitas.
4. Quem nulla dimensio
Termino metitur,
Nec sensus intentio
Fine definitur,
Quae nunquam finitur,
Per te rex in solio
Sedens invenitur,
Si curras in stadio,
Nullo praevenitur,
O amor, quo itur.
5. Cellarium, vinarium,
Dives in omni gratia.
Tu veritas et vita,
Tu finis et principium
Cunctorum providentia
Qua quaeque sunt praescita,
Per liberum arbitrium
Currrens et necessarium
Disponis haec et alia
Certus sum, quod sit ita.
6. Ergo in principio
Verbum apud Deum,
Quem idem cum filio
Credo sed non eum
Et amorem meum.
Patris sapientia,
Splendor et figura,
Per quem fecit omnia,
Mira genitura
Idem in natura,
Candor lucis, speculum
Patris et spectaculum
Omnis creatura,
Vita post futura,
O amor, me cura.
7. O amor vincens omnia,
Vincis invincibilem,

- Nostra victus miseria
Deum facis hominem,
Qui non permutatur,
O miranda gratia,
Quae nescit consimilem
Placans inimicitias
Per Mariam virginem
Salutis originem
Culpa superatur,
Amor humanatur,
O amor, qui datur.
8. Tu virtutum meritum,
Decus et dulcedo morum,
Vivum fers interitum,
Introitum et exitum,
Profectus es justorum.
Tu sanctorum praemium,
Tu gaudiorum gaudium,
Tu qui cuncta contines
Et principatum obtines
Regni coelorum,
Tu es Deus decorum.
9. Tu quies hiemalis
Et vernalis amoenitas,
Tu fervor aestivalis
Et es ignita caritas,
Autumnalis fecunditas,
Tu jubilus mentalis,
Spiritalis festivitas,
Amplexus nuptialis,
Suavitas, vivacitas,
Literalis facunditas,
Finis initialis,
Post moerorem serenitas,
Virtus imperialis,
Plena familiaritas
Scrutantium profunditas,
O amor, o jucunditas.
10. Radix immortalitatis,
Flos deliciositatis,
Sanitatis fructus,
- Lignum vitae paradisi,
Per te mea, me dimisi,
Quem amisi;
O lux inaccessibilis,
In abyssum claritatis
Me immersum merge satis,
Eja da gratis,
Quo lumini sim similis,
O amor veni nobilis.
11. Tu es circumferentia,
Centrum, tui positio
Loci negat obsequia,
Alpha et O et unctio,
Virtus in omni medio.
Tu gratia pro gratia,
Quo languent desideria,
Tuique sine socio
Fecunda haec possessio,
O amor amans omnia.
12. Tu genus es in genesi,
Moralibus si pateat,
Lux, arca, fons diluvii,
Se mare rubrum praebeat
Profundum, me absorbeat.
Du et progressus Exodi,
Columna, virga Moysi,
Me terra mellis habeat,
Currus Eliae provehat,
Sacrae jungens synderesi
O amor Hely, Heloi.
13. O amor, o sublimitas
Me transfer ad sublimia,
Cui vita, liberalitas
Nec non omnipotentia,
Tu vera sapientia,
Rex et regalis pietas,
Tu semper vicens novitas,
Nova me reple gratia,
Tibi sit laus et gloria,
O amor, Deus, deitas.

Trop. ms. saec. 13. Cod. Stuttgartien. HB. I Asc. 95. A. — Clm. Monacens. (ol. Diessen.) 5539. saec. 14. B. — Cod. Graecen. (ol. Lambrecht.) 258. add. saec. 13. C. — 3, 6 De lege C. — 5, 6 quaeque sunt perfecta C. — Bis Str. 7 stimmen alle Quellen überein; Vor Str. 7 schaltet C ein:

Per te cuncta condidit,
Quibus legem indidit,
    Ut vita, qua viverent,
    Se invicem amarent;
En Thau signaculum,
Luce decorans aemulum,
    Ut te plus diligenter,
    Qui firmandi starent.

Dejieis belligerum
Fortis ut mors Luciferum,
    Cujus adversarius
    De limo creatur,
    Amor operatur,
Regnum et imperium
Per verbum participium
Sed bene adverbium.

Nudius vix tertius
Reclinans damnatur,
O amor, quo salvatur.

7, 2 in vincibilia C. — 7, 7 nescit. C. — 7, 8 inimicitiam A. — Str.
8 u. ff. fehlen C, welches dafür die folgenden Str. einstellt:

Per te virgo salutatur,
Flore, fructu fecundatur,
    Fit parens manens filia.
Per quem mater honestatur,
Inimicus amicitur,
    Datus omni gratia,
Coelum mundo figuratur,
Super choros sublimatur
    Angelorum in gloria,
    O amor, vincens omnia.
Quo majestas inelinatur,
Dei virtus infirmatur
Cum jumentis deputatur,
Deponitur, ligatur
    Omnipotens in stabulo.

Rex David infatuatur,
Elisaeus incurvatur,
Splendor patris obumbratur,
Non noscitur, negatur
    A propriis in saeculo.
Fortitudo fatigatur,
Panis verus fami datur,
Fons siccatur, vis lassatur,
Configitur, lanceatur
    In crucis rex patibulo.
Per te vita infirmatur,
Totus mundus immovatur,
Paradisus irrigatur,
Vis moritur, mutatur
    Decorus, fit spectaculo.

O amor dulcis osculo.

In der Hs. B steht noch ein anderer verwandter Conductus, der bei
Mone I, 237 gedruckt ist, und aus Mone bei Daniel V, 203 und Kehr-
ein 113.

2.

1. Salve, pater nominum
Omnium,
    salus fidelium,
Tu summa spes hominum,
Miseris
    dans solamen pium.
Jesu, decor virginum,
Servorum
    tuorum praemium,
Munda sordes criminum,
Tribuens
    reis remedium.

2. Salve, fili virginis,
Mariae
    tu primogenitus,
Ave, victor daemonis,
Dei pa-
    tris unigenitus,
A cunctis nos ruinas
Eripe,
    rex regum, penitus,
Cumque nobis est finis,
Trahe nos
    ad te divinitus.

3. Salve, donum coelicum,
 Spiritus
 Dei qui diceris,
 Juvamen mirificum,
 Dulcoris
 fons, cibus pauperis,
 Remedium unicum,
 Donans auxilium miseris.
 Ave, carmen mysticum
 Quod nunquam
 humiles deseris,
 Fac, trinitas
 nos frui superis.

Cod. Engelbergen. 314. saec. 14. — Vgl. Morel 79.

3.

1. Una trium deitas, ' Non deorum colitur, Nam conformis unitas Deitati noscitur, Non in esse trinitas, Sed extra discernitur. R^o Fides est in opere, Munus est in foedere, Usus est in munere.	2. Pater idem filio, Non idem, qui filius, Alter idem filio, Non alter qui filius, Unusquisque filio, Non ut quisque filius. R^o Fides est in opere, Munus est in foedere, Usus est in munere.

3. Alter idem alteri,
 Quod adsistat alterat,
 Alterum sic alteri
 Mens et lingua conferat,
 Ut sit idem alteri,
 Sed in hoc non differat.

Cod. Parisin. (ol. Martialen.) 3719. saec. 12.

4.

1. Salve, pater luminum, Omnium salus fidelium, Tu summa spes omnium Diceris daus solamen pium. Jesu, decor virginum, Servorum tuorum praemium Munda sordes criminum Tribuens reis remedium.	2. Salve, fili virginis, Mariae tu primogenitus, Ave, victor daemonis, Dei patris unigenitus, A cunctis nos ruinis Eripe, rex virginum, penitus, Dumque nobis est finis, Trahe nos ad te divinitus.

3. Salve, donum coelicum,
Spiritus Dei qui diceris,
Juvamen da mirificum
Donans auxilium miseris;
Ave, carmen mysticum,
Quod nunquam humiles deseris,
Fac, trinitas, nos frui superis
In aeternum.

Cgm. Monacen. (ol. Tegurin.) 715. saec. 15.

5.

1. Fons, origo trinitatis Et totius deitatis Pater est principium, Attributa potestate Et conclusa veritate Gignit ex se filium. 2. Datur natus mundo gratus, Incarnatus, illustratus, Plenus sapientia. Hi sunt pares potestate, Uniformes unitate, Gubernantes omnia.	3. Pari gaudent bonitate, Pari pollent dignitate, Pares sunt in gloria; Patrem nullus procreavit, Natum pater generavit Et spirat aequaliter. 4. Sed ab his amor spiravit, Amor natum humanavit ..... Per quem pater reparavit Hominem, quem sauciavit Ligni morbus graviter.
5. Hos distinctos in personis
Sed in esse et in donis
Idem esse credimus,
Tu nos, Deus, coeli bonis
Beatorum et coronis
Frui fac, exposcimus.

Cm. Monacen. (ol. Emmeramen.) 14343 anni 1351.

Cautiones Quadragesimales.

6.

1. Rubens rosa, Jesu pie, Fili patris et Mariae, Sacratissimae Semper virginis, Qui pro nobis fundis Rivos sanguinis. 2. Nos a culpa serva puros, Actus fac servare duos Poenitentiae Condignissimae, Ne nos turpet naevus Inconstantiae.	3. Consolationis rorem Dona nobis et amorem Atque saporem Tui nominis, Jubar fac sentire Tui luminis. 4. Hostis noster versipellis Non nos vincat suis bellis Seu nequitiis Aut versutiis, Per quis suis tradat Nos suppliciis.

5. O Maria, rubens rosa, Dulcis nimis et formosa, Peccatoribus Tuis famulis Precibus succurre Nobis sedulis.	6. Carnem mundum zabolumque Subde, ne vincant quousque Tibi supplices Tuos famulos, Qui tres patiuntur Istos aemulos.

7. Chori simul angelorum
Nec non tota beatorum
Coeli curia
Atque patria
Adjuvent nos secum
Frui gloria.

Cod. Berolinen. Germ. 8° 190. saec. 15. ex. — 5, 3 und 4 umgestellt
gegen den Reim. — 6, 3 Tibi et.

7.

1. Christicola, recordare Mortis trucidis et amarae, Que li douz rois de paradis Gliscens suam reparare Plebem ab inferni lare Vult souffrir en la croiz jadis.	5. Postquam nobis, quos dilexit, Cornu salutis erexit En la chartre d'enfer vilaine Atque praedam hinc evexit, Cum gloria resurrexit, Tesmoig Marie Magdelaine.
2. Lingua non posset pandere, Neque manus describere, Ne cuer pourpenser ne savoir, Nec oculus inspicere, Quantum pro nostro scelere Jesu crist vult de peine avoir.	6. In hac resurrectione Omnes tenentur personae, Qui en dieu croient esioir Ac magna devotione Sic dicere: Jesu bone, Vueilles noz priez oir.
3. Ob dolorem vitae ducis Morientis ligno crucis Les pierres et li murs fendirent, Sol radios suae lucis Texit hora mortis trucidis, Et li monuments aouvrirent.	7. O quam felix et amoena Et quam dulci laude plena Est ceste resurrection, In qua mundus carens poena Deo canit tensa vena En signe de redamption.
4. Agnus misericors Dei, Quem nequissimi Judaei Crucificent sanz raison, Vires hostis tartarei Fregit et subtraxit ei Ceus, qui tenoit en sa maison.	8. Ergo tali modo praesto Actu sacro et tempesto Soion entre nos pecheur, Ut possimus Paschae festo Corde puro et honesto Recevoir nostre sauveur,

9. Rex, qui cum plasma superna
Resurrexit die terna
Et nous restora amitie,
Ab hujus mundi cisterna
Ad gaudia sempiterna
Nous moint per sa sainte pitie.

Cod. Parisin. (ol. Sandionysian.) 15131. saec. 13.

8.

1. Forma poenitentium In cruce monstratur, Crucis sufferentia Dum mors relegatur, Morte crucis aspera Vita reparatur, Dum in cruce moritur vita, mors fugatur.	2. Crux, salus, spes unica, Lignum pretiosum, Lignum salutiferum, lignum gloriosum, Lignum fugans daemones, lignum virtuosum, Mira Dei gratia, lignum gloriosum.
3. Per te vitam ingredi Det nobis mereri, Qui te nostra voluit peccata deleri, In te, nostra gloria, sit nostrum mederi, In te, crux, vehicula vectrix Dei veri.	

Cod. Oxonien. Bodl. 832. saec. 15.

9.

1. Latex silice, Mel petra profluit, Medulla cortice, Manna terram compluit, In ardenti frutice Flamma nihil destuit, Ejicit veterna Regulum caverna Dextera superna, Spiritus emanat, Literam complanat, Sputo caecum sanat Lux de lumine, Suo sanguine, Qui librum gratiae Scripsit immolatus.	2. In suppliciiis Haec suplex hostia Dum stat in ostiis Petit haec stipendia, Ut de beneficiis Recens sit memoria, Quia pro te natus, Pro te perforatus Manus, pedes, latus, Pro te se despexit, Pro te resurrexit, Humeris revexit Ovem perditam, Sequi semitam Per haec convinceris, Ne sis tot ingratus.

3. Quid, cor asperum,
 Cor saxo durius,
 Tot fructus operum
 Quid reddis melius?
 Ne dolore vulnerum
 Frangar Dei filius,
 Vicem quam rependis?
 Quare non attendis,
 Quis est, quem offendis?
 Ergo prudens ire,
 Diem praevenire,
 Judicem lenire
 Cures, opere
 Hunc amplectere,
 Qui tibi brachia
 Tendit immolatus.

Cod. Oxonien. Rawlinson C 510. saec. 13. A. — Cant. ins. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. B. — Trop. ms. saec. 13. Cod. Stuttgartien. HB. I Asc. 95. C. — Cod. Guelfenhyteran. Helmstadien. 628 saec. 13. D. — 1, 6 nil destruit D, nil destituit A. — 1, 7 Eruit aeterna A. — 2, 9 Manus fehlt B. — 2, 15 Per hoc D. — Str. 3 fehlt B. — 3, 1 O cor asperum A. — 3, 5 Nec dolore A. — Cfr. Milchsack 166. — Die Aufschrift giebt A.

10.

Planctus Christi morientis.

1. Homo, vide, quae pro te patior, Si est dolor sicut, quo crucior, Ad te clamo, qui pro te morior, Vide poenas, quibus afficior, Vide clavos, quibus confodior, Cum sit tantus dolor exterior, Interior planctus est gravior, Tam ingratum dum te experior.	2. Eja, homo, quare teipsum negligis? Vultus adspectum quare non corrigis Et cur affectum ad me non dirigis? Erras, dum quempiam plus quam me diligis. Nam creaturam te feci nobilem, Adspectu pulchrum, rationabilem, Natura mitem et amicabilem Summique boni communicabilem.
3. Et tu serpentis
 seductus flatibus
 Illaqueasti
 te mortis nexibus,

Hinc paradisi es
depulsus foribus,
Mox occurristi
saevis latronibus,
Qui te nudatum
sacris virtutibus
Vulneraverunt
in naturalibus.
Cumque non esset,
qui salvum faceret,
De manu mortis
nec qui redimeret,
Ad te descendi
de patris solio,
Vile velatus
carnis cilicio,
Te redempturus,
non autem pretio,
Sed, sicut cernis,
sanguine proprio.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. A. — Cod. Londinen. Egerton 274. saec. 13. B. — Cod. Carnoten. 341. saec. 14. C. — Cod. Parisin. (ol. S. Albini Andegaven.) 8433. saec. 13. D. — Cod. Carlsruhan. Angien. 36. saec. 14/15. E. — Aufser B nennt auch C Philipp de Grèves als Verfasser: „Prosa Philippi, Cancellarii Parisiensis“; dagegen schreibt C das Lied dem hl. Bernhard zu. Mit Ausnahme von C haben alle andern Handschriften nur eine Strophe, die erste, die auch allein echt erscheint, weil die folgenden weder den Stil des Kanzlers verraten, noch dasselbe Versmafs bewahren, da die erste Hälfte jeder Zeile daktylisch statt trochäisch ist. Ungewiß bleibt, ob das echte Lied nur einstrophig war, oder ob die folgenden Strophen verloren sind. — 1, 2 quid pro te CD. — 1, 4 tamen planctus est C.

II.

Alius Planctus.

1. O quotiens vos volui .	2. Numquid inter vos vilui,
Blanda sub ala cogere,	Quod crucem meam perdere
Quos jam natos regenui,	Gentem pravam sustinui?
Reperditis aperui	Nonne scitis, quod potui
Viam salutis terere,	Mihi solus sufficere
Sed crucis fracto foedere,	Et angelis praecipere,
Me relicto contemptui	Ne morerentur fatui?
Causas vultis exquirere,	Sed hoc crucis caractere
Ne sanctorum senatui	Plus gloriari volui,
Vos possitis adjungere.	Quos me scitis compellere.

Cod. Guelfenhyteran. Helmstadien. 628. saec. 13. — 1, 1 vosfehlt. — 1, 4 Lies: Deperditis. — 2, 8 Sed homini crucis caractere. — Cfr. Milchsack 174 sq.

12.

Alius Planctus.

Homo, quam sit pura	Myrrha, felle plena,
Mihi de te cura,	Caesa gena, omnis vena
Prout probant plura,	Sanguine cruenta.
Dolor et pressura,	Stupens haec tormenta
Verberum tritura,	Condolet natura,
Lanceae fixura.	Veli fit scissura,
Vinctus in catena	Solis lux obscura,
Nulla victus poena,	Patent monumenta,
Potus in lagena	Dum sum immolatus.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. —
Vers 3 lies: Probe probant plura? — Nach dem Zeugnisse Salimbenes ist
dies Lied von Philippus de Grevia. Wahrscheinlich bietet die Hs. nur die
erste Strophe des Liedes, das mir aber anderweitig nicht vorgekommen

13.

Alius Planctus.

1. O levis aurula,	2. Gens nimis aspera,
Cur credula	Considera,
Videbaris primitus,	Quod adnector nexibus,
Quis vel qualis	Sic in vestris
et cur erit exitus,	cogor mori manibus,
Imprimi sedula,	Per te florigera,
Cur vincula	Sint prospera
Velox fert interitus,	Pro malorum mentibus
Mors extrema	Et omine
quia mortis anhelitus.	malum malo fruentibus.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

14.

Dialogus Virginis cum cruce.

1. Crux, de te volo conqueri,	2. Cur pendet, qui non meruit,
Quid est, quod in te reperi,	Quid, quod te non abhorruit,
Fructum tibi non debitum?	Cum sis reis patibulum?
Fructus, quem virgo peperit	Cur solvit, quod non rapuit.
Nil debet Adae veteri	Cur ei, qui non nocuit,
Fructum gustanti vetitum,	Es poenale piaculum?
Intactus fructus uteri	Ei, qui vitam tribuit
Tuus non debet fieri	Mortique nihil debuit,
Culpae non habens meritum.	Mortis propinas poculum?

3. Te reorum suppliciis
Te culparum flagitiis
Ordinavit iustitia;
Cur ergo justum impiis,
Cur virtutem cum vitiis
Sociavit nequitia?
Redditur poena praemiis,
Offensa beneficiis,
Honori contumelia?
4. Reis in te pendentibus,
Homicidis, latronibus
Inflicta maledictio,
Justo pleno virtutibus,
Ornato charismatibus
Debetur benedictio;
Ergo quid ad te pertinet?
Cur vita mortem sustinet,
Habitus fit privatio?
5. Virgo, tibi respondeo,
Tibi, cui totum debeo
Meorum decus palmitum;
De tuo flore fulgeo,
De tuo fructu gaudeo
Redditura depositum,
Dulce pondus sustineo,
Dulcem fructum possideo,
Mundo, non tibi genitum.
6. Quodsi mortem non meruit,
Quid, si mori disposuit,
Ut morte mortem tolleret?
Lignum ligno opposuit,
Solvit, quod nunquam rapuit,
Ut debitores liberet;
In Adam vita corrui,
Quam secundus restituit,
Ut vita mortem superet.
7. Ulmus uvam non peperit,
Quid tamen viti deperit,
Quod ulmus uvam sustinet?
Fructum tuum non genui,
Sed oblatum non respuì,
Ne poena culpam terminet;
A te mortalem habui,
Immortalem restitui,
Ut mors in vitam germinet.
8. Tu vitis, uva filius;
Quid uvae competentius
Quam torcular, quo premitur?
Cur pressura fit durius,
Nisi quia jucundius
Vinum sincerum bibitur?
Quid uva pressa dulcius?
Quid Christo passo gratius,
In cujus morte vivitur?
9. Multi se justos reputant,
Filium a te postulant
Et ad me non respiciunt,
Sed postquam tibi creditus,
Est apud me depositus,
Extra me non inveniunt;
Quaerant in meo stipite,
Sugant de meo palmitè
Fructum tuum, quem sitiunt.
10. Respondeas hypocritis:
Filium meum quaeritis,
Quem cruci dudum tradidi,
Jam non pendet ad ubera,
Pendet in cruce verbera
Corporis monstrans lividi;
Eum in cruce quaerite,
Guttas cruentas bibite,
Aemulatores perfidi.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. A. — Clm. Monacn. 675. saec. 15. B. — Cod. Palat. Vindobonen. (ol. Campen.) 883. saec. 14/15. C. — 1, 2 Quia nunc in te C. — 1, 3 non tibi C. — 2, 2 Quid est quod te non obruit (l.: horruit) C. — 2, 4-6 fehlen C. — 2, 7 Quare qui vitam C. — 2, 8 Mortisque B. — 3, 1-3 fehlen C. — 3, 4 cum impiis C. — 3, 6 Sociante C. — 3, 7-8 fehlen B. — 5, 2 Me tibi totam debeo C. — 6, 1 Christus mortem non B. — 6, 2 Quodsi C. — 6, 3 Ligno lignum B. — 6, 5 Exsolvit quod non C. — 6, 7-9 fehlen B. — 7, 9 in vitam trauscat C. — 8, 7 uva passa B. — 9, 2 Filium tuum a te. Als Verfasser bezeichnet Salimbene den Pariser Kanzler; ebenso C (fol. 79b): „Ob memoriam crucifixi scribo hanc disputationem, quam composuit cancellarius Philippus, inter matrem ipsius crucifixi et crucem.“ — Es fragt sich nur,

wieweit der Text als authentisch anzusehen ist. A hat nämlich nur Str. 1, 3 und 5, C hat Str. 1—7, B den ausführlichsten Text. Für die Echtheit des. Ganzen, mindestens der ersten acht Strophen, spricht im allgemeinen der Stil, der sehr wohl zu den echten Liedern des Dichters stimmt; dagegen, daß die zweifellos echten Strophen nur zwei Reime kennen, eine Regel, von der einmal Abstand genommen in 4, 7 und 8, in 7, 1 und 2, vollständig in Str. 9 und 10; diese letzten beiden dürfen wohl sicher als spätere Bereicherung anzusehen sein. Die Melodie des Liedes, richtiger eine Melodie des Liedes, hat nach Salimbene der Franciskaner Heinrich von Pisa gemacht.

15.

1. O crux, ave, spes unica, Signum mitibus mite, In paradisi chronica Te signat arbor vitae, Ligna Abrahamitae, Jacob manus cancellans, Tau in liminari, Serpens in palo pari, Moyses orando bellans.	2. Ecce, crucem Domini, Daemon cedat numini, Fuge, pars adversa, Perversa, eversa Hoc signo. Gigas fati gemini Militavit homini, Collegit dispersa, Diversa, conversa In ligno.
3. Ergo per signum crucis,
 Per signum summi ducis,
 Per ducem summae lucis
 Libera nos, Deus.
 Sit nobis crux tutamen,
 Lorica, pax, solamen,
 Sit scutum sine tamen,
 Annus jubilaus.

Cant. ms. Toletanum saec. 13. Cod. Matriten. Tolet. 930 (33—23). A. — Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. B. — Cod. Guelfenbyteran. Helmstadien. 628. saec. 13. C. — 2, 6 fatis geminis C. — 2, 7 hominis C. — 3, 7 lesen alle drei Quellen wie oben; dennoch dürfte ein Verschreiben vorliegen; lies: scutum, linitamen (statt linitamentum)? — Cfr. Milchsack 177.

16.

De clavo Christi.

1. Clavus pungens acumine, Dum carnem Christi perforat, Ex vulnerum foramine Passionem commemorat, Cujus dum madet sanguine, Nos perfundens dulcedine, Christo crucis imagine Conformatos incorporat.	2. O manuum confixio, O pedum perforatio, Quibus Christus confoditur, Cujus dum caro scinditur, Et clavorum mysterio Regnum coelorum panditur, Coelestis fabri studio Clavus in clavem vertitur.

3. Vobis loquor pastoribus,
Vobis, qui claves geritis,
Vobis, qui vitae luxibus
Claves Christi rejicitis,
Vos lupi facti gregibus,
Membra Christi configitis
Et abutentes clavibus
Claves in clavos vertitis.

Caut. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

17.

Laus in Festo Palmarum.

1. Ecce, rex desiderabilis, Gloria patris altissimi, Factus homo visibilis In asino venit humilis.	4. O qualis haec mutatio, Dum crucis in patibulo Missus a regni solio Mundi fit abjectio.
2. O tu Sion filia, Pia pande desideria, Exsulta satis et jubila, Te vere decent gaudia.	5. O quam stupenda pietas, O, quam fervens haec caritas, Per quam tibi, o trinitas, Tanta placet humilitas.
3. Ab Hebracorum populo Jucunda fit processio, Clamatur: in altissimo Hosanna David filio.	6. O qualis es, tu asine, Qui regem portas gloriae Carnis tectum velamine, Quem coeli colunt curiae.
7. O angelorum gloria,
Tibi grata sit haec familia,
A qua tibi pro raza
Datur laus et gloria.

Grad. ms. Porcetense saec. 12/13. Cod. Darmstadien. 931. add. saec. 14. —

1, 1 rex tuus desiderabilis. — 7, 3 pro raza.

18.

In Parasceve.

Fas legis praeae, typici tu victima Paschae,
Qui non solvisti, sed Adam novus omne novasti,
Teque quaternorum qui symbolo discipulorum
Ablueras mentes sorde simulque pedes.
Vere tu potus hyperousion ipse cibafus
Emmanuel vite nobis sitientibus vitae,
Mite salutare mundi, mors mortis amarae,
Non homo sed vermis, eremi suspendulus anguis,
Qui in cruce solvebas moriens, quae non rapiebas.

Trop. ms. saec. 13. Cod. Stuttgartien. HB I A. 95.

Cantiones Paschales.

19.

1. Laudet laetus noster coetus Viventem cum mortuis, Qui nos emit et redemit Sanguinem per proprium. 2. De figura nulla cura, Quia venit Dominus, Venit Jesus sponte laesus, Ut deleret facinus. 3. Mortem passus, nunquam lassus Quievit per triduum, Jam surrexit et erexit, Tempus habens congruum.	4. Orcum fregit et elegit Sanctorum consortia, Hos amavit, quos ornavit Immortali gloria. 5. Ita gessit, et recessit [Ululans] daemonium, Videns, quia miseria Versa est in gaudium. 6. Ergo plaude, ergo gaude Laudans Dei filium, Plebs, quam lavit et sanavit Gratia non merito,

Ore vero, corde mero
Benedicat Domino.

Grad. ms. Porcetense saec. 12/13. Cod. Darmstadien. 931. add. saec. 14. — 1, 1 Gaudet. — Als Rundreim wiederholt sich 1, 3 sq. Diese Verse gehören aber von rechts wegen zu 6, 1 und 2, mit denen sie eine Strophe bilden. Dann wäre entweder 1, 1 und 2 der Rundreim oder es sind hinter 1, 2 zwei Zeilen ausgefallen. — Die Aufschrift lautet in der Hs. Laus de resurrectione DN.

20.

1. Aeterni patris filius Nostrum videns interitum Condoluit, Quod nos tenuit Satan atque videri Non renuit, Quod sic voluit Nos ab hoste tueri. 2. Natus est nobis Dominus, Nostrum diluens facinus Illuditur, Alapis caeditur, Nudus expoliatur, Conspuitur, Crucifigitur, Saeva morte damnatur.	3. Ante tempora genitus, Totius mundi Dominus, Dum nascitur, Salus exoritur, Via vitae donatur; Dum patitur, Satan affligitur, Vita recuperatur. 4. Inferni portas spolia Die resurgens tertia, Qui voluit, Vivus apparuit, Vitae dans documenta. Apparuit, Diu quod latuit, Dragma vetus inventa.

5. Nos igitur ex debito
 Benedicamus Domino,
 Qui aethera
 Nobis indebita
 Nos amore reduxit,
 Gaudia
 Donans eximia
 Dies nobis illuxit.

Cod. Cantabrigen. Ff I 17 add. saec. 13. — 1, 2 lies: Nostros videns
 interitus? — 5, 6 fehlt eine Silbe.

21.

1. Alma dies, dulcis qui es, Cum triumphi cumulo Leo fortis, victor mortis, Qua surgit de tumulo. Felix dies, felix hora, Qua ad superiora Victor redit sine mora.	4. Haec peccatum veteratum Fugat et interitum, Beatarum animarum Pium servans meritum. O dies beata, Nulli comparata, Qua mors est fugata.
2. Dies laeta sine meta, O dies victoriae, In qua mortem vicit fortem Rex aeternae gloriae. Mira peregit, Tartara confregit Et hostem subegit.	5. Resurrexit et revexit, Quos sorbuit interitus, Conlaturatur, comitatur Chorus hunc angelicus. O dies magna Dei, Dies nostrae spei, Dies requiei.
3. Lux laudanda et ornanda Omni reverentia, Quam sacravit, quam beavit Divina potentia. O dies amabilis, Quae nunquam labilis, Sed semper stabilis.	6. Nobis vitam infinitam Dat vera resurrectio, Isti lux nostra dux, Sit salus et protectio. Christo sociemur, Christum contemplemur, Christo conlaturamur.

Orat. ms. saec. 15. Cod. Mus. Hildesheimen. 383; mit Neumen.

22.

1. Christus vicit resurgendo, Saevum hostem reprimendo, Alleluja, Alleluja, Ey, surrexit rex gloriae.	3. A tartaris nos redemit, Culpam Adam qui peremit. Alleluja, Alleluja, Ey, surrexit rex gloriae.
2. Quasi leo in triduo Vivus redit de tumulo. Alleluja, Alleluja, Ey, surrexit rex gloriae.	4. A peccatis nos abluit, Qui se pro nobis obtulit. Alleluja, Alleluja, Ey, surrexit rex gloriae.

5. Laudes dignas jubilantes, Voce laeta resonantes, Alleluja, Alleluja, Ey, surrexit rex gloriae.	6. In hoc paschali gaudio Benedicamus Domino. Alleluja, Alleluja, Ey, surrexit rex gloriae.

Grad. ms. Moshurgense anni 1360. Cod. Univ. Monacen. 157.

23.

1. Corde vero Ac sincero Nos concedet psallere Et psallentes Nostras mentes Ad Christum erigere.	5. Vita mundo Moribundo Christi morte redditur, Mors devicta Ut afflicta Gemit et conqueritur.
2. Ecce certum Et apertum, Qualiter hoc tempore Actor lucis Sanctae crucis Vicerit in arbore.	6. Hinc descendit, Qui pependit Pro redimendis suis, Ad inferna, Die terna Resurgens a mortuis.
3. Laude dignum Est hoc lignum, Quo nos suo sanguine Christus lavit Et purgavit A noxae caligine.	7. O quam grata Et beata Est haec resurrectio, Per quam vitae Victo Dite Datur reparatio.
4. Agnus Dei, Quem Judaei Occidere perfidi, Sua morte Claustra forte Hostis fregit callidi.	8. Fractis portis Domus mortis Rex triumphat aetheris, Cum dilectis Hinc ejectis Rediit ab inferis.
9. Ergo toto
Cordis voto
Oremus, ut gaudium
Nobis caeli
Praestet Heli
Per crucis mysterium.

Cod. Parisin. (ol. Sandionysian.) 15131. saec. 13. — 5, 1 Vitam. — 5, 3 reddidit.

24.

1. Orthodoxe plaudite,
Spiritus immundi
Expurgato fomite,
Atque laetabundi
Ad Deo psallite,
Quia moribundi
Vera fides geniti
purgavit crimina mundi.
2. Adam per consilium
Propriae consortis
Transgressus imperium
Regis summi fortis,
Ad nostrum exitum
Fructum dirae sortis
Hausit, eo cunctis
miscendo pocula mortis.
3. Christus optans vincere
Acherontis ducem
Illius et frangere
Pressionem trucem
Atque suis reddere
Paradisi lucem,
Probra pati voluit,
sputa, flagella, crucem.
4. Quisquis per exsilia
Mundi hujus viat,
Omni concidentia
Posttergata sciat,
Quod Christi clementia
Noxae caedes piat,
Ut poena careat
homo, purus crimine fiat.
5. O quam frugi passio
Nostri salvatoris
Ac sui effusio
Beati cruoris,
Dulci cujus pretio
Humani languoris
Vulnera dum sanat,
dolor est medela doloris.
6. Rex terrae et aetheris
Et qui cuncta regit,
Qui pro nobis miseris
Occasum elegit
Atque regem sceleris
Moriens subegit,
Nobis surrexit,
qui nobis tartara fregit.
7. O Christe propitie,
Qui tuae gravamen
Visitans familiae
Per mortis examen
Reddidisti gloriae
Aeternae solamen,
Unicus in trino
sis benedictus, amen.

Cod. Parisin. (ol. Sandionysian.) 15313. saec. 13. — 4, 3 lies: con-
scientia? — 4, 6 scaedes.

25.

1. Corusca Sion inclitis
Ornatibus cum gloria,
Post Christi, tui capitis,
Completa bene proelia
Reduxit mira gratia
Per protoplastum perditis
Beata nobis gaudia.
2. Fractis tyranni viribus
Hostiles portae pereunt,
Ex mortis tractos faucibus
Teneri seris nequeunt,
Erepti laudes evehunt,
Et cum trophaei cantibus
Vexilla regis prodeunt.

3. En remeans ab inferis Truso triumphat funere, Tollens de domo carceris, Quos facit fauste vivere, Laetos optatum cernere Tamquam post noctem oneris Jam lucis orto sidere.	5. Declarat se discipulis Pulso dolorum turbine, Cor lenit in sub epulis Et corporis indagine, Quod sumpserat de virgine, Princeps occasus insulis A solis ortus cardine.
4. Refloruit ut lilium Caro pastoris fulgidi, Grex plaudat ejus ovium Et convertuntur perfidi, Revixit junctus lapidi, Sit vox melorum dulcium Ad coenam agni pro- vidi.	6. Surgente mundi domino Fit recens rerum series, Dempto sopore pristino Pubescit terrae facies, Arridet una species Tibi carenti termino, Christe, qui lux es et dies.
7. Lota peccati macula
 Conetur quisque penitus
 Hac renovari formula,
 Nec differatur aditus,
 Ut des hic manna, coelitus
 Ad nostrae mentis vascula
 Veni, creator spiritus.

Cod. Trezen. (ol. Claraevallen.) 990. saec. 12. add. saec. 12/13.

26.

1. Cum rex Christus gloriae Gehennae claustra penetiat, Sanctos suos redimens, Victor inde remeans, Diem istam consecrans.	4. Salve, nox optabilis, Paschalis nox nobilis, Quae beata diceris Meritis praecipuis, Christus in qua surrexit.
2. Angelorum exercitus Exsultando progreditur, Victoris boni gloriam Proclamando nuntiat, Per quam mundo datur pax.	5. Gaudet solum hac die, Qua surgit victor gratiae Coelum replens gaudio, Hominem solatio. . . . . .
3. Portas vestras, principes, Rex adest, dicunt, tollite, Introibit potens rex, Regum Dominus et rex, Desperatis factus spes.	6. Christus, salus humilium, Devicit hostem saevissimum, Regnum ejus destruens Hominemque liberans, Paradisum reserans.

7. Coelum, terra jubilat
Et quod in eis habitat,
Et nos nunc cum gaudio
Benedicamus Domino
Alleluja psallendo.

Orat. ms. saec. 15. Cod. Mus. Hildesheimen. 380; mit Neumen.

27.

1. Gratulemur, dies est laetitiae, Resurrexit verus pastor hodie, Qui nos dono reformavit gratiae. R ^o Resurrexit et revexit Hominem ad patriam, Quem seduxit et perduxit Hostis ad miseriam.	3. Resurrexit agnus factus hostia, Morte sua nostra mundans vitia, Nos ad vitae revocavit praemia. R ^o Resurrexit et evexit Hominem ad patriam, Quem seduxit et perduxit Hostis ad miseriam.
2. Resurrexit, quique mori venerat, Ut deleret, quod hostis intulerat, Ne periret, quod prius ceciderat.	4. Ergo pura nostra sit devotio, Ut redempti a mortis supplicio, Benedicat tanto Dei filio.

Cod. Cantabrigen. Ff. I 17. add. saec. 13.

28.

1. Exsultemus et laetemur hodie, Dies ista dies est laetitiae, Alleluja, resurrexit Dominus.	3. Ex Aegypto captivati fugiunt, Et ad vitam peccatores redeunt, Alleluja, resurrexit Dominus.
2. Exsultandi et lactandi tempus est, Pascha nostrum Christus immolatus est, Alleluja, resurrexit Dominus.	4. Christus portas aeternales diruit Et captivis libertatem tribuit, Alleluja, resurrexit Dominus.

5. In hoc ergo
jubilaei termino
Servus liber
benedicat Domino,
Alleluja,
resurrexit Dominus.

Cod. Graecen. (ol. Secovien.) 756. anni 1345.

29.

1. O Jesu admirabilis, O laude plus laudabilis, O gaudium mellifluum, Amor cordis . . . . . Irriguum, Totus desiderabilis.	7. O quam felix miseria, Quae gratia, quae gloria! En, qui cunctis dissimilis, Deus nobis fit similis Et humilis, Quis unquam vidit talia?
2. O lumen indeficiens, Afficiens, reficiens, Sufficiens, alliciens, Fruentes te perficiens, Nos sitiens, Fons vitae indeficiens.	8. Senex dierum nascitur, Lux nova nobis oritur, Rex habitat in stabulo, Aeternitas in saeculo, Patibulo Mors morte victa moritur.
3. Ab aeterno provideras, Praesciveras, nos noveras, Elegeras, dilexeras, Pravosque reprobaveras, Taxaveras, Quae post daturus fueras.	9. Involvitur, fit habilis, Majestas et tractabilis, Amplexus praebet, oscula, Distentus expiacula, Dans pocula Vitae amor amabilis.
4. Dilexisti nos nimium, Fons vitae, vita, gaudium, Semperque tibi fuimus, Qui nondum esse coepimus, Exstitimus Aute omne principium.	10. Domus fortis diripitur, Sede potens dejicitur, Pax depraedatur inferos, Captivos ducit miseros Ad superos, Salus nostra perficitur.
5. Et, ecce, Christus aderat, Et quos praedestinaverat Creatrix sapientiae, Plasmatur in miseria Et gratia Salvatur, quod perierat.	11. Cujus justum judicium Inter justum et impium, Supplicium vel gaudium, Finis hic erit omnium, Per medium Regressus ad principium.
6. Tota massa corrumpitur, Placens inde eligitur, Abjicitur, quod displicet, Hoc totum mundus continet, Sed indicet, Nobis qui puer nascitur.	12. Angelorum et hominum Te jucundum consortium Et unum necessarium Nostrum, Mariae praemium Et gaudium Per Jesum Christum Dominum.

Clm. Monacen. (ol. Altahen.) 9624. saec. 13.

30.

1. In paschali gaudio,
Coelum, terra plaudat,
Jesu namque passio
Evae mortem damnat;
Christus cruce moritur,
Caro busto traditur,
Anima abyssum
Destruit et spoliat,
Vinctos inde liberat,
Reddit paradisum.
2. Ex inferno rediens
Praeda secum pergit,
Flatum carni uniens
Gloriose surgit;
Matrem tristem visitat,
Liberum se comprobat
Mortis ab aerumnis,
Edens cum discipulis,
Apparendo feminis,
Fidei alumnis.
3. Salvatoris vulnera
Thomas contrectavit,
Ejus cor et latera,
Fidem solidavit;
Gaudet de victoria
Christi de tribu Juda
Quisque electorum,
Quibus mandat Dominus,
Fidem fari gentibus
Et regnum coelorum.
4. Voces nostrae gloriam
Resurgenti Christo
Suam ob victoriam
Dicant corde toto,
Alleluja jugiter
Resonemus dulciter,
Qui sumus saluti
Corporis et animae
Ac coelestis patriae
Viis restituti.
5. Surgere a vitiis
Fac nos ad virtutes
Sacrisque deliciis
Reple hic degentes;
Jesu, coeli gaudium
Et corona virginum,
Pacis fer solamen,
In extremo tempore
Tecum quoque vivere
Praesta nobis. Amen.

Chm. Monacen. (ol. Tegurin.) 19824. anni 1490. — 3, 3 cor et altera.
3, 4 Fide.

31.

1. Qui passus est pridie,
Resurrexit hodie,
Novus gigas
geminae substantiae,
Resurrexit
hodie rex gloriae.
2. In manu potentiae
Resurrexit hodie,
Redemit nos
de lacu miseriae,
Resurrexit
hodie rex gloriae

3. Morte carnis propriae Resurrexit hodie, Triumphavit tyrannum nequitiae, Resurrexit hodie rex gloriae.	6. Perit vox tristitiae, Resurrexit hodie, Servitutis perit vox moestitiae, Resurrexit hodie rex gloriae.
4. Agnus innocentiae Resurrexit hodie, Debellavit principem malitiae, Resurrexit hodie rex gloriae.	7. Verus sol justitiae Resurrexit hodie, Hebraeorum transeunt reliquiae, Resurrexit hodie rex gloriae.
5. Radix stirpis regiae Resurrexit hodie, Vicit leo leonem superbiae, Resurrexit hodie rex gloriae.	8. Gaudeant ecclesiae, Resurrexit hodie, Haec est dies aeternae memoriae, Resurrexit hodie rex gloriae.
9. Sit laus regi gloriae,
    Qui surrexit hodie,
    Sit per cuncta saecula
    Pax to dem nigen clostere.

Orat. ms. Caeciliae Hughen anni 1524. Cod. Stuttgartien. (ol. Miss. Hamburg.) 1b 22. — Cäcilia Hughen war Nonne in dem s. g. Neu-kloster bei Buxtehude; daher 9, 3 sq.

32.

1. Choro jucundo Atque laetabundo Grates solvamus Christo Domino, Qui nos benigne Redemit ab igne Diri tyranni Pharaonico, Bonitate propitia qui cunctos liberavit; Meritis nostris nos non reparavit, Sed nos salvavit sua gratia.	2. Ave, Maria, Rege nos hac via, Nobis tu gratum sis remedium, Voces exaudi Miserorum, audi Ad te clamantes ut Theophilum Poenitentem, qui gratiam a Deo impetravit, Per te donavit veniam, salvavit, Quem perduxit ad coelestia.

3. Sic nos, Maria,
 Maris stella pia,
 Ad paradisi
     duc palatia,
 Ut te laudamus,
 Tecum jubilemus
 Gaudio coeli
     cum laetitia;
 Maria, tu remedium
     eunctis adfuisti,
 Tu liberasti,
     quod Eva damnavit
 Persuasione
     diabolica.

Cod. Maihingen. (ol. Kirchheimen.) II 2. 8° 13. saec. 16. — 1, 7 Dire. —
 1, 9 Bonitate propria, bei welcher Lesart eine Silbe fehlt.

33.

1. Haec est dies triumphalis, Mundo grata perditio, Dans solamen nostris malis Hoste jugo subdito, Haec est Deo specialis, Tanto nitens merito, Quod peccati sit finalis Mali malo irritio.	2. Duce fraudis demolito Terris pax indicitur, Et exhausto aconito Salus aegris redditur; Morte mortis morsu trito Vitae spes infunditur, Claustro pestis inanito Nefas omne pellitur.

3. Cum nos Christus fecundare
     Tanto vellet foedere
 Et se morti gratis dare
     Pro reorum scelere,
 Jure decet hunc laudare
     Et ei consurgere,
 Pascha novum celebrare
     Corde, voce, opere.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. A. —
 Cant. ms. Toletanum saec. 13. Cod. Matriten. Tolet. 930 (33—23). B. — Cod.
 Gnelfenhyteran. Helmstadten. 628. saec. 13. C. — 1, 7 sit A. — 3, 3 mortis
 B. — Cfr. Milchsack 190 sq.

34.

1. Eja, stematica Vocis harmonia Festa paschalia Celebrentur, Musica melica, Rhythmica, metrica Jam nova cantica Modulentur.	2. Pronomen nememon Hypate hypaton Resonet commeson Tetrachordo Nethesi hemeron Cum die zemerom Pos pangant meloron, Poscit ordo.

3. Absit sismatica
Per diaschismata
Varians organa
Cantilena,
Sed diatonica
Temperat neunata
Vox consonantia
Morum plena.
R^o Sanctus sanctorum,
Festa festorum,
Resurrexit,
Plebs fidelis jubilet
Gaudeat ecclesia.

Cod. Cantabrigen. Ff. I 17. saec. 13. — 1, 1 Lies thematica? — Die zweite Strophe bleibt unverständlich, obschon man im allgemeinen errät, dafs von *ἐπάτη, μέση* und *νήτη* die Rede ist. — 2, 7 ist vielleicht Vox pangat melodon zu lesen. — 3, 1 lies entweder sigmatica (von *σιγμαός*) oder schismatica.

35.

1. Novum sibi texuit Dominus lumbare, Volens, quod computruit, In hoc compensare; Sterilis, laetare, Nam tot Christo paries, Ut Judaeum supplantare Tuus possit paries.	2. Prius tactu fimbriae Menstrua curatur, Jairi quam filiae Sanitas reddatur, Per acum intratur Camelus gentilium, Nec Helias aspernatur Viduae tugurium.
3. Esau repudiat, Jacob Christus gratis Vocat et initiat Fide trinitatis, Cujus dignitatis Signum dedit gentibus Jacob natis cancellatis Benedicens manibus.	

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. A. — Sequent. ms. Praedicatorum saec. 13. Cod. Sangallen. 383. B. — Cod. Guelfenbyteran. Helmstadien. 628. saec. 13. C. — 2, 6 Camelis A. — Cfr. Milchsack 201.

36.

1. Relegata vetustate Vetus homo renovetur, Ut in sancta novitate Sanctum pascha celebretur, Et in malis deformatus Christo psallat reformatus, Ut eidem conformetur.	2. Nec te credas renovari, Nisi prius expurgari Mentem velis a fermento, Quia verus Agnus sum momento Pro te passus Immolari.

3. Vere lucis matutino,
Non legali, sed divino
Agno decet resurgere
Corde, ore et opere,
Sic benedicamus Domino.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. —
Cant. ms. Toletanum saec. 13. Cod. Matriten. 930 (33-23). B. — Cod. Guel-
fenbyteran. Helmstadien. 628. saec. 13. C. — 2, 4 verus fehlt C. — Cfr.
Milchsack 196.

37.

1. Sion, gaude, duc choreas praecone sodalibus, Trepant pedes, cant manus, nec sit modus gestibus, Tuus David tympanizat et se portat manibus, Sic rex Achis incantatur captus novis fraudibus.	2. David Christus, Achis daemon, Sion est ecclesia, Tympanistes fuit Christus, dum sacrat jejunia, Se portabat, dum in coena suis datur hostia, Hostis unde spoliatur, Sion habet spolia.

3. Hic est David, qui prostravit
Philistaeum lapide,
Gloriantur et laetantur
turbac prius pavidac,
Solut reus rex Hebraeus
ut Saul fuit invide,
Placat illum intranquillum
pius pater Ididae.

Cod. Parisin. (ol. Martialen.) 3719. saec. 12. A. — Cod. Remen. 743
(1043) saec. 13. ex. (daraus in: Neues Archiv XVIII, 518). B. — 1, 1 Sion
plaude B. — 1, 3 Strepent pedes B. — 1, 7 incurvatur B. — 2, 5 Sese
portat dum B. — 3, 3 Conlaetantur, glorianur B. — 3, 6 Ut fehlt B.

38.

1. Tu deitati Carnem unisti, Tu pro me pati Sustinuisti, Nemo tanta fieri Potest promereri, Sed tu cordi miseri Da misericordiam.	2. Tu pro me mori Non horruisti, Reddi favori Quid valet isti? Nihil potest muner Tanto par censer Tuae manus operi Da misericordiam.

3. Morte tu morti
 Mortem dedisti,
 Tartara forti
 Manu fregisti;
 Vitae suae merito
 Nemo potest niti,
 Ergo tuo militi
 Fac misericordiam.

Cant. ms. Toletanum saec. 13/14. Cod. Matriten. Tolet. 930 (33—32).

39.

1. Unicornis captivatur, Aulæ regum præsentatur Venatorum laqueo, Palo serpens est levatus, Medicatur sauciatus Veneno vipereo. R^o Alleluja canite Agno morienti, Alleluja pangite, Alleluja promite Leoni vincenti.	2. Pelicano vulnerato Vita reedit pro peccato Nece stratis misera, Phos phoenicis est exusta, Concremanturque vetusta Macrocosmi scelera. R^o Alleluja canite Agno morienti, Alleluja pangite, Alleluja promite Leoni vincenti.
3. Hydrus intrat crocodillum,
 Extis privat, necat illum,
 Vivus inde rediens;
 Tris diebus dormitavit
 Leo, quem resuscitavit
 Basileus rugiens.

Cod. Engelbergen. 314. saec. 14. — 3, 1 Idrus intrat cocodrillum. —
 Vgl. Morel 71.

40.

1. Veris ad imperia Renascuntur omnia, Amoris prooemia Corda premunt saucia Quaerula melodia Gratia praevia, Corda marcentia Media. Vitae vernat flos Intra nos.	2. Suspirat luscina, Nostra sibi conscia Impetrent suspiria, Quod sequatur venia, Dirige, vitae via, Gratia praevia Viae dispendia Gravia. Vitae vernat flos Intra nos.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

41.

1. De patre principio, <i>Gaudeamus, cia,</i> Filius principium, <i>Cum gloria.</i>	3. Pro mortis exsilio, <i>Gaudeamus, cia,</i> Venit in exsilium <i>Cum gloria.</i>
R ^o Novum pascha Praedicat ecclesia, Gaudeamus, cia.	R ^o Novum pascha Praedicat ecclesia, Gaudeamus, cia.
2. Patris ex palatio, <i>Gaudeamus, cia,</i> Matris in palatium, <i>Cum gloria.</i>	4. Miserandi termini, <i>Gaudeamus, cia,</i> Videns auctor terminum <i>Cum gloria.</i>
5. Toga carnis Dominum, <i>Gaudeamus, cia,</i> Tegit verbum Domini, <i>Cum gloria.</i>	

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. — Die Lieder 41–72 inklusive stehen in der XIII. Abteilung des Cod. Laurentianus und sind nach dem in der Einleitung zu Heft XX bemerkten von einem Verfasser, der vielleicht Philippus de Grevia ist.

42.

1. Felix dies et grata, <i>Haec est dies optata,</i> Dies, nostri doloris terminus, Haec est dies, quam fecit Dominus.	2. Dies purgans peccata, <i>Haec est dies optata,</i> Dies purgans humanum facinus, Haec est dies, quam fecit Dominus.
3. Est romphea sublata, <i>Haec est dies optata,</i> Vires frangit hostis serpensinus, Haec est dies, quam fecit Dominus.	

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. — 3, 4 scheint verschrieben; lies: hostis haec protinus?

43.

1. Decet vox laetitiae, <i>Credendum est Mariae,</i> Restitutos patriae Postliminio; Credendum est Mariae Testimonio.	2. Miseris miseriae, <i>Credendum est Mariae,</i> Christus gentis propriae Fit oblatio; Credendum est Mariae Testimonio.

3. Fermentum malitiae,
Credendum est Mariae,
 Carens hujus hostiae
 Fit refectio;
 Credendum est Mariae
 Testimonio.

4. Deo patri gloriae,
Credendum est Mariae,
 Placeat ecclesiae
 Vox et actio;
 Credendum est Mariae
 Testimonio.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

44.

1. In hac die Dei,
Dicant nunc Hebraei,
 Sepulchrum Judaei,
 Male servaverunt;
 Quomodo Judaei
 Regem perdiderunt?

2. Ubi corpus Dei,
Dicant nunc Hebraei,
 Numquid Pharisei
 Petram revolverunt?
 Quomodo Judaei
 Regem perdiderunt?

3. O Scariothi,
Dicant nunc Hebraei,
 Cum Juda Judaei
 Male dormierunt,
 Quomodo Judaei
 Regem perdiderunt?

4. In ortu diei,
Dicant nunc Hebraei,
 Viri Galilaei
 Dominum tulerunt;
 Quomodo Judaei
 Regem perdiderunt?

5. Mater Salomei,
Dicant nunc Hebraei,
 Mater Zebedaei
 Petrum praevenerunt;
 Quomodo Judaei
 Regem perdiderunt?

6. Scribae, Pharisei,
Dicant nunc Hebraei,
 Omnes erant rei,
 Omnes peccaverunt;
 Quomodo Judaei
 Regem perdiderunt?

7. Donec Nazarei,
Dicant nunc Hebraei,
 Turris nostrae spei
 Portas recluserunt;
 Quomodo Judaei
 Regem perdiderunt?

8. Vespere diei,
Dicant nunc Hebraei,
 Diem jubilaei
 Nobis reduxerunt;
 Quomodo Judaei
 Regem perdiderunt?

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

45.

1. Filii Calvariae,
Sonet vox lactitiae,
 Filii Calvariae,
 Nostra est redemptio,
 O, o,
 Cujus resurrectio
 Omni plena gaudio.

2. Rex est iste gloriae,
Sonet vox lactitiae,
 Rex est iste gloriae,
 Rex sine principio,
 O, o,
 Principes superbiae
 Exsufflat de medio.

3. Nos expurgat hodie,
Sonet vox laetitiae,
 Nos expurgat hodie
 A fermenti vitio;
 O, o,
 Ergo, Sion filiae,
 Nova sit conspersio.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

46.

1. Luto carens et latere <i>Transit Hebraeus libere,</i> Novo novus caractere; In sicco mente munda Transit Hebraeus libere Baptismi mundus unda. 2. Servus liber ab opere <i>Transit Hebraeus libere,</i> Culpae recluso carcere; In sicco mente munda Transit Hebraeus libere Baptismi mundus unda. 3. Mare dum videt cedere, <i>Transit Hebraeus libere,</i> Mergens sequentes temere; In sicco mente munda Transit Hebraeus libere Baptismi mundus unda. 7. Ut cum Christo resurgere, <i>Transit Hebraeus libere,</i> Praestet ad sedem dexterarum; In sicco mente munda Transit Hebraeus libere Baptismi mundus unda.	4. Agnus occisus vespere, <i>Transit Hebraeus libere,</i> Culpae solvit ab onere; In sicco mente munda Transit Hebraeus libere Baptismi mundus unda. 5. Joseph cisternam claudere, <i>Transit Hebraeus libere,</i> Christum nequit mors premere; In sicco mente munda Transit Hebraeus libere Baptismi mundus unda. 6. Ergo sepulto scelere, <i>Transit Hebraeus libere,</i> Christum sequamur opere; In sicco mente munda Transit Hebraeus libere Baptismi mundus unda.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. A. — Cod. Londinen. Egerton 274. saec. 13. B. — Cod. Guelfenbyteran. Helmstadien. 628. saec. 13. C. — B hat nur die drei ersten Strophen, C nur die erste. — 1, 3 Novus novo B. — 2, 1 Sortis tributum miseriae A. — 3, 3 Alto se modo genere B. — Cfr. Milchsack 165.

47.

1. Vivere quae tribuit, <i>Vita mori voluit,</i> Perdita restituit, Gratia non meritum, Vita mori voluit Mortis ob interitum.	2. Saecula mors tenuit, <i>Vita mori voluit,</i> Solvere quam valuit Gratia non meritum, Vita mori voluit Mortis ob interitum.

3. Romphea quae tenuit, <i>Vita mori voluit</i>, Omnibus exhibuit Gratia non meritum, Vita mori voluit Mortis ob interitum. 4. Quos reus implicuit, <i>Vita mori voluit</i>, Casibus explicuit Gratia non meritum, Vita mori voluit Mortis ob interitum.	5. Quod homo non meruit, <i>Vita mori voluit</i>, Omnibus emeruit Gratia non meritum, Vita mori voluit Mortis ob interitum. 6. Quisque ad hoc siluit, <i>Vita mori voluit</i>, Dicat: id obtinuit Gratia non meritum, Vita mori voluit Mortis ob interitum.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

48.

1. A solis ortus cardine, <i>Mane nobiscum, Domine</i>, A solis ortus cardine, Mundi luce fugata, Mane nobiscum, Domine, Dies est inclinata. 2. Nubes legalis paginae, <i>Mane nobiscum, Domine</i>, Nubes legalis paginae Nobis est declarata, Mane nobis cum, Domine, Dies est inclinata.	3. David fidelis carmine, <i>Mane nobiscum, Domine</i>, David fidelis carmine Sunt haec praenuntiata; Mane nobiscum, Domine, Dies est inclinata. 4. Tanta culpa caligine, <i>Mane nobiscum, Domine</i>, Tanta culpa caligine Fit nox illuminata, Mane nobiscum, Domine, Dies est inclinata.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

49.

1. Mors vitae propitia, <i>Sexta passus feria</i>, Mortis a miseria Nos erexit; Die Christus tertia Resurrexit. 2. Ad vitae palatia <i>Sexta passus feria</i>, Mortis a miseria Nos erexit; Die Christus tertia Resurrexit.	3. Fracta sunt imperia, <i>Sexta passus feria</i>, Joseph a custodia Liber exit; Die Christus tertia Resurrexit. 4. Novae legis gratia, <i>Sexta passus feria</i>, Veterum mysteria Jam detexit; Die Christus tertia Resurrexit.

5. Surgens cum victoria,
Sexta passus feria,
 Collocat in gloria,
 Quos dilexit;
 Die Christus tertia
 Resurrexit.

6. Ad coeli consortia,
Sexta passus feria,
 Nostra spes et gloria
 Nos direxit;
 Die Christus tertia
 Resurrexit.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

50.

1. In Domino confidite,
Pascha novum recolite,
 Vetus fermentum linite
 Nova conspersione,
 Pascha novum recolite
 Voce et actione.

2. Vetus fermentum linite,
Pascha novum recolite,
 Quae sunt in altum, sapite
 Mentis intentione;
 Pascha novum recolite
 Voce et actione.

3. Quae sunt in altum, sapite,
Pascha novum recolite,
 Terrae lutum respuite
 Cordis erectione;
 Pascha novum recolite
 Voce et actione.

4. Terrae lutum respuite,
Pascha novum recolite,
 Virus antiquum vomite,
 Calicis potione
 Pascha novum recolite
 Voce et actione.

5. Virus antiquum vomite,
Pascha novum recolite,
 Domino conresurgite,
 Cum exultatione
 Pascha novum recolite
 Voce et actione.

6. Domino conresurgite,
Pascha novum recolite,
 Surgant membra cum capite
 Hac resurrectione;
 Pascha novum recolite
 Voce et actione.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

51.

1. Rex omnipotentiae
Triumphavit hodie,
 Rex omnipotentiae,
 Rex magnificus
 Triumphavit hodie,
 Rex pacificus.

2. In manu potentiae,
Triumphavit hodie,
 In manu potentiae
 Samson bellicus
 Triumphavit hodie,
 Rex pacificus.

3. In humana specie,
Triumphavit hodie,
 In humana specie
 Patris unicus
 Triumphavit hodie,
 Rex pacificus.

4. Hymnum canit gloriae,
Triumphavit hodie,
 Hymnum canit gloriae
 Chorus coelicus,
 Triumphavit hodie
 Rex pacificus.

5. Caecos luce gratiae,
Triumphavit hodie,
 Caecos luce gratiae
 Sanat medicus,
Triumphavit hodie
 Rex pacificus.

6. Veræ cedit hostiæ,
Triumphavit hodie,
 Veræ cedit hostiæ,
 Agnus typicus,
Triumphavit hodie
 Rex pacificus.

7. Comes est victoriæ
Triumphavit hodie,
 Comes est victoriæ
 Grex catholicus,
Triumphavit hodie
 Rex pacificus.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

52.

1. Mundi princeps ejicitur,
In ligno vita moritur,
 Mundi princeps ejicitur
 Christi victus victoria,
 Salutis pandit ostia
 Passa pro nobis hostia.

3. Vir innocens occiditur,
In ligno vita moritur,
 Vir innocens occiditur
 Data latroni venia,
 Salutis pandit ostia
 Passa pro nobis hostia.

2. Legis figura tollitur,
In ligno vita moritur,
 Legis figura tollitur,
 Legi succedit gratia,
 Salutis pandit ostia
 Passa pro nobis hostia.

4. Mors jam non dominabitur,
In ligno vita moritur,
 Mors jam non dominabitur
 Resurgenti cum gloria;
 Salutis pandit ostia
 Passa pro nobis hostia.

5. Satan hamo suspenditur,
In ligno vita moritur,
 Satan hamo suspenditur,
 Tecto carnis substantia,
 Salutis pandit ostia
 Passa pro nobis hostia.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

53.

1. Exsultet plebs fidelium,
Planctum vertit in gaudium,
 Sacco passo discidium
 Vestivit nos laetitia,
Planctum vertit in gaudium
 Summa Christi victoria.

2. Mors mortis est excidium,
Planctum vertit in gaudium,
 Morsus est locus tristium
 Caesa pro nobis hostia,
Planctum vertit in gaudium
 Summa Christi victoria.

3. Tota virtute cordium, <i>Planctum vertit in gaudium,</i> Laudemus patris filium Cujus nos salvet gratia; Planctum vertit in gaudium Summa Christi victoria.	4. Purgemus ergo vitium, <i>Planctum vertit in gaudium,</i> Ore sonet laus mentium, Sit trinitati gloria; Planctum vertit in gaudium Summa Christi victoria.
- Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

54.

1. Christo psallat ecclesia, <i>Mitis misericordia,</i> Redempta Sion filia Det laudem regi gloriae, Mitis misericordia Mortem destruxit hodie.	2. Quanta Dei potentia, <i>Mitis misericordia,</i> Mortem mactat victoria Caesae pro nobis hostiae, Mitis misericordia, Mortem destruxit hodie.
3. Laus, honor, virtus, gloria,
Mitis misericordia,
 Deo, cujus nos gratia
 Emancipat miseriae,
 Mitis misericordia
 Mortem destruxit hodie.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

55.

1. Vetus purgans facinus, <i>Resurrexit Dominus,</i> Doloris est terminus Lux hodierna, Resurrexit Dominus, Salus aeterna.	2. Cedit dolor pristinus, <i>Resurrexit Dominus,</i> Pietas patris sinus Pandit aeterna, Resurrexit Dominus, Salus aeterna.
3. Pacem dona protinus,
Resurrexit Dominus,
 Qui es unus et trinus
 In sempiterna;
 Resurrexit Dominus,
 Salus aeterna.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

56.

1. Omnes gentes plaudite, <i>Regi passo psallite,</i> Hymnum Deo dicite, Victus est, qui nos vicerat, Regi passo psallite, Passus vicit et imperat.	2. Suspensus in stipite, <i>Regi passo psallite,</i> Occisus immerite Restaurat, quod perierat; Regi passo psallite, Passus vicit et imperat.

3. Laudem Deo canite,
Regi passo psallite,
 Libertatis perditae
 Qui viam suis reserat,
Regi passo psallite,
 Passus vicit et imperat.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

57.

1. Fidelium sonet vox sobria, <i>Convertere,</i> <i>Sion, in gaudia,</i> <i>Sit omnium</i> <i>una laetitia,</i> Quos unica, redemit gratia, <i>Convertere,</i> <i>Sion, in gaudia,</i> Te liberat paschalis hostia. 2. Accingitur Christus ad proelia, <i>Convertere,</i> <i>Sion, in gaudia,</i> <i>Sit omnium</i> <i>una laetitia,</i> Hostilia confregit ostia, Dum pallium tenet Aegyptia, Te liberat paschalis hostia.	3. Posterior dotatur filia, <i>Convertere,</i> <i>Sion, in gaudia,</i> <i>Sit omnium</i> <i>una laetitia,</i> Habet minor majorum praemia, Quia Jacob cancellat brachia, Te liberat paschalis hostia. 4. Ut nuntiet festa paschalia, <i>Convertere,</i> <i>Sion, in gaudia,</i> <i>Sit omnium</i> <i>una laetitia,</i> Apostolis occurrit nuntia, Angelica fert testimonia; Te liberat paschalis hostia.
5. Pro filii
     summa victoria,
Convertere,
     Sion in gaudia,
Sit omnium
     una laetitia,
 Deo patri
     sit laus et gloria,
 Qui saecula
     regnat per omnia;
 Te liberat
     paschalis hostia.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

58.

1. Christus patris gratiae Nos reconfoederat, <i>Resurrexit hodie,</i> <i>Sicut praedixerat,</i> Felix, qui pro misero Populo moritur, Mors illi de cetero Non dominabitur.	3. Agnus innocentiae Cum semet offerat, <i>Resurrexit hodie,</i> <i>Sicut praedixerat,</i> Sanguis ejus extero Poste diffunditur, Mors illi de cetero Non dominabitur.
2. Mortis poena propriae Mortuos liberat, <i>Resurrexit hodie,</i> <i>Sicut praedixerat,</i> Ligno salutifero Mors morte vincitur, Mors illi de cetero Non dominabitur.	4. Genti nos Aegyptiae Lignum subdiderat, <i>Resurrexit hodie,</i> <i>Sicut praedixerat,</i> Sed jam lignum altero Ligno retunditur; Mors illi de cetero Non dominabitur.
5. Laesis ut a sanie
 Medelam conferat,
Resurrexit hodie,
Sicut praedixerat,
 Serpens a presbytero
 Turbis erigitur;
 Mors illi de cetero
 Non dominabitur.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

59.

1. A sinu patris mittitur, <i>Mundi salvator moritur,</i> Et de Maria nascitur, Quem pater promiserat; <i>Mundi salvator moritur,</i> Ut morte mortem conterat.	2. Flagellatur, conspuitur, <i>Mundi salvator moritur,</i> Et ab his crucifigitur, Quos liberare venerat; <i>Mundi salvator moritur,</i> Ut morte mortem conterat
3. Vetus hostis ejicitur,
Mundi salvator moritur,
 Dum vita morti subditur
 Et nos a morte liberat;
Mundi salvator moritur,
 Ut morte mortem conterat.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

60.

1. Vocis tripudio, <i>Psallat haec concio,</i> Vocis tripudio Sed mente sobria Psallat haec concio Festa paschalia.	3. Salvamur pretio, <i>Psallat haec concio,</i> Salvamur pretio Magna de gratia, Psallat haec concio Festa paschalia.
2. Non parcit filio, <i>Psallat haec concio,</i> Non parcit filio Patris clementia, Psallat haec concio Festa paschalia.	4. Fit resurrectio, <i>Psallat haec concio,</i> Fit resurrectio Sub die tertia, Psallat haec concio Festa paschalia.
5. Nos replet gaudio, <i>Psallat haec concio,</i> Vocis tripudio Christi victoria, Psallat haec concio Festa paschalia.	

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. —
3, 1 Salvantur Hs.

61.

1. Processit in capite, <i>Omnes gentes, plaudite,</i> Processit in capite Nostra resurrectio, Omnes gentes, plaudite Manibus prae gaudio.	4. Suspensus in stipite, <i>Omnes gentes, plaudite,</i> Suspensus in stipite, Resurgit cum bravio, Omnes gentes, plaudite, Manibus prae gaudio.
2. Regi nostro psallite, <i>Omnes gentes, plaudite,</i> Regi nostro psallite, Sensu tamen sobrio, Omnes gentes, plaudite Manibus prae gaudio.	5. Aquas Marath bibite, <i>Omnes gentes, plaudite</i> Aguas Marath bibite Ligni beneficio, Omnes gentes, plaudite Manibus prae gaudio.
3. Qui dormitis, surgite, <i>Omnes gentes, plaudite,</i> Qui dormitis, surgite, Mundi de naufragio, Omnes gentes, plaudite Manibus prae gaudio.	6. Aeneum opponite, <i>Omnes gentes, plaudite,</i> Aeneum opponite Serpentem Aegyptio, Omnes gentes, plaudite Manibus prae gaudio.

7. Laudes patri dicite,
Omnes gentes, plaudite,
 Laudes patri dicite,
 Flamini cum filio,
 Omnes gentes, plaudite
 Manibus prae gaudio.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. — 6, 1
 apponite Hs.

62.

1. Culpae purgator veteris, <i>Christus redit ab inferis,</i> Quos filii redemit passio, Laetificat nos resurrectio.	3. Qui crucem tulit humeris, <i>Christus redit ab inferis,</i> Nos sanguine mundavit proprio, Laetificat nos resurrectio.
2. Auctor humani generis, <i>Christus redit ab inferis,</i> Nec proprio pepercit filio, Laetificat nos resurrectio.	4. Prostrato rege sceleris. <i>Christus redit ab inferis,</i> Nos a mortis solvit imperio, Laetificat nos resurrectio.
5. Egressum pandens miseris
Christus redit ab inferis,
 Revertitur
     victor de proelio,
 Laetificat
     nos resurrectio.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

63.

1. Dies salutis oritur, <i>In ligno vita moritur,</i> Dies salutis oritur, In ligno vita moritur, Ut morti dominetur.	2. Adam secundus patitur, <i>In ligno vita moritur,</i> Adam secundus patitur, In ligno vita moritur, Ut primus suscitetur.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

64.

1. Vineam meam plantavi, <i>Torcular solus calcavi,</i> Vineam non reddidit Fructum, quem speravi, Indumentum sanguine Meum inquinavi.	2. Facturam meam amavi, <i>Torcular solus calcavi,</i> Quem ego creaveram, Ego recreavi, Indumentum sanguine Meum inquinavi.

3. Qui mundi mala portavi,
Torcular solus calcavi,
Unda mei sanguinis
Mundi culpas lavi,
Indumentum sanguine
Meum inquinavi.
  4. Acetum ego potavi,
Torcular solus calcavi,
Ego vitae poculum
Mundo praeparavi,
Indumentum sanguine
Meum inquinavi.
  5. Flagella non recusavi,
Torcular solus calcavi,
Ego sponte subii
Crucem, quam expavi,
Indumentum sanguine
Meum inquinavi.
  6. Infernum exspoliavi,
Torcular solus calcavi,
Qui ligabat hominem,
Ego relegavi,
Indumentum sanguine
Meum inquinavi.
- Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

65.

1. Passionis aemuli
Rei sub figura
Duo portant bajuli
Botrum in scriptura.
Det pia
Gaudia
Sion mente pura.
2. Stillat odoriferum
Botrus pro scriptura
Pro nostrorum vulnerum
Solvitur laesura.
Det pia
Gaudia
Sion mente pura.
3. Aquae potum exserit
Silicis fractura,
Quam in signum aperit
Virgae percussura.
Det pia
Gaudia
Sion mente pura.
4. Gazae portas arduae
Nocte sub obscura
Tollit proles Manuae
Civium jactura.
Det pia
Gaudia
Sion mente pura.
5. In decore vestium
Crinium tonsura
Joseph ad imperium
Transit de clausura.
Det pia
Gaudia
Sion mente pura.
6. Res de fumo nascitur,
Jam lex abit dura,
Veritas edicetur,
Praeterit figura.
Det pia
Gaudia
Sion mente pura.
7. Irascantur populi,
Doleat natura,
Surgit auctor saeculi
Frangens mortis jura.
Det pia
Gaudia
Sion mente pura.
8. Offerat ecclesia
Pia precum thura,
Ad laudum officia
Vigil instet cura.
Det pia
Gaudia
Sion mente pura.

66.

1. In agni convivio, <i>Gaudeat haec concio,</i> Triplex est refectio, Triplex est alimonia. Gaudeat haec concio Festa colens paschalia. 2. Pedum devoratio, <i>Gaudeat haec concio,</i> Capitis comestio, Intestina vitalia. Gaudeat haec concio Festa colens paschalia.	3. Cetera de medio, <i>Gaudeat haec concio,</i> Moveat combustio, Da coelicis coelestia. Gaudeat haec concio Festa colens paschalia. 4. Da fidem mysterio, <i>Gaudeat haec concio,</i> Cum vacillet ratio, Fides est necessaria. Gaudeat haec concio Festa colens paschalia.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian Pl. 29. 1.

67.

1. Transite, Sion filiae, <i>Quis est iste rex gloriae?</i> Transite, Sion filiae, Transit nostra redemptio. Quis est iste rex gloriae? Rex potens est in proelio. 2. Jugum mortis Aegyptiac, <i>Quis est iste rex gloriae?</i> Jugum mortis Aegyptiac Solvit cordis confessio. Quis est iste rex gloriae? Rex potens est in proelio. 3. Post luctus poenitentiae, <i>Quis est iste rex gloriae?</i> Jugum mortis Aegyptiac Levis restat transitio. Quis est iste rex gloriae? Rex potens est in proelio. 4. Thamar prostat egregie, <i>Quis est iste rex gloriae?</i> Thamar prostat egregie Judae remisso pretio. Quis est iste rex gloriae? Rex potens est in proelio.	5. Magnae Deus potentiae, <i>Quis est iste rex gloriae?</i> Magnae Deus potentiae, Solus sine principio. Quis est iste rex gloriae? Rex potens est in proelio. 6. Dragmam reduxit hodie, <i>Quis est iste rex gloriae?</i> Dragmam reduxit hodie Mirabili commercio. Quis est iste rex gloriae? Rex potens est in proelio. 7. Jonam de ventre bestiae, <i>Quis est iste rex gloriae?</i> Jonam de ventre bestiae Locat in patris solio. Quis est iste rex gloriae? Rex potens est in proelio. 8. Nos de lacu miseriae, <i>Quis est iste rex gloriae?</i> Nos de lacu miseriae Reddit coeli palatio. Quis est iste rex gloriae? Rex potens est in proelio.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.
 Dreves, Canticiones et Muteti. II.

68.

1. Qui pro nobis
mori non respuit,
Jonam cetus
de ventre vomuit,
Resurrexit
die, qua statuit,
Alleluja.
Resurgentis
caro reffloruit
Cum gloria.
  2. Cum rugitus
patris infremuit,
Jonam cetus
de ventre vomuit,
Monumenti
Christum non tenuit
Angustia.
Resurgentis
caro reffloruit
Cum gloria.
  3. Oblatus est,
quia sic voluit,
Jonam cetus
de ventre vomuit,
Solvit ea,
quae nunquam rapuit.
Haec hostia.
Resurgentis
caro reffloruit
Cum gloria.
  4. Nihil majus
pro nobis potuit,
Jonam cetus
de ventre vomuit,
Qui innocens
crucis sustinuit
Opprobria.
Resurgentis
caro reffloruit
Cum gloria.
  5. Detineri
morte non potuit,
Jonam cetus
de ventre vomuit,
Qui nos mortis
a poena eruit
Morte pia.
Resurgentis
caro reffloruit
Cum gloria.
  6. Christum videns
infernus fremuit,
Jonam cetus
de ventre vomuit,
Samson Gazam
in multa diruit
Potentia.
Resurgentis
caro reffloruit
Cum gloria.
- Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

69.

1. Offerat ecclesia,
Ad se traxit omnia,
Offerat ecclesia
Laudis sacrificia;
Ad se traxit omnia
Christus, crucis hostia.
2. De mortis angustia,
Ad se traxit omnia,
De mortis angustia
Redit cum potentia;
Ad se traxit omnia
Christus, crucis hostia.
3. Resurgit cum gloria,
Ad se traxit omnia,
Resurgit cum gloria
Christus die tertia;
Ad se traxit omnia
Christus, crucis hostia.
4. Nostra lavit vitia,
Ad se traxit omnia,
Nostra lavit vitia
Caro culpae nescia;
Ad se traxit omnia
Christus, crucis hostia.

5. Gaudet coeli curia,
Ad se traxit omnia,
 Gaudet coeli curia
 Christi de victoria;
 Ad se traxit omnia
 Christus, crucis hostia.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

70.

1. Tempus adest gratiae, <i>Gratulentur Sion filiae,</i> Resurgit rex gloriae. Psallat ecclesia, Gratulentur Sion filiae Pari concordia.	3. Christus gentis propriae, <i>Gratulentur Sion filiae,</i> Misertus est hodie. Psallat ecclesia, Gratulentur Sion filiae, Pari concordia.
2. Resurgit rex gloriae, <i>Gratulentur Sion filiae,</i> Tempus venit gratiae. Psallat ecclesia, Gratulentur Sion filiae Pari concordia.	4. Misertus est hodie, <i>Gratulentur Sion filiae,</i> Cujus instant nuptiae. Psallat ecclesia, Gratulentur Sion filiae Pari concordia.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

71.

1. Gaude, Sion, devoto gaudio, Fidelium exsultet concio, Quia Joseph Rachelis gremio <i>Dum dormitat,</i> somnia somniavit, Inclinatorum solem consideravit.	2. De Libano cedrus descenderat, Quae cypresso se conformaverat, Joseph fratres a fame liberat, <i>Dum dormitat,</i> somnia somniavit, Pro populo se Christus inclinavit.
3. Quid facitis,
 videte, praesides?
 Quid marcetis
 otio desides?
 Quare luxu
 sic estis resides?
Dum dormitat,
 somnia somniavit,
 Quia Christus
 pro nobis laboravit.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

De Ascensione Domini.

72.

1. Ascendit Christus hodie Ad thronum suae gloriae, Alleluja, Alleluja, Patris sedens ad dexteram.	3. Captivatam mortiferam Nostram ducens miseriam, Alleluja, Alleluja, Patris sedens ad dexteram.
2. Adest praedignus jubilus Cum laetatur in nubibus. Alleluja, Alleluja, Patris sedens ad dexteram.	4. Ergo psallenti gaudio Benedicamus Domino; Alleluja, Alleluja, Deo dicamus gratias.

Grad. ms. Mosburgense anni 1360. Cod. Univ. Monacen. 157.

In Festo Pentecostes.

73.

1. Veni, creator spiritus, Spiritus recreator, Tu dans, tu datus coelitus, Tu donum, tu donator, Tu rex, tu digitus, Alens et alitus, Spirans et spiritus, Spiratus et spirator.	3. Tu septiformis gratiae Dans septiforme donum, Virtutis septifariae Septem petitionum, Tu nix non defluens, Ignis non destruens, Pugil non metuens, Propinator sermonum.
2. Mentis tuorum visita, Mentium visitor, Visitando inhabita, Visorum habitator, Tu fons, tu rivulus, Frutex et surculus, Doctor, discipulus, Servorum coronator.	4. Tu gratis data gratia Et tu faciens gratos, Tu primo purgas vitia, Post conservas purgatos; Absolve debita, Extolle merita, Virtute solita Salvans praedestinos.
5. Ergo accende sensibus,
Tu te, lumen et flamen,
Tu te inspira cordibus,
Qui es vitae spiramen;
Tu sol, tu radius,
Mittens et nuntius,
Persona tertius,
Salva nos, amen, amen.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29 l. A. —
Cod. Guelfenbyteran. Helmstadien. 1099. saec. 13. B. — 1, 8 et spira A. —
5, 1 ascende A.

74.

1. O qui fontem gratiae Captivis regeneras, Coelos endelechiaie Foedere confoederas, Ordinata serie Mundi motus temperas, Hyles in temperie Effrenata colibes Et dissolvi prohibes, Ut leges, quas adhibes, Elementa teneant Et concordii cocant Dispositione. R^o O summa potentia, Inter dissidentia Firma firmans foedera, Ut supera Sic infera, Refrænas illicita, Digna pensans merita Retributione.	2. Legem foederis Imponis superis Conservans supera, Coelum innumeris Moves in numeris Et coeli sidera; Tu coelum circulis, Tu motus regulis Stringis erraticos, Tu nexus musicos Innectis dissonis, Ex quibus consonis Tonis mellisonis Reddis harmonias, Qui propriis Officiis Signas hierarchias. R^o O summa potentia, Inter dissidentia Firma firmans foedera Ut supera etc.
3. Ergo qui tam dissona
Cogis consonare,
Quae divinae consona
Legi, moderare
Melos, quod divinitus
Tuus spirat spiritus,
Nobis missus coelitus,
Plenius inspiret,
Enormes ejiciat,
Concordes efficiat
Quos expiat,
Sic puniat
Ut vices, quas variat
Alternis sic uniat,
Ne lyra deliret.

Cod. Oxonien. Rawlinson C⁵ 510. saec. 13. A. — Cant. ms. Toletanum saec. 13. Cod. Matriten. Tolet. 930 (33—23). B. — Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. C. — Cod. Guelfenbyteran. Helmstadien. 628. saec. 13. D. — B hat nur die erste Strophe mit dem Rundreim. — 1, 3 endelechiaie AD; endelitiae B, endelychye C. — R^o, 6 refrænas A. — 2, 2 et superis A. — 2, 3 Conservas D. — 2, 4 coelum numeris CD. — 2, 16 fehlt D. — 3, 9 rejiciat D. — Cfr. Milchsack 199.

75.

1. Ecce, festum nobile, Quod dat anni reditus Mundo celebrabile, In quo sanctus spiritus Praecordia Replevit fidelium Sua sancta gratia. R^o Alleluja, Regi regum omnium Concinat ecclesia. 2. Apostoli praediti Repente charismate Spiritus paracleti Omni idiomate Magnalia Dei in gentilium Vulgarunt praesentia.	3. Judaei ut subdoli Spernentes oracula, Quae dabant apostoli, Dixerunt, hos crapula Eximia Vini debacchantium Ritu loqui talia. R^o Alleluja, Regi regum omnium Concinat ecclesia. 4. Judaeis fallacibus Sanctus Petrus obviat Signis et virtutibus Et horum denuntiat Eloquia Juxta testimonium Joelis mendacia.
5. Deprecemur igitur
 Omnes una Dominum,
 Cui regnum subditur
 Nullum habens terminum,
 Ut ad pia
 Supernorum civium
 Nos perducatur gaudia.

Cod. Parisin. (ol. Sandionysian.) 15313. saec. 13.

76.

1. Ecce orgium, Quo rex omnium Corda fidelium Replevit gratia. R^o Mater ecclesia Cantet Alleluja. 2. Chorus sanctorum Apostolorum, Omnium verborum Fulsit notitia.	3. Gens incredula Vini crapula Horum oracula Reddebat vilia. R^o Mater ecclesia Cantet alleluja. 4. Petrus, vir theos, Culpans Judaeos Esse probat eos Plenos perfidia.
5. Oremus Eli,
 Quem archangeli
 Laudant, ut ad caeli
 Nos ducat gaudia.

Cod. Parisin. (ol. Sandionysian.) 15131. saec. 13.

77.

1. Veni, redemptor gentium, Veni, creator spiritus, Veni, vita viventium, Nostros solari gemitus, Verus nobis paraclitus, In fide firma mentium, In fine morientium Te laudat omnis exitus.	3. Tu, qui salvasti saeculum Mirando partu virginis, Ut confundas incredulam, Vires effunde numinis, Ut contra virum sanguinis Tuum exaltent populum, Qui gerit Christi titulum Ad laudem tui nominis.
2. Nostrum regens exilium Rorem infunde coelitus, Quo furor persequentium, Non nos seducat ambitus, Sed amor tibi debitus Fervens corde fidelium Nobis ad vitae praemium Sit tibi soli deditus.	4. O quam beata servitus, Quae servit et est libera, Qua mundi miserebitur, Dum mutatur in prospera; O quam libertas misera, Per quam liber fit subditus Et dives inter prospera Vivit gehennae perditus.
- Trop. ms. Capit. Dertusen. s. n. saec. 13. — 2, 3 Que furor. — 3, 5 Et contra. — 4, 3 scheint (vgl. den Reim) verschrieben.

78.

1. Christus jam misit inclitum Discipulis paraclitum; Alleluja, Alleluja, Veni, sancte paraclite.	3. Linguas suas variantes Eloquentes praedicantes. Alleluja, Alleluja, Veni, sancte paraclite.
2. Ipsius ut magnalia Per mundi ferrent climata. Alleluja, Alleluja, Veni, sancte paraclite.	4. Ergo decenti gaudio Benedicamus Domino; Alleluja, Alleluja, Deo dicamus gratias.

Grad. ms. Mosburgense anni 1360. Cod. Univ. Monacen. 157.

79.

1. Descende coelitus, <i>O sancte spiritus,</i> Renovetur penitus Facies terrestrium; Veni, sancte spiritus, Nostrum esto gaudium.	2. Solari solitus, <i>O sancte spiritus,</i> Sui det paraclitus Amoris incendium; Veni, sancte spiritus, Nostrum esto gaudium.
3. Adsistat genitus, <i>O sancte spiritus,</i> Genitor ingenuus, Nos salvet per filium; Veni, sancte spiritus, Nostrum esto gaudium.	

Cant. ms. Petri de Medeis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. — Aus der XIII. Abteilung der Handschrift und somit vielleicht von Philippus de Grevia.

80.

1. Veni, sancte spiritus, Spes omnium Et emitte coelitus, Veni, sancte spiritus, Perscrutator inclitus Es cordium, Veni, sancte spiritus, Spes omnium, Confer lumen cordibus, Veni, sancte spiritus.	2. Puritatem mentibus Fidelium, Auge spem credentibus, Veni, sancte spiritus, Da pressis languoribus Remedium, Veni, sancte spiritus, Spes omnium, Da salutis exitus, Veni, sancte spiritus,
- Coelestis exercitus,
 Veni, sancte spiritus.

Cod. Londinen. Egerton 274. saec. 13. — Nach 2, 2 steht nochmals Veni sancte spiritus, während 2, 8 fehlt; nach 1, 3 scheint eine Zeile ausgefallen zu sein. Die Melodie reicht nur bis 1, 10.

81.

1. Veni, creator spiritus, Et in me robur insere, Robur, quo possim penitus Mala, quae gessi, luere Et amodo sic vivere, Ne sim peccato perditus; Peccavi quasi licitus Et diu vixi temere, Me servum tuum visere, Veni, creator spiritus.	2. Sit laus patri cum filio, Sit honor sancto flamine, Trinitatis confessio Firmam spem firmet homini; Uni trinoque nomini Sit semper dominatio, Salus et benedictio; Perenni decus agmini, Sit honor sancto flamine, Sit laus patri cum filio.
- Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

82.

1. Lumen sancti spiritus Descendat divinitus, Nos illuminet hodie. 2. Plenitudo gratiae, Tu solus lux iustitiae, Exaudi nos in hac die. 3. Rex dulcis angelorum, Salus archangelorum, Spes in te credentium,	4. Solatium sanctorum Et vita beatorum, Protector sperantium. 5. Tu via peccatorum, Tu semita justorum, Latitudo fidelium. 6. Pater es orphanorum, Solamen miserorum, Plenitudo omnium.
7. Da solamen populo,
 Da virtutem, in iubilo
 Nos perduc ad solatium.

Cgm. Monacen. (ol. Tegurin.) 716. saec. 15.

De Corpore Christi.

83.

1. Dies est laetitiae
In domo mentali,
Nam advenit hodie
Vi sacramentali
Jesus admirabilis,
Multum delectabilis
In humanitate,
Qui est ineffabilis
Et inaestimabilis
In divinitate.
2. Mortem Dei filius
Pro mundo passurus
Et a terra longius
In coelos iturus,
Manere realiter,
Vere corporaliter
Vult in nobis,
In se transsubstantians
Panem et cor satians
In sanctis et probis.
3. Gaudeat catholicus
In hac fide sana,
Spernens, quod haereticus
Garrit verba vana,
Dedignando credere,
Cum non valet capere,
Quod fides ostendit,
Qui nec parvi flosculi
Seu vilis vermiculi
Cuncta comprehendit.
4. Ave, vivens hostia,
Veritas et vita,
In qua sacrificia
Cuncta sunt finita,
In quo se per saecula
Agnus sine macula
Offert patri Deo,
Mundans suo sanguine
Pium cor a crimine,
Quod fudit in eo.
5. Mane mecum, Domine,
Ut pie venisti,
Ne sine munimine
Sim in valle tristi;
Sine te subsistere
Nequeo seu vivere
In vita mortali,
Multo minus gratiam,
Meritum vel gloriam,
Quam non habent mali.
6. Qui gustant, esuriunt
In palato mentis,
Et, qui bibunt, sitiunt,
Sine velamentis
Aperte te cernere,
Amplecti, constringere,
In quo salus tota,
Quorum nunquam aliter
Possunt integraliter
Adimpleri vota.
7. Aufer, Jesu Domine,
Pestes universas
Corporis et animae
Atque res adversas,
Defunctis fidelibus
Locum in coelestibus
Dona cum beatis,
In sanctis operibus
Da pacem hominibus
Bonae voluntatis.

Cod. Trecen. (ol. Claraevallen.) 1612. saec. 15. — Die Hs. giebt die Aufschrift: Hymnus sive canticum de sacramento altaris.

84.

1. Congratulare et laetare, Turba nunc fidelium, Ab omni cura mente pura Cole Dei filium.	3. In tuo esu, bone Jesu, Nostra dele crimina, Nosque conserva et enerva Saeva mortis fulmina.
R ^o Alleluja, Alleluja, Christo regi jubila, Qui se Jesum dat in esum Fertque cordis nubila.	R ^o Alleluja, Alleluja, Christo regi jubila, Qui se Jesum dat in esum Fertque cordis nubila.
2. Qui pro nobis atque vobis Necem duram sustulit In crucis ara et amara Morte mortem repulit.	4. Ne damnemur, sed salvemur Per tuum iudicium, Qui es cunctorum plasmatorum Finis et initium.

Cod. Engelbergen. 314. saec. 14. — 3, 4 Leva mortis fimlea Hs.

85.

1. Ave, dulce tu frumentum, In Maria quod inventum Crucis venit ad tormentum, Cordis nostri pascementum.	2. Salve, calix vini meri, Quem non bibunt insinceri, O mi Jesu, dulcis queri, Fac te cito possideri.
Animarum corpus clarum, Caro carens carie, Consecrata, sed velata Stat sub panis specie.	Virginalis flos vernalis Factus est angelicus, Fructus vivus, cibus divus, Ut pascatur coelitus.
Sanguis potus, Christus totus Hic sic praesens creditur, Ut de matre sine patre Homo Deus editur.	Miser homo, qui pro pomo Factus est famelicus, Hunc informat et innormat Cibus hic salvificus.
3. Vale, cibus salutaris, Qui frequenter immolaris Super tuis sacris aris, Nunquam tamen consummaris.	
Tu dignare nos mundare Criminum a sordibus Et tu, bone, nos compone, Jesu, nostris cordibus.	
Veni, veni, corda leni Tuo divo corpore, Dans sincere immanere Tibi omni tempore.	

Grad. ms. Pragense anni 1410. Cod. Altovaden. 42.

86.

1. Ave, verbum incarnatum, In virgine humanatum, Tu panis mysterium. Tu planas culpas debitas, Tu pandis caulas coelicas, Tua firma aeternitas Manet inviolata. Te Helias praemonstravit, Typice dum te gustavit, Panem subcinericium Petens Olympum Dei.	2. Manna roris coelici Atque dulcoris mellici, Tu panis vivificus. Melchisedech te signavit, Panem vinum dum obtulit, Agnus paschalis sanxiit Pro nobis immolatus. Tu nos pascis hic carnales, Fac nos tibi commensales, Cohaeredes et sodales Coelesti in patria.
- Grad. ms. Pragense anni 1410. Cod. Altovaden. 42.

In Dedicatione Ecclesiae.

87.

1. Omnis saltus Libani multo splendet decore, A duce praenobili regali facta more, Quam Tyrus et Babylon pari zelant livore, Hanc Juda et Ephraim tanto colunt ardore, Nec si Maro viveret, digno referret ore.	3. Perornantur floribus, flores pascunt odore, Odor spirans naribus nos ligat in amore, Scatent rivi fontium, campi rident virore, Strepit cantus avium multiplici canore, Ver ibi perpetuum, quies sine labore.
2. Pavimentum nitidum argenteo colore, Aureus est paries non indigens pignore, Tectum cedro redolet celatum omni flore, Margaritae renitent earumque splendore Lucent domus intima velut sol in fervore.	4. Princeps domus inclitus omni carens rancore Laetus, pulcher, dapsilis, nullo prudentiore, Quem infundit coelitus pater superno rore Et ditavit celsius omni imperatore, Ad se traxit omnia suo pio cruore.
5. Hujus sponsa nivea
et roseo rubore,
Duplici victoria
consimilis aurorae,
Lactat omnes populos
gratiarum vigore,
Implens haec palatia
nuptiali candore,
Quae suspirans gaudia
spero sed cum timore.

Cod. Parisin. (ol. Martialen.) 3719. saec. 12. — 1, 1 resplendet. — 1, 4 Judas. — Diesem Liede auf die Freuden des himmlischen Jerusalems fehlt augenscheinlich der Anfang, da der ersten Strophe ein Subjekt (weiblichen Geschlechtes) abgeht, vermutlich domus, Jerusalem, Sion oder dergl.

88.

1. In rerum principio Fundatur ecclesia, A parentis filio Mater habet praemia, Exsul agat gaudia Restaurato praedio, Nam purgato lolio Pullularunt lilia. 2. Zabule, dic impie, Dic, quid fraudes faciunt? Quid prosunt insidiae, Quid doli proficiunt? Nam regem respiciunt In regno laetitiae Et bravium capiunt Rectores ecclesiae.	3. Fructus Adam ederat Arboris exitii, A morsu mors venerat Cum causa decidii, Sed Christus, flos lilii, Vitam reparaverat, Solvens dono gaudii Totum, quod perierat. 4. Pastor ovem perditam Reportat ad patriam, Christus pesti deditam Serenat ecclesiam, Expurgat versutiam, Confortat sollicitam, Dat dona per gratiam Justis dari solitam.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. — Aus der XIII. Abteilung der Hs. Verfasser vielleicht Philippe de Grève.

89.

1. Pulsa noxae scoria Laudis sacrificia Regi regum immola. R^o Pange cum laetitia, Jerusalem incola. 2. Urbis tuae moenia Recta conscientia Fultet et non subdola. 3. Super interstitia Amoris praenuntia Jubilet ruscinola.	4. Urbis viridaria Grata reddant lilia Et rosas cum viola. R^o Pange cum laetitia, Jerusalem incola. 5. Et illa seminia Sequestrentur omnia, Quae non sunt benevola. 6. Quibus patent ostia, Vitiorum conscia Mundet virtutum schola.
7. Sabaoth clementia
Nos post mundi taedia
Venustet aureola.

Cod. Parisin. ol. Sandionysian. 15131. saec. 13. — 2, 3 das Wort Fultet (fulto?) hat sich unser Poet vermutlich mit derselben Unbefangenheit gebildet, wie seminia u. a. — 3, 3 ruscinula = rossignol.

II.

FESTIVAE DE SANCTIS.

In Festo omnium Sanctorum.

90.

1. Universorum orgio Sanctorum et sollemnio Sit laus, decus et gloria Illi, qui regit omnia. R^o Supernae matris gaudia Repraesentet ecclesia. 2. Nemo posset describere Aut per sermonem pandere, Quanta sit coeli curia Felicитatis copia. 3. Illic est perpes festivitas Atque pacis tranquillitas, Illic est vera concordia Et jugis amicitia.	4. Illic non est metus fremitus Neque languoris gemitus, Sed securitas nimia Et salus finis nescia. R^o Supernae matris gaudia Repraesentet ecclesia. 5. Illic sancti dispositi Secundum formam meriti, Una vocis sirurgia Deo fundit praeconia. 6. In summitate ordinum Est juxta nostrum Dominum Beata virgo Maria, Advocata nostra pia.
7. Oremus, ut ad civium
Supernorum consortium
Nos ab ista miseria
Christi producat gratia.

Cod. Parisin. (ol. Sandionysian.) 15131. saec. 13.

91.

1. Ecce, sanctorum <i>Κοινὸν</i> orgium, Ad decus quorum Et sollemnium Regi coelorum Sit praeconium In exordio. R^o Sion concio <i>Ἀρὰ</i> jubilet Cum tripudio,	2. <i>Ἰλῶσσα</i> pandere Nequit penitus Neque sapere Cor humanitus, Quanto foedere Regnet coelitus Exsultatio. R^o Sion concio <i>Ἀρὰ</i> jubilet Cum tripudio.

3. O quam *ἀγία*
 Est haec civitas,
 Cujus curia
 Est solemnitas
 Lenchos nescia
 Et tranquillitas
 Abs dissidio.

4. Juxta merita
 Illic agmina
 Sunt disposita,
 Ἐπὶ culmina
 Quorum inclita
 Coeli domina
 Est cum filio.

5. Te nos cernere
 Precamur, Eli,
 Quem continue
 Laudant angeli,
 Nobis tribue
 Post mortem caeli
 Frui gaudio.

Cod. Parisin. (ol. Sandionysian.) 15131. saec. 13. — Vor dem Refrain, der vor Str. 1 steht, heisst es: „Detele heure vi labiante madame guene puis sanz li. Contra in Latino: Sion concio etc. — 1, 2 cenon orgium. — 3, 5 Was mit Lenchos gemeint ist, bleibt mir zu dunkel, um eine Konjektur zu wagen; man erwartet dem Sinne nach etwas wie finis nescia, oder allenfalls ein Wort, das Leid, Klage oder ähnliches bedeutet. — 4, 7 Est fehlt.

92.

1. Praesenti solemnio
 Orthodoxe jubilate,
 Noxae pulsa caecitate
 A cordis hospitio.

2. Culto a fidelibus
 Isto geras ergo festo,
 Christo decus primum esto,
 Dein sanctis omnibus.

3. Summa est felicitas
 Peramoena coeli domo,
 Plena κλέως cinnamomo,
 Jugis est solemnitas.

4. Absque molestamine
 Ibi κατὰ creatura
 Sibi plaudit, carens cura
 Et hostis formidine.

5. Et omnis melodia,
 Clamor ibi praestat laudis,
 Amor hic est expers fraudis.
 Αὐτὸν concordia.

6. Regem cernunt gloriae
 Coeli cives subjugati
 Heli, summae majestati,
 Hic constant in feria.

7. Ac eam salvifica
 Assistentem tuae laudi
 Gentem, Adonai, audi
 Et eam purifica.

Cod. Parisin. (ol. Sandionysian.) 15131. saec. 13.

93.

De sancto Antonio.

1. Aquae vivae dat fluenta
 Fons vivus Antonius,
 Floret hortus, incrementa
 Praestat Dei filius.
 . . . . .
 . . . . .

2. Vineam propaginat
 Cultoris industria,
 Dum in ramis germinat
 Verac vitis gratia,
 Viget fructus copia
 Verbi fusa pluvia.

3. Servi providentia Talanta multiplicat, Dum divinae praemia Virtutis amplificat, Nam verbum, quod seminat, In salutem germinat.	4. Veritatis speculum, Morum domicilium, Lux illustrans saeculum, Fidei praesidium, Errores elimina, Tenebras illumina.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

94.

De sancto Bernhardo.

1. Terit Bernardus terrea Mente raptus ad supera, Bella retundit carnea Mundi contemnens prospera.	Vestitum stola gloriae, Christi transfert ad horrea Fructum vitae suscipiens.
2. In mandatorum area Flagello poenitentiae Spicam carnis excutiens Granum nudatum palea,	3. Oliva fructifera, Caritatis unctio, Nardus odorifera, Salutis refectio, Reatus extermina,
- Pacis fove semina.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

De sancto Dionysio.

95.

1. Jucundare, Gallia Illustris et martia, Patre Dionysio, Eructa propitia Laudis sacrificia In ejus solemnio.	4. Praeses urbis Gallicae Fidei catholicae Pullulante radio Praecepit tyrannice, Dei servos publice Exponi martyrio.
2. Hic Atheniensium Linquens pontificium Clementis imperio In regnum egregium Francorum rebellium Venit conductu dio.	5. Catasta et verbere, Crate, fune, carcere Et crucis supplicio Superatis facere Festum coeperunt fere Divino consilio.
3. Inde Christi nuntius, Cujus erat socius Cum Eleutherio Rusticus, vir hagijs, Replevit Parisius Divino seminio.	6. Lictor tandem inclitum Seniorum, fruitum Coelesti edulio, Praesentia comitum Per praesidis monitum Subjugavit gladio.

7. Exoremus, socii,
Ut expulsa vitii
Sorde nobis passio
Sancti Dionysii
In hujus exsilii
Succurrat exitio.

Cod. Parisin. (ol. Sandionysian). 15131. saec. 13.

96.

1. Ecce, festum egregii Martyris Dionysii, Quo ab hujus exsilii Misericordia Migravit cum victoria.	4. Hic afflictus propter Deum Catastam, lectum ferreum Nec non clibanum igneum Ac trucia Devicit animalia.
R ^o Gallia cum laetitia Eximia <i>Avà</i> pangat Alleluja.	R ^o Gallia cum laetitia Eximia <i>Avà</i> pangat Alleluja.
2. Beatus dictus pontifex Galliae fuit opifex, Nam per eum peccati faex Cum dulcia Cessit crescente latraria.	5. Post devictum patibulum Rex coeli suum famulum Transmissum in ergastulum Sua dia Refecit alimonia.
3. Signis fidei cognitis Nequam praefecti monitis Loris artatus fuit is Et alia Multa tulit supplicia.	6. Martyr tandem acephalus Prout jussit praeses malus Fuit, ubi regnat salus Et gloria Receptus coeli curia.
7. Devotis ergo mentibus Oremus, ut supplicibus Dionysii precibus Ad gaudia Perducamur coelestia.	

Cod. Parisin. (ol. Sandionysian.) 15131. saec. 13. — Dem Rundreime, mit dem das Lied in der Hs. beginnt, geht eine altfranzösische Strophe vorher, an die ersterer mit der Bemerkung gefügt wird: Contra in latino.

97.

1. Francigenae, radii Morum atque vitae, Dulcore praeconii Festum insignite Sancti Dionysii Areopagitae, Martyris egregii Et archimandritae.	2. Hic deserens Graeciam, Cujus erat aegis Et pastor, per gratiam Angelorum regis Accessit in Franciam Cum suis collegis, Non verens insaniam Populi exlegis.

3. Tandem Christi nuntius, Duliae caducae Versatilis gladius, Non obstante truce Populo, quantocius Circumfusa luce Fidei, Parisius Venit Christo duce.	5. Clibani incendia Fidei athleta Ac tormenta alia Mente tulit laeta, Famis animalia Rabie repleta In ejus praesentia Fuere quieta.
4. Exstirpato duliae Circumquaque felle Infusoque latriciae Ejus loco melle, Sator legis hagiae Per praefecti velle Captus fuit impie Caesa virgis pelle.	6. Hinc pluribus aliis Martyr trabeatus Attritus suppliciis Et incarcerationis, Tandem ex cibariis Coeli recreatus Cum duobus sociis Fuit decollatus.
7. Te hoc in exsilio, Sancte Dionysi, Corde rogamus pio, Ut omnes provisi Sic tuo suffragio Simus, ne divisi Post mortem a gaudio Simus paradisi.	

Cod. Parisin. (ol. Sandionysian.) 15 131. saec. 13.

98.

1. Seminavit Graccia, Quod mentis in horrea Jam reponit Gallia, Granum sine palca, Quod senio non interit, Quod mundi mola non terit, Quod nunc usque dapibus Fideles coelestibus Saginat.	2. Per defectum solaris luminis Illustratur lumine numinis Haerens Dionysius In eclipsi dubius, Neque clausas Diu causas Aperire sufficit.
3. Natura secum disputans, Motus astrorum computans Non invenit, quod quaeritur, Sic ratio scrutinio Deficiens compellitur, Ut se supra se quaerat, Dum, quod quaerit, attingere Non temere desperat.	

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. A. —
Cod. Guelfenbyteran. Helmstadien. 628. saec. 13. B. — Cfr. Milchsack 201 sq.

99.

De sancta Dorothea.

1. Par concentu rogito Omnis clerus cogito Dulce carminari, Laudet servam Domini, Laus sit ejus nomini, Studeat sic fari: Eja, linguam solvite, Corde laeto canite, Dorotheam petite, Puro purae quaerite, Supplices instate, Ipsam adorete.	2. Tulisti memoriam, Cum ad vitae gloriam Virgo properares, Oppressorum facere Atque preces fundere, Nos ut liberares; Ergo, pia domina, Vitae praestans omina Scribe nostra nomina Post haec carnis somnia In perennem ritae Librum, via vitae.
3. Fore mater pauperum Et bonorum operum, Sancta, cupiebas, Pro nobis ad Dominum Interpellans omnium, Dando dulces odas Benedicamus Domnio, Patri sine termino, In supremo solio, Sit laus ejus filio Pneumati et almo Corde, jubilo.	

Cod. Oenipontan. (ol. Carthusiae in Schnalze) saec. 14. — 3, 12 ist vielleicht verderbt; es fehlt eine Silbe und der Reim.

100.

De sancto Francisco.

1. In paupertatis praedio Franciscus plantat vineam, Verae vitis propaginem Auguet nova productio, Evellens stirpem spineam, Ficus alit dulcedinem, Cedit spinetum lilio.	2. In via purgat vitia Corde mundus et opere, Coruscet ut in patria Culpae liber ab onere.
	3. Ad amoena pascua Vagas oves dirige, Fac sequi proficua, Mentes lapsas erige, Da cum agnis eligi, Da cum granis colligi.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

101.

De sancto Georgio.

1. Gloriosus, fervidus fidei zelator, Christi miles nobilis mundi supplantator, Eloquens Georgius fidem protestatur, Gentis dii daemonia, dicens vinculatur. 2. Obediens spiritui carnem maceravit, Tormentorum genera multa toleravit, Rectus in iudicio hostes expugnavit, Tortus in equuleo palnam reportavit.	3. Gratus in ardoribus ignis cruciatur, Constans in laboribus virgis flagellatur, Justus ut in carcere lumine privatur, Vulnus in doloribus sale confricatur. 4. Fervidum hic plumbum, bis rotam superavit, Prece fusa sedula idola prostravit Sanctus ac pro populo Deum exoravit, Cursum vitae gladio felix consummavit.

Cant. ms. saec. 15/16. Cod. Mutinen. IV D 5. — 4, 1 Verum hic plumbum bis.

De Innocentibus.

102.

1. O Christi milites incliti, Cuius fasciisque armati, Matrum sugentes ubera Sumpsistis triumphalia. 2. Rex aeterni regis filius, Cujus fuistis exercitus, Exsul manens in Aegyptum Praemisit vos in gaudium.	3. O felices infantiuli, Flores superni solii, Agnum sequentes undique Laureati innocenti sanguine. 4. O praecepsi duces martyrum, Placate pium Dominum, Ut hoc nostrum collegium Jungatur coetui virginum.
5. Gloria tibi, Domine,
Qui nos ditasti magnifice
Reliquiis sanctorum,
Qui tecum regnant per saeculum.

Grad. ms. Porcetense saec. 12/13. Cod. Darmstadien. 931. add. saec. 14. — 3, 4 hat mindestens zwei Silben zu viel, 5, 3 eine zu wenig. — Aufschrift: Laus de innocentibus.

103.

1. Ad infantum triumphantum Gloriosum transitum, Quis polorum perviorum Mors paravit aditum,	2. Rex insanus misit manus Bethlehem per ambitum, In furore de cruore Inquinans exercitum.

3. Sed in vanum versat manum, Quod facit, est irritum, Namque dire vult ferire, Non est ei licitum. 4. Lictor saevit nec implevit Furorem indomitum, Ferit, truncat et aduncat Morem praeter solitum.	5. Ut est scriptum, in Aegyptum Duxerat transpositum Joseph pater, virgo mater, Sicut erat creditum. R^o Sint infantes festivantes, Et sonorus psallat chorus, Nec desistat, sed insistat Dulcem ferre sonitum.

Cod. Parisin. (ol. Martialen.) 3719. saec. 12. — 3, 3 Lies: Nam quod dire? — 4, 4 est fehlt.

104.

1. Ecce, jam celebria Redeunt solemnia, Quibus Dei unicus Natus est humanitus Absque viri semine Ex illibata virgine. R^o Domini nativitas Jure nostri est jucunditas. 2. Pro cujus invidia Herodis saevitia Sunt infantum plurima Trucidata milia, Quos divina gratia Coeli duxit ad palatia.	3. Ergo vos, o socii, Non est tempus otii, Summa cum laetitia Christi natilitia Celebrantes pariter Jubilemus unanimiter. R^o Domini nativitas Jure nostri est jucunditas. 4. Et tu, lector inclite, Jube domne incipe, Laudem hic in parvulis Qui emerunt jugulis, Ut transirent ad gloriam Terrenam per victoriam.

Grad. ms. Mosburgense anni 1360. Cod. Univ. Monacen. 157. — Auf-
schrift: In die sanctorum innocentium.

105.

De s. Johanne Baptista.

1a. Psallat concors symphonia Laudem Christi praeconis, 2a. Laudat chorus organicus Per graves ab acutis 3a. Suavis sonet harmonia Dulces melos, Vocem jucunditatis, 4a. Accendat nos empyreum Pneuma sacro fulgore	1b. Euge dulcis euphonia, Pange rhythmos cum tonis. 2b. Et plaudat omnis lyricus In modulis argutis. 3b. Sine doli lascivia, Sed gaudiis Ignitae caritatis. 4b. Cor et illustrans igneum Divino sub ardore.

5a. Solve polluti labii peccamina,	5b. Baptista felix, pia per precamina.
6a. Ut pura sint mundati oris famina	6b. Fiantque tibi grata nostra carmina.
7a. Salve, praeursor nobilis, paeis dogma per orbem seminasti,	7b. Testis aeterni numinis, agnum venturum mundo demonstrasti.
8a. Inter prophetas maximus, Apostolis praelatus,	8b. Martyrio sanctissimus Triumphas laureatus.
9a. Tu trinitatis vernulus, Baptismatis pincerna,	9b. Tu sanctitatis formula, Lucens lucis lucerna.
10a. Johannes, Dei gratia Divinitus vocaris,	10b. Coelestis regni gaudia Scintillans tuis caris.
11a. Doctorum fulges almo privilegio,	11b. Praeclaræ castitatis flores lilio.
12a. Quem angelus ab arce poli nuntius	12b. Praenuntiat vitae futurae praescius.
13a. O quam felix nativitas, Quae meruit De coelis nuntiari,	13b. Nomen cujus immensitas Digna fuit Per angelum portari.
14a. Quam stupenda, quam benigna caritas	14b. Quam sancta, quam laudabilis jucunditas.
15a. Regem coelorum senseras Ventrîs obstruso positus cubili,	15b. Dum matris exsultaveras Alvo resultans motu puerili.
16a. Confers loquelam genitus Sublatam Zachariae	16b. Et praestas isdem penitus Veritatem prophetiae.
17a. Fugis mundanas tenebras, Spernis peccati morem,	17b. Subis deserti latebras Christi propter amorem.
18a. Salve, mundi speculum, Nostrorum spectaculum, Vera virtus omnium Credentium.	18b. Baptizator gentium, Consolator mentium, Salus et solatium Moerentium.
18c. Fidei vestigium, Ex agro gentilium Exstirpasti lolium Errantium.	
19a. Tibi potum fons ministrat, Pastum favus mellis, Cujus vita nos magistrat Altior stellis.	19b. Vox clamantis in deserto Parans vitae viam, Cujus docens in aperto Matrem Mariam.

19c. Baptizari meruisti
Vivam formam panis,
Benedictum corpus Christi,
Rivo Jordanis.

20a. In columbae specie Spiritus prudentiae, Fides, vox laetitiae, Spes gloriae.	20b. Vox auditur regiae Patris sapientiae, Regis coeli curiae, Vox gloriae.
21a. Ille est verus et electus Rex perennis vitae, Meus filius dilectus, Ipsum audite.	21b. Hujus sanctae visionis Testis comprobarris Et paternae jussionis Dicta sectaris.
22a. O dulcedo luminum, Johannes, summa legis, Lucens ante Dominum, Miles superni regis.	22b. Sator evangelii, Propheta veritatis, Restitutor gaudii, Destructor vanitatis.
23a. Verum mundi florem, Flore dulciorem, Salutis auctorem, Puro puriorem,	23b. Saevi regis feritas Insana decollavit, Hinc Dei gratuitas Te digne coronavit.
Trium centupliciter In coelis aeternarum Fructuans solemniter Triumpho coronarum,	* * * * * Salve, beatorum Civis angelorum, Illustrator morum, Gloria polorum.

23c. Trames rectitudinis,
Sanctorum fortitudo,
Laus beatitudinis,
Virtutum magnitudo,

Lux aeternitatis,
Favus pietatis,
Decus aequitatis,
Splendor claritatis.

24a. Tuis sacris precibus. Adesto naufragatis, Ut completis laudibus Solvamur a peccatis.	24b. Purga sordes cordium Origo bonitatis, Da salutis gaudium, Corona largitatis.

C1m. Monacen. (ol. Diessen.) 5539. saec. 14. — 15b, 2 sq. motu resul-
tans. — 16a, 1 Confers eisdem genitus. — 22a, 4 Mille superni. — Aufschrift:
Cantilena de sancto Johanne Baptista.

106.

De s. Johanne Evangelista.

1. Christi sit nativitas Cum júbilo repleta, Cujus coelestis civitas In vita quieta Johannem collocavit Epulisque pavit, Vocavit Post senium.	3. Virus hic mortiferum Incolumis potavit, Per quod binos miserum Letum tunc prostravit, Quibus vires tribuit Et vitam restituit Et diluit Exitium.
R ^o Johannes, te rogamus, Da nobis, ut bibamus, Ne hamus Nos trahat in supplicium.	R ^o Johannes, te rogamus, Da nobis, ut bibamus, Ne hamus Nos trahat in supplicium.
2. Præceptoris in pectore Suaviter dormivit, Bibens in coenae tempore Fluenta, quæ scivit Pectus, quod refecit Nos et mortem jecit Et fecit Convivium.	4. Custos nostri Domini, Cum Dominus pependit In cruce, salus homini, Quam bene defendit Velut suam matrem, Honorans nostrum patrem, Et matrem Et filium.
5. Virgini cum virgine Nos cernui cantamus, Nec tu, lector, desine Laudes, quas sonamus, Ut post hoc terrenum Ducamur ad amoenum Serenum Palatium.	

Grad. ms. Mosburgense anni 1360. Cod. Univ. Monacen. 157.

107.

De ss. Johanne et Jacobo.

1. Duo unum genere, Duo unum munere, Unum sunt in gratia, Duo unum nomine, Duo unum lumine, Unum sunt in gloria.	2. Duo sunt virginei, Duo consanguinei Gubernantis omnia, Duo sunt prophetici, Duo evangelici Testes in ecclesia.

3. Ambo carnem macerant,
Ambo pestem superant
Missam per daemonia,
Ambo mundum abdicant,
Ambo Christum praedicant
Sanctis dantem praemia.

4. Ambos Christus visitat
Ambosque nobilitat
Magna per magnalia,
Johannes nos dirigat,
Jacobus nos erigat
Ad regna coelestia.

Cod. Carnoten. 341. saec. 14. — „Prosa fratris Gemla, generalis ministri“.

De sancta Katharina.

108.

1. Virgo, gemma Graeciae
Tribu, sensu, specie,
Scribas eloquentiae
Vicit disputamine.
R^o Ad sanctae Katharinae
Decus, Sion, concine.
2. Maxentius, scelere
Plenus, illam verbere
Caesam claudi carcere
Jussit absque lumine.

3. Christus coram populo
Nequam et incredulo
Illius oraculo
Fregit rotas fulmine.
R^o Ad sanctae Katharinae
Decus, Sion, concine.
4. Virgo post multa mala
Migravit acephala,
Quam sepelivit ala
Christi Sina culmine.

5. Rex et pater omnium
Per ejus suffragium
Nos Olympi civium
Collocet in agmine.

Cod. Parisin. (ol. Sandionysian.) 15131. saec. 13.

109.

1. Virgo Costi filia
Expertos scientia
Vicit disputamine
Praesente Maxentio.
R^o Militans ecclesia
Beatae Katharinae
Gaudeat solemnio.
2. Inde sub custodia
Post verbera trucia
Fuit in caligine
Tyranni imperio.

3. Rotarum supplicia
Populi praesentia
Virginis praecammine
Rupit fulminatio.
R^o Militans ecclesia
Beatae Katharinae
Gaudeat solemnio.
4. Tandem virgo regia
Cum jugi victoria
Capitis privamine
Migravit de medio.

5. Omnes una, eia,
Oremus voce pia,
Ut nos mundet haecceine
A noxae contagio.

Cod. Parisin. (ol. Sandionysian.) 15131. saec. 13.

110.

1. Ecce, festum beatae Katharinae, Quae scribas septiformis disciplinae Convicit sua peritia. R^o Laetare, mater ecclesia. 2. Maxentii principis hortamine Caesa loris, carceris caligine Inclusa fuit virgo pia.	3. Haec hominum, disrupta compagine Rotarum poenaliū a fulmine, Quam multa convertit milia. R^o Laetare, mater ecclesia. 4. Haec tandem acephala pro sanguine Lac fundens, collocata in culmine Sinai fuit manu dia.
5. Rex, qui nunc et regnat
sine fine,
Nos sanctae Katharinae
precamine
Ad poli
perducat gaudia.

Cod. Parisin. (ol. Sandionysian.) 15131. saec. 13.

111.

1. Costi regis filia, Christo desponsata, Artis per subtilia Rutilans ornata. 2. Sponsum cum doctoribus Caesari probavit, Quem linquens erroribus Illos fide pavit. 3. Orant Christum mentibus Flamine colloti, Non crine vel vestibus Laesi valent toti. 4. Tyranni libamina Irritat profana, Cujus nequit anima Falli vi humana. 5. Caeditur et carceri Caesa mancipatur, Subesse characteri Famis imperatur.	6. Haec reginam instruit Angelis injuncta, Umbra lumen diluit, Turba Deo juncta. 7. Decollatur, funditur Lacque benedictum, Corpus Sina conditur Sanguine depictum. 8. Cujus tumba stillitat Oleum suave, Quo linitus valeat Quisquis languens a vae. 9. Nexu solve criminis, Jesu, pastor bone, Ad honorem virginis Servos ratione. 10. Tua dante latria, Virgo Katharina, Trahat nos in patria Pietas divina.

„Cantuale Trajectensis dioecesis, scholasticis pueris non minus utile quam necessarium“ etc. imp. Goudae 1525. — Str. 10 ist als Repetitio bezeichnet.

112.

De sancto Leodegario.

1. Ovans chorus scholarium Almum Leodegarium Psallendo carmen varium Pura colit mente. Clara ortus prosapia, Nutritus aula regia, Sacra perdiscens studia Didone docente. R ^o O trina de aureola Gaudens, Leodegari, Trina fortis areola Laetarisque stoleola, Pro tuis preces cumula, Ut queant beari.	2. Fide firmatus triplici, Securus spe multiplici, Dilectione duplici Floruit beatus, Bino felix charismate, Mundum rigavit dogmate, Corusco diademate Fuit laureatus. R ^o O trina de aureola Gaudens, Leodegari, Trina fortis areola Laetarisque stoleola, Pro tuis preces cumula, Ut queant beari.

3. De passionis rivulis
Bibens privatur oculis,
Lingua, labris, ne populis
Praedicet aeterna;
Nova fandi potentia
Refert Dei magnalia,
Caput exaltans gaudia
Meruit superna.

Cod. Engelbergen. 314. saec. 14.

De s. Maria Magdalena.

113.

1. Ave, purum vas argenti Decocta rubigine, Christi custos munimenti, Nati sine semine De Maria virgine. Tibi pie se quaerenti Nec non ad sepulchrum flenti Deitas in homine Pandit sub velamine, Flere desine.	2. Pape, mulier, quid ploras, Quem quaeris, quem visitas? Cur hic jaces per tot horas, Surge quid hic latitas? Numquid hoc vult caritas, Quod in flendo sic laboras? Hunc timorem mitte foras, Et tunc forte bonitas Aderit et veritas, Quam tu flagitas.

3. Non me possum continere Nec cessare debes, Semper volo Jesum flere, Nam amore languco, Heus, sublatum vides, Qui solebat me docere; Jesu, bone, miserere, Facere quid debeo? Nunc, ut quondam soleo, Te non video. 4. Hortulane, si vidisti Illum, post quem mussito, Aut hunc si tu sustulisti, Mihi, quaeso, dicito; Gradu quaerens concito Tollam, unde posuisti, Sic me moestam refovisti, Quem pro more solito Ungam more debito, Nullum dubito.	5. O Maria, noli flere Nec te plus affligere, Resurrexi vivens vere, Sed noli me tangere, Ad patrem ascendere Nondum potes, me videre, Fides deest, illam quaere Et sic Petro dicere, Quod me vides vivere, Vade propere. 6. Raboni, jam sunt exorta Vera nobis gaudia, Cum destructa mortis porta Vivis salvans omnia, Pro tua clementia Desolatos nos conforta Et fac tandem, ut absorpta Sit mors in victoria, Tecum ut ecclesia Sit in gloria.

Cod. Oxonien. Digby 2. saec. 13/14. Mit Mel.

114.

1. Novum festum celebremus Novos cantus et cantemus Facta rerum novitate In nova solemnitate. 2. Servus erat primus homo Factus pro comesto pomo, Ob hoc poenas est daturus, Velit, nolit moriturus. 3. Dolens ergo creaturam Mundi factor perituram Sola ductus pietate Sexta descendit aetate.	4. Et assumens, quod non erat, Manens tamen id, quod erat, Est Non-homo factus homo Deus, ut salvetur homo. 5. Venit ergo praedicare Cunctis et salutem dare, Regna dat aeternitatis, Si desistant a peccatis. 6. Sed Maria Magdalena Peccatorum labe plena, Ut audivit ejus verbum, Rea crimen flet acerbum.
7. Flendo sua rigat ora
Jam non est in ulla mora,
Mundi linquens blandimenta
Christum quaerens fert unguenta.

Cod. Parisin. (ol. Martialen.) 3549. saec. 12. A. — Cod. Parisin. (ol. Martialen.) 7319. saec. 12. B. — 2, 1 homo primus A. — 2, 2 Facto AB.

115.

1. Alto corde gaudeamus Ac in nullo doleamus, Nam peccatrix procumbendo, Christi pedes abluendo Veniam promeruit. Ante regem trepida Venit haec et pallida, Facta pavens scelera, Commovendo viscera Lacrimans ingemuit.	2. Rex, inquit, rex unice, Miseram hanc respice, Mea dele crimina, Dimitte peccamina Temperans justitiam. Versus ad hanc medicus Humilis, mirificus, Ne desperent peccatores, Septem criminum errores Exstinxit in filia.
3. Pii patris pietas, Summi regis deitas, Hujus mota precibus Se largitur omnibus Sic quaerendo veniam. Ergo cantus resonemus, Resonando festivemus, Istam diem tam praeclaram, Universo mundo caram Cum summa laetitia.	

Cod. Parisin. (ol. Martialen.) 3719. saec. 12. — 2, 10 in filiam Hs.

116.

1. Domum obedientiae Dum intraret rex gloriae, Quaedam subintrat femina Sua deplorans crimina.	5. O Maria Magdalenae, Dum adhuc essent tenebrae, Festinas Christum quaerere, Cum amor nescit cedere.
2. Plangens actus daemonicos, Rigans pedes Dominicos Osculatur, amplectitur, Tergit, tergendo tergitur.	6. Quem, dum fleret in hortulo. Summo mane diluculo Cum ceteris apostolis Prima videre meruit.
3. Fudit nardum purissimum Super caput Dominicum, Ex odoris fragrantia Sacra fragrant convivia.	7. Gavisa viso Domino Gressu festinans concito, Apostolos aggreditur, Quos his verbis alloquitur:
4. In hujus ergo laudibus Culpis dejectis omnibus Laeti solenni gaudio Benedicamus Domino.	8. Do vobis nova gaudia, Rex, qui creavit omnia, Sua magna potentia Surrexit. Deo gratias.

Cod. Parisien. (ol. Martialen.) 3237. add. saec. 13 in.

117.

1. Pudore femineo deleto moerore, Picturato lilio roseoque flore, Agni sponsa nascitur prae misso labore, Quam sumpsit extraneo Magdalena more.	2. In cavernis latitat tamquam bestialis, Herbis et radicibus fames naturalis Sedatur, quae primitus fuerat localis, Jam non comprehenditur angelis sodalis.
3. Sordidati crimine
veniam petamus,
Ad coelestem medicum
cito recurramus,
Ut consortes faciat
Mariae, petamus,
Dicat omnis populus:
Deo benedicamus.

Trop. ms. saec. 13. Cod. Stuttgartien. HB. I Asc. 95.

118.

Planctus Magdalенаe ad pedes Jesu.

1 a. Flere libet ac flere debco, Flere libet, dum tempus habeo, Flere libet, dum fletu valeo Fletum compescere;	1 b. Fletus iste prodit ex intimis, Dolor ingens dat iter lacrimis, Qui de causis procedit plurimis In corde miserae.
2 a. Jure fleo conscia scelerum, Quibus pectus imbui tenerum, Quibus corpus subjeci miserum Vix genita;	2 b. Non apparet malorum cumulus, Omnis in me caligat oculus, Plus commisi, quam credat populus, Illicita.
3 a. Ad te, Jesu benigne, venio, Ad medicum aegra confugio, Ne condemnes dignam supplicio, Pater pie.	3 b. Tu figmentum expertus hominis, Laxa justi pondus examinis Et dimitte reatum criminis, Fons veniae.

4 a. Secus pedes
prostrata jacco,
Mea mecum
peccata lugeo
Et levare
vultum non audeo
Prae pudore.

5 a. Ad convivas
intravi flebilis,
Dolens, gemens
et miserabilis,
Audi quaestus
et preces humilis
Poenitentis.

6 a. Plus me torquet
amissa gratia,
Quam torquerent
multa supplicia,
Eia,
Summa clementia
Data me venia
Redde libertati.

7 a. Quibus pectus
vacet deliciis,
Satis certis
monstrat indicis
Pallor in facie
Confecta macie,
Quae tantae gratiae
Nonnunquam exstitit.

8 a. Longo luctu
consumptis lacrimis
Dolor magnus
saevit in intimis,
Eoque miserae
plus urit spiritum,
Quo foras libere
non habet exitum.

9 a. Pharisaeus arguit
Et profanam renuit,
Quem peccatrix tangit;

4 b. Vitae meae
revolvens seriem
Non audeo
levare faciem,
Mens infirma
non habet requiem
Suo more.

5 b. Non te movet,
quod inter epulas
Fundo fletus
et voces quaerulas?
Terge, quaeso,
sordes et maculas
Pravae mentis.

6 b. Plus peccasse
quam pati timeo
Et peccati
pondus abhorreo,
Adeo,
Quod parum paveo
Nec grave censeo
Sine culpa pati.

7 b. Quod si tamen,
digne poeniteo,
Non est meum,
sed tibi debeo,
Confirma foedera,
Conserva munera,
Quae tua dextera
Jam mihi praestitit.

8 b. Tu me vides
intus et deforis,
Tibi patent
secreta pectoris,
Da mihi requiem,
Jesu piissime,
Et leni rabiem
dolentis animae.

9 b. Sed qui ream reprobat,
Cur non magis adprobat,
Quod reatum plangit.

10 a. Cur mundatus a lepra corporis Mihi morbum sanari pectoris Indignatur?	10 b. An non audit, quod ei dicitur, Quod ab ea, cui plus dimittitur, Plus amatur?
11 a. Aeque libramine Penset cum crimine Poenitentis votum;	11 b. Non est in scelere, Qui vult corrigere, Quod commisit, totum.
12 a. Vulneris immodicum Sentio dolorem, Aegra quaero medicum, Rea salvatorem.	12 b. Sana morbum vulneris, Medicina vitae, Et, pro quibus posceris, Crimina dimitte.
13 a. Jesu, fave supplici Voto poenitentis, Nec me sinas affici Poenis in tormentis.	13 b. Non me tradas inferi Poenis pro peccatis, Sed clementer aperi Sinum pietatis.
14 a. Pelle metum, Tolle letum, Terge fletum Placatus precibus,	14 b. Fac me laetam Et quietam, Pone metam Tantis doloribus.

Cod. Londinen. (Liber Cistercii) Add. 15 722. saec. 12/13.

119.

De sancta Margareta.

1. Salve, virgo martyr Christi, Margareta, quae vicisti Olybrium martyrio; Salve, tuo patri, rosa, Quae fuisti odiosa, Sed dilecta filio.	2. Dei, ob amorem cujus Spretis regni mundi hujus Cunctisque ornatibus Saecli, sanguinem fudisti Nec non totam tribuisti Te tortorum manibus.
3. Ergo, martyr Margareta, Nobis confer regna lacta, Hac valle miseriae, Consolare lugentem Laudantem cleri mentem Dono tuae gratiae Et concede conregnare Nobis tecum et amare Christum regem gloriae.	

Cod. Engelbergen. 314. saec. 14.

Dreves, Canliones et Mutati. II.

De sancto Nicolao.

120.

1. Sancto Dei Nicolao Laus detur et gloria, Istum namque dignum laude Recolit ecclesia, Omnis mundus sit jucundus In ejus praeconio.	3. Pauper iste trium pater Exsistebat virginum, Egens pane lupanari Destinantur omnium, Quem ditavit Nicolaus Propter regem omnium.
2. Caecis visum, claudis gressum Mancis manus reddidit, Atque natum patri raptum Ei flenti reddidit, Aurum dando relevavit Pauperem, qui credidit.	4. Ergo Deum supplicantes Laudemus humiliter Et hunc sanctum Nicolaum Operantem taliter Et ovantes ejus festum Agamus solemniter.

Cod. Parisin. (ol. Martialen.) 3719. saec. 12.

121.

1. Iste puerulus Jacens cunabulis Jam Christi famulus Fulgens miraculis, Quarta, sexta feria Servabat jejunia.	4. Beatus pontifex Tribus clericulis Permansit opifex Atque puellulis Pro patris inopia Paratis ad vitia.
R ^o Sancti Nicolai vacemus titulis, Cum summa laetitia Pangentes Alleluja.	R ^o Sancti Nicolai vacemus titulis, Cum summa laetitia Pangentes Alleluja.
2. Hinc expers criminis Placens in oculis Dei et hominis Fuit ad praesulis Provectus fastigia Divina clementia.	5. Hic vitam reddidit Strato vehiculis, Judaeus credidit Mox perpendicularis Auri, quod in media Perfusus vidit via.
3. Oppresso populo Famis articulis Ac in periculo Nautis conquerulis Prae mortis angustia Donavit suffragia.	6. Ejus mausoleum Diebus singulis Emittit oleum, Quod morbi maculis Infectis remedia Praebet salutaria.

7. Oremus ideo
Mentibus sedulis
Supplices Deo,
Ut nos oraculis
Illius ad gaudia
Perducat coelestia.

Cod. Parisin. (ol. Sandionysian.) 15131. saec. 13. — Das Lied beginnt wie immer mit dem Refrain: vorher geht:

Joi te rossignol
Chantez de sus i rain,
Viar dinet namie
De sus laure florie.

Dann: Contra in Latino: Sancti Nicolai etc.

122.

1. Hic Dei plenus gratia Temptat a pueritia Quarta sextaque feria Se domare jejunio.	4. Tres pro patris inopia Praeparatas ad vitia Virgines ab infamia Retraxit auri pretio.
R ^o Nicolai solemnio Laetetur cleri concio.	R ^o Nicolai solemnio Laetetur cleri concio.
2. Hinc praesul Myrae nuntia Voce de coeli curia, Puero in caldaria Profuit in auxilio.	5. In Dei fide hagia Fultus defunctus in via Revixit virtute dia Et praesulis suffragio.
3. Pulsa famis angustia Tritici abundantia Nautis ejus elementia Subvenit in naufragio.	6. Multa virtutum alia Facit Deus insignia Illius amicitia Hujus mundi auxilio.
7. Oremus, ut ad gaudia Nos poli finis nescia Nicolai propitia Perducat intercessio.	

Cod. Parisin. (ol. Sandionysian.) 15131. saec. 13. — 2, 4 Praefuit.

123.

1. Ille civis Paterae, Dei plenus gratia, Mammae coepit parcere Quarta, sexta feria, Servando jejunia Ab annis prioribus.	2. Inde Myrae pontifex Divino juvamine, Plebi fuit opifex In famis gravamine Ac in maris turbine Nautis conquerentibus.
R ^o Laudibus Nicolai duleibus Vacemus cum cantibus.	R ^o Laudibus Nicolai duleibus Vacemus cum cantibus.

3. Hic tres auri munio Puellas a fornicis Retraxit opprobrio Nec non atque clericis In domo carnificis Pie subvenit tribus.	4. Ex ejus tumba fluit Incessanter oleum, Quod omnino destruit Doloris aculeum Horum, qui piis eum Deprecantur mentibus.
5. Exoremus Dominum
 Atque regem omnium,
 Qui non habet terminum,
 Ut ad poli civium
 Nos perducatur gaudium
 Nicolai precibus.

Cod. Parisin. (ol. Sandionysian.) 15131. saec. 13.

124.

1. Hic fulgens virtutibus Ab annis prioribus, Corde pio Jejunio Incepit se donare.	4. Ejus puellis tribus Fuit et juvenibus Compassio Praesidio Carnificis in lare.
2. Inde placens omnibus Vita, sensu, moribus Myrae dio Consilio Meruit antistare.	5. Hic aliis pluribus Decoratus actibus Obnoxio Praeconio Dignus est emicare.
3. Hic esurientibus Ac nautis clamantibus In obvio Naufragio Subvenit sedans mare.	6. Ejus tumba gentibus Praebet confidentibus In hagio Subsidio Oleum salutare.
7. Christus ergo dulcibus
 Velit ejus precibus
 Egregio
 Palatio
 Nos coeli collocare.
 R^o Nicolai laudibus
 Cum gaudio
 Eximio
 Nos decet convocare.

Cod. Parisin. (ol. Sandionysian.) 15131. saec. 13.

125.

1. Cantu miro, summa laude Summo viro, vir, applaude, Quem confortat, Cujus dextra largitatis Intus, extra desolatis Opem portat. 2. Pietatis hic patronus Gravitatis fugat onus, Hoc quod gravat, Praesens orbis consolator, Salus morbi et curator, Quos vult lavat. 3. Sedat fluctus procellosos. Nautae luctus lacrimosos Dum revisit, Patri defert mersum natum, Quando refert vas auratum, Quod promisit.	4. Tres consortes liberavit, Quos occulte trucidavit Hospes reus. Reddit furans, quod furatur, Deum curans baptizatur Hinc Judaeus. 5. Jure parens fit jucundus, Ter apparens auri pondus Quem ditavit, Quo tres presto venundari Ab infesto lupanari Revocavit. 6. Ergo, Christe, fili Dei, Per quem iste causa spei Ut sol micat, Hac in die plebs festiva Tibi pie mente viva Benedicat.

Cod. Parisin. (ol. Martialen.) 3719. saec. 12. A. — Cod. Cantabrigen. Ff. I 17. saec. 13. B. — 1, 1—3 fehlen B. — 2, 5 morbum B. — 3, 3 revixit B. — 3, 4 differt B. — Str. 4 und 5 umgestellt B. — 4, 6 Ille Judaeus AB. — 5, 1 Ille parens A.

126.

1. Nicolai praesulis Festum celebremus, Concrepando modulis Laetitiae sonemus, Versibus almisonis, Vocibus altisonis Intenti festinemus.	2. In tanto natalitio Patrum docet traditio, Ut consonet in gaulio Fidelium devotio, Est ergo superstitio, Vacare a tripudio.
3. Nunc igitur justorum
Suavitas cantorum
Per tympanum et chorum
Et omne musicorum
Genus instrumentorum
Psallat Deo deorum.

127.

1. Fulget Nicolaus, Gemma pontificum, Praesul egregius, Decus angelicum, Ut sidus aureum In coeli solio, Solari radio Axem aethereum Illustrans clarius.	2. Nicolai praesuli Novi dentur moduli, Qui post tot insignia Virtutum magnalia Probatus in agone Non timuit Nec defuit Martyrii coronae.
3. Nicolae, pontifex egregie,
 Decus cleri, speculum ecclesiae
     Patriae solatium,
     Tuorum refugium,
         Fac rogamus,
         Ut cernamus
     Judicem propitium.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. A. — Cod. Guelfenbyteran. Helmstadien. 628. saec. 13. B. — B, das hier verstümmelt ist, beginnt 2, 4 mit dem Worte [mag]nalia. Cfr. Milchsack 168.

128.

1. Intonent hodie Voces ecclesiae, Dies laetitiae Refulsit in mundo, Ergo laetabundo Corde jubilemus Et ore jucundo. 2. Sanctus hic inclitus, Domino subditus, In cunis positus Ubera vitabat, Corpus macerabat, Et ter in sabbato Puer jejunabat.	3. Parenti misero Submerso puero Mari pestifero Dedit, quod petivit, Preces exaudivit, Submersum puerum Patris custodivit. 4. Tribus virginibus Victu carentibus . . . . . Reddidit honorem, Subtraxit errorem, Reddens virginibus Virgineum florem.

Grad. ms. Mosburgense anni 1360. Cod. Univ. Monacen. 157. — 1, 6 und 7 werden nach den andern Strophen als Rundreim wiederholt, was nicht ursprünglich erscheint. In Str. 3 und 4 ist die sechste Zeile Gesanges halber erweitert: Submersum sum sum, Submersum sum sum, Submersum puerum.

129.

1. Exsultet haec concio In sancti Nicolai Praeconio; Nicolaus est cleri Protectio.	2. Olei compressio Multos curat a morbi Supplicio; Nicolaus est cleri Protectio.

3. In maris periculo Proceleuma nautis fit In júbilo; Nicolaus est cleri Protectio. Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.	4. Auri trina datio Puellarum fuit Relevatio. Nicolaus est cleri Protectio.

130.

1. Nicolaus pontifex Nostrum est refugium, Clericis et laicis Sit semper remedium; Clericorum est amator, Laicorum consolator Omniumque confortator In omni angustia. Nicolae.	2. In sua infantia Celebrat jejunium, Fons et caput dicitur Confessorum omnium, Hic in cunis abstinebat, Quod mamillas non sugebat Nisi semel et edebat Quarta, sexta feria. Nicolae.

3. Suscitavit clericos
 Occisos invidia,
 Quos occidit carnifex
 Cum sua nequitia;
 Tres puellas maritavit,
 De peccatis observavit,
 Paupertatem relaxavit.

. . . . .

Nicolae.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. —
 Nach 3, 7 fehlt eine Zeile; lies etwa: Auri data copia.

131.

1. Gaudeat ecclesia, Praesulis sollemnia Colens et praeconia; Nicolae, propera, Nos fove, nos libera, Purga cordis scelera.	3. Tener in infantia Servavit jejunia, Non incurrit vitia. Nicolae, propera, Nos fove, nos libera, Purga cordis scelera.
2. Vita sancti praesulis Claruit miraculis, Vincit in cunabulis. Nicolae, propera, Nos fove, nos libera, Purga cordis scelera.	4. Hic tribus virginibus Opibus carentibus Subvenit muneribus. Nicolae, propera, Nos fove, nos libera, Purga cordis scelera.

5. Ergo festum colite,
 Laudes Deo dicite,
 Deo benedicite.
 Nicolae, propera,
 Nos ama, nos libera,
 Purga cordis scelera.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

132.

1. Nicolae, praesulum Gemma, Sion speculum, Tuum rege populum, Daemones preme, Rector, vise saeculum Vitia deme. 2. Clericorum concio Te rogat — — — —, Tuum rege populum, Daemones preme, Rector, vise saeculum, Vitia deme.	3. Clericorum praesidium, Nostrum purgatorium, Tuum rege populum, Daemones preme, Rector, vise saeculum, Vitia deme. 4. Tu solamen virginum, Pondus pelle criminum, Tuum rege populum, Daemones preme, Rector, vise saeculum, Vitia deme. 5. Ergo festum colamus, Deo benedicamus; Tuum rege populum, Daemones preme, Rector, vise saeculum, Vitia deme.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

De sancto Stephano.

133.

1. Ortus summi peracto gaudio Levitarum resultet concio In levitae Christi solemnio. R^o Eia et eia, Eia cum gaudio Proferat haec concio. 2 Hic divino repletus flamine Primus lavit in agni sanguine Stolam suam pro Christi nomine.	3. Qui dum jactus lapidum patitur Patiensque victor efficitur, Stola duplex ei conceditur. R^o Eia et eia, Eia cum gaudio Proferat haec concio. 4. Ergo tanto regi, qui talia Suis novit largiri praemia, Benedicat plebs omnis, eia.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

134.

1. Dulces laudes tympano Cum melodis organo Referentes Domino Gratulemur Stephano. R^o A et E, O et I, Mira virtus Stephani.	2. Quem cum vellet vincere Plebs devota Sathanae, Ejus sapientiae Nequivit resistere. R^o A et E, O et I, Mira virtus Stephani.

3. Qui virtute maxima, Plenus Dei gratia, Signa et prodigia Faciebat plurima.	4. A Judaeis Stephanus Lapidatur optimus, Qui pro se torquentibus Flexis orat genibus.
5. Ergo laudes Domino Dicamus cum Stephano, Et nos omnes gratias Dicamus innumeras.	

Grad. ms. Mosburgense anni 1360. Cod. Univ. Monacen. 157. — 2, 2
 Lex devota; vgl. Nr. 136, 3, 2.

135.

1. Martyr fuit Stephanus Primus, postquam Dominus Natus est de virgine, Quem laudamus hodie. Mira virtus Stephani.	3. Quem cum vellet vincere Plebs devota Satanae, Ejus sapientiae Nequit et resistere. Mira virtus Stephani.
2. In terram flexis genibus Judaeis lapidantibus Orat bis interritus Pro persecutoribus. Mira virtus Stephani.	4. Ergo nostra concio In chordis et organo Psallat cum tripudio: Benedicamus Domino. Mira virtus Stephani.

Cod. Engelbergen. 314. saec. 14.

136.

De sancto Theodolo.

1. Deo psallat gloriae Plebs Vallesiensis, Seduni, Valeriae Clerus et burgensis, Perquam fulget hodie Meritis immensis In aeterna requie Praesul Sedunensis.	3. Olim in Vallesio Fuerunt perusti Botri, sed petito Praesulis venusti Facit, quod ex fluvio Sapor exit musti, Nam valet oratio Multum viri justi.
2. Thebaeorum legio Martyrio strata, Diuturno spatio Jacens inhumata Theodoli studio Sepulchris est data, Nunc cum Dei filio Regnat trabcata.	4. Te precamur, Domine, ... boni Theodoli nomine . . . . . patroni Spiritus et animae Coelestes et throni . . . in coeli lumine Facias reponi.

Sequent. ms. Sedunense saec. 14. Cod. Valerian. s. n. add. saec. 15. —
 Nach Str. 1 folgt eine Strophe, die so völlig abgerieben ist, daß nur ganz
 wenige Worte mehr zu entziffern sind. Sie begann: Hic iste Theodolus, cui
 carta missa; im weiteren ist nur noch der Name Karolus leserlich, woraus
 wenigstens der Inhalt der Strophe zu eruieren ist.

De s. Thoma Cantuariensi.

137.

1. Novus miles sequitur Viam novi regis, Bonus pastor patitur Pro salute gregis, Thomas agni sanguine Lavat stolae geminae Purpuram rubentem; Res est satis evidens, Quod illustrat occidens Totum orientem.	2. Opus erat medico Mundo morienti Et gregi Dominico Pastore prudenti; Sanguis Thomae medici Mundi paralytici Vulnera sanavit, Clamat grex dominicus, Quod Anglorum medicus Mundum renovavit.
3. Thoma, nati parvuli Miles triumphalis, Sis cleri, sis populi Pastor spiritalis, Audi Legecestriam, Clerum et militiam Ejus ita rege, Ut regnet in patria Peracta militia Cum aeterno rege.	

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. A. —
Cant. ms. Toletanum saec. 13. Cod. Matriten. Tolet. 930 (33—23) B. — B
hat nur die erste Strophe. — 1, 3 pastor fehlt A.

138.

1. Christi miles Christo commilitat, Christum sequens Christo cohabitat.	3. Passum Thomas compassus sequitur, Passu firmo corona capitur.
2. Christus crucis est suae bajulus, Crucifixi crucem fert famulus.	4. Ergo fortis attollat debiles, Solvat victos, soletur flebiles.
- Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

III.

MORALES.

De Miseria Hominis.

1. Homo, considera,
 Qualis, quam misera
 Sors vitae sit mortalis;
 Vita mortifera,
 Poenae puerpera,
 Mors vera, mors vitalis;
 Fomentum est doloris,
 Stadium vitae laboris,
 Premit per onera,
 Sordet per scelera
 Squaloris et foetoris,
 Fermentum est dulcoris,
 Somnium, umbra vaporis;
 Fallit per prospera,
 Trahit ad aspera
 Moeroris et stridoris,
 Figmentum est erroris,
 Gaudium brevis honoris,
 Mordet ut vipera,
 Flebilis vespera
 Algoris et ardoris.
2. Culpa conciperis,
 Gemitu nasceris
 Victurus in sudore,
 Mori compelleris,
 Certus, quod moreris,
 Incertae mors est horae.
 Momentum est staterae,
 Dubius, quantum manere
 Potes in prosperis,
 Qui cito praeteris,
 Qui foenum es in flore,
 Lamentum est ridere,
 Gaudio fletum augere,
 Nudus ingrederis,
 Nudus egrederis,
 Egressus cum pavore.
 Portentum, hic gaudere,
 Gaudio coeli carere;
 Cur non corrigeris,
 Immemor carceris,
 Plectendus a tortore?
3. Vide, ne differas,
 Vide, ne deseras
 Oblitus creatorem,
 Culpam dum iteras,
 Tuum exasperas
 Ingratus redemptorem.
 Cur offendis datorem?
 Reprimas pravum pudorem,
 Turpia corrigas,
 Oculis erigas
 Ad pium indultorem,
 Cur defendis errorem,
 Deprimas mentis tumorem,
 Humilem eligas
 Vitam, te dirigas
 Per viam arctiorem,
 Dum attendis ultorem,
 Redimas te per timorem;
 Dominum diligas,
 Totum te colligas
 Amantis in amorem.

Cod. Londinen. Egerton 274. saec. 13. A. — Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurent. Pl. 29. 1. B. — Cod. Parisin. (ol. S. Albini Andegaven.) 8433. saec. 13. C. — 2, 10 cito peteris A. — 3, 12 Cur defendis datorem A. — 3, 15 Vitam quam dirigas C. — B hat nur die erste Str.; die Aufschrift giebt A. — Verfasser des Stückes ist Philippus de Grevia. Ein Faksimile aus C findet sich bei Léon Gautier, Histoire de la Poesi liturgique I, 185.

140.

Quod mundus sit transitorius.

1. Dic, qui gaudes prosperis Et veste purpurea, Homo, massa cineris Et in agro lutea, Tamquam palea Sunt et momentanea Haec, quibus inniteris, Et in fine fellea, Caudam habent-viperis, Cum sint tibi mellea.	4. Adae germen veteris Et proles viperea, Quid frustra deciperis Tendens ad erronea, Momentanea? Ad regna siderea, Dives, non admitteris, Quae de juris linea Constant esse pauperis Cum perenni laurea.
2. Qui natus conciperis In vulva feminea, Attende, quid fueris, Es vel eris postea; Sperne terrea, Nam cum mortis lancea Percussus egrederis Hac de domo carnea, Signum monstrat funeris, Quod nil eras antea.	5. Coelum non ingrederis Cum regali trabea, Cum equorum faleris, Cum domo marmorea Vel eburnea; Ab ignita romphea Veniens repelleris, Orci trusus spelea, Dum Christum non sequeris In corona spinea.
3. Si sub humo carperis Ut vestis a tineae, Et spiritus duceris Ad loca tartarea Loca flammea, Vasa tunc argentea, Quae nunc amas, oderis; Benefac propterea, Et eris, si feceris, Ereptus a framea.	6. Haec si cogitaveris, Quid in arca ferrea, Qui moriens deleris, Ut pereas per ea, Claudis aerea? Qui cras subitanca Forte morte moreris, Da sponte spontanea, Ut tibi cum superis Stola detur aurea.

Cod. Ebroicen. (ol. Liren.) 2. saec. 13. mit Mel. — 2, 8 Ac de domo. — 3, 10 Erectus. — 4, 9 Constat. — 6, 3 Que moriens.

111.

De eodem argumento verba Pauli apostoli.

1. Breves dies hominis, <i>Mundi vita,</i> Humanae propaginis Quae sit vita, Cogita.	5. Corpus, quod corrumpitur, <i>Mundi vita,</i> Animam persequitur; Quae sit vita, Cogita.
2. Nitimur in vetitum, <i>Mundi vita,</i> Caro contra spiritum; Quae sit vita, Cogita.	6. Et bonum propositum, <i>Mundi vita,</i> Revocat in irritum; Quae sit vita, Cogita.
3. Pelle moram, propera, <i>Mundi vita,</i> Mora non est libera; Quae sit vita, Cogita.	7. Alios quod doceo, <i>Mundi vita,</i> Ipse docens impleo; Quae sit vita, Cogita.
4. Mundo nil immundius, <i>Mundi vita,</i> Quae facis, fac citius; Quae sit vita, Cogita.	8. Christum ne exasperem, <i>Mundi vita,</i> Pauper sequor pauperem; Quae sit vita, Cogita.
9. Corpus meum corrigo, <i>Mundi vita,</i> Et in servum redigo; Quae sit vita, Cogita.	

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. —
Gehört zur XIII. Abteilung der Hs. und mithin vielleicht zu den litterarischen
Erzeugnissen Philipps de Grève.

Quod haec vita spernenda.

112.

1. Cum sit omnis caro foenum Et post foenum fiat coenum, Homo, quid extolleris? Cerne, quid es et quid eris, Modo flos es, sed verteris In favillam cineris. Terram teris, terram geris Et in terram reverteris, Qui de terra sumeris.	2. Per aetatum incrementa, Immo magis detrimenta Ad non esse traheris, Sicut umbra, cum declinat, Vita fugit et festinat Claudit meta funeris. Terram teris, terram geris, Et in terram reverteris, Qui de terra sumeris.

3. Homo dictus es ab humo, Cito transis, quia fumo Similis effectus es; Homo nascens cum moeore, Vitam ducens in labore Et cum metu moreris. Terram teris, terram geris Et in terram reverteris, Qui de terra sumeris.	4. O sors gravis, o sors dura, O lex dira, quam natura Promulgavit miseris; Homo, nascens cum moerore, Vitam ducis cum labore Et cum metu moreris. Terram teris, terram geris Et in terram reverteris, Qui de terra sumeris.
5. Ergo cum scis qualitatem
    Tuae sortis, voluptatem
    Carnis quare sequeris?
Memento, te moriturum
Et post mortem id messurum,
    Quod hic seminaveris.
Terram teris, terram geris
Et in terram reverteris,
    Qui de terra sumeris.

Cod. Londinen. Egerton 274. saec. 13. A. — Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. B. — Miss. Aquilegiense imp. Venetiis 1508. C. — A hat nur Str. 1, 2 und 3, B nur Str. 1. Str. 1 u. 2 umgestellt C. — 2, 6 Clausi A; metam C. — 4, 2 O lex dira fehlt C. — Verfasser Philippus de Grevia.

143.

1. O mira Christi pietas, O quanta miseratio, O Christi longanimitas, O longa expectatio; O cordis induratio, Quid differs, cur non cogitas, Homo, quae vitae brevitatis, Et mortis festinatio? R^o Cernat meditatio, Quid primum fuerimus, Nil prodest elatio, Terra tandem erimus.	2. O vanitatum vanitas, Curarum occupatio, O cur ambitur dignitas, Cur opum cumulatio? Quid prodest delectatio, Aut quid valet cupiditas? Est in sepulchro foeditas Et extra dealbatio. R^o Cernat meditatio, Quid primum fuerimus, Nil prodest elatio, Terra tandem erimus.
3. O quae mortis anxietas,
O quanta trepidatio,
Cum jam cogit necessitas,
    Ut fiat reparatio!
Quid prodest delectatio,
Quid pristina jucunditas,
Cur veniam non flagitas?
    O sera recordatio!

Cod. Cantabrigen. Ee VI 29. saec. 15.

144.

1. O mens, cogita,
Quod praeterit
Mundi figura,
Fugit subita,
Sic interit
Quasi pictura.
2. Floret ut cucurbita,
Cum ingerit
Se nox obscura,
Brevis orbita
Cum steterit,
Citro lapsura.
3. Dulcescit,
Sed inserit
Amara plura;
Quis nescit,
Quod laeserit
Fallax mixtura?
4. Tabescit
Et deperit
Tamquam litura,
Vanescit,
Cum fugerit
Non reditura.
5. Quanta vanitas,
Sublimitas
Casura,
Umbra fragilis
Nec stabilis
Neque secura.
6. Quanta vilitas
Est dignitas
Mundana,
Spuma gracilis,
Flos sterilis
Spes vana.
7. O qualis,
Quam misera
Mors et quam dura,
Poenalis
Et aspera
Nec meritura.
8. Jam recogita
De temporis
Jactura,
Sis sollicita
De corporis
Fractura.
9. Culpam caveas
Et veniam procura,
Tremens paveas
De iudicis censura.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. l. A. —
Cod. Londonen. Egerton 274. saec. 13. B. — Durch B. ist die Autorschaft
Philipps de Grève aufser Zweifel.

145.

1. O labilis
Sortis humanae status,
Egreditur,
Ut flos conteritur
Et labitur
Homo labori natus,
Flens oritur,
Vivendo moritur,
In prosperis
luxu dissolvitur,
Cum flatibus
Fortunae quatitur,
Lux subito
mentis exstinguitur.
2. Quid igitur
Aura te popularis,
Quid dignitas,
Quid generositas
Extulerit,
Ut gravius labaris?
In laqueos,
Quos tendis, laberis
Dum crapulis
seortisque traheris
Et luxibus
opum, quas congeris
Illicite,
miser, immoreris.

3. Dum effugis
 fecundam paupertatem,
 Prae ceteris
 Ditari niteris,
 Sed laberis
 In sumnam egestatem,
 Cum opibus
 mavis diffluere,
 Quam modicis
 honeste vivere,
 Quod quaestibus
 foedis efficere,
 Dum satagis
 amans distrahere
 Vel autumans
 tibi sufficere.

4. His moriens
 Christo sed vivis mundo,
 Non proficis,
 Sed deficis,
 Qui proximi
 casu strides secundo,
 Reatibus
 indignum afficis
 Et salibus
 amaris inficis,
 Cui detrahis,
 quem fictis allicis
 Blanditiis
 vultuque simplicis,
 Huic balneum
 moeroris conficis.

5. Dum diffluis
 Hac labe labiorum,
 Dum solito
 Sordescis, subito
 Adveniet
 Ille sanctus sanctorum,
 Qui duplices
 linguas disjiciet,
 A paleis
 grana dejiciet
 Et steriles
 plantas effodiet,
 Ha, miserum
 te nunc excipiet
 Et debitis
 poenis te puniet.
 R^o Ha, moriens vita,
 Luxu sopita,
 Nos inficis
 fellitis condita.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

146.

1. Homo, qui semper moreris,
 Qui diffluis quotidie,
 Qui scis, quod heri fueris
 Malus et pejor hodie,
 Cur oculos non aperis,
 Quid vitae viam deseris
 Et ebrius efficeris
 Inanis fumo gloriae?

2. Dic, homo, res instabilis,
 Dic, universa vanitas,
 Tu, cum non sis mutabilis,
 Sed ipsa mutabilitas,
 Quid te pulvis sic stabilis,
 Ac si res esses stabilis?
 Quid te dilectat fragilis
 Carnis et vitae vilitas?

3. Non vides, quod praetereat Mundus et mundi gloria, Quod foenum carnis marceat Hac die peremptoria? Sit nobilis vel sordeat Homo, dives vel egeat, Oportet, quod hinc transeat, Nam res est transitoria. Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13.	4. Te brevis delectatio, Homo, mercator pessime, Aeterno privat gaudio Atque punit justissime, Qui turpi mercimonio Rufae lentis edulio Te fraudas patrimonio, Vita carnis mors animae. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

147.

1. Non sint vobis cura Temporis futura, Quando senex moritur Infans rursus oritur, Talis est natura. Heu, quid diligitur Haec res transitura, Cujus cito carpitur Status et statura?	3. Omnis praclatura Est agri cultura, Date, vobis dabitur, Dum corpus corrumpitur, Sic docet scriptura. Conforta nos igitur, Mater Dei pura, Contra nos arguitur Quaestione dura.
2. Omnis creatura Congregando plura, Timeo, quod perditur, Vae regno, quod regitur Per infantis jura. Simonia colitur Jam sine mensura, Si est, sicut dicitur, Nulla gens segura. Cod. S. Floriani XI 71. saec. 14. — 4, 9 bona lura.	4. Praecellens o figura, Tolle noscitur, Quia per te solvitur Omne, quod delinquitur, O virgo mater, cura; Finis vitae cernitur, Da gaudia futura, Vitam, quae non tollitur, In qua bona plura.

148.

1. Homo, cur degeneras, Cur Christum persequeris, Per quem prius fueras Redemptus ab inferis? Miser, non consideras, Quod cinis es et eris? Praevideas, Ne pereas Sub inferni latebris, Ama Deum, Qui te reum Ejecit de tenebris.	2. Quid proderit, si fecerit Te fortuna divitem, Cum fragilem et labilem Vitae vides limitem? Considera, quid prospera Proderunt divitibus, Cum gaudia Coelestia Amiserunt pro opibus, Nec erogant, Sed derogant Nudis et pauperibus?

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1 —
 Ob das Lied mit diesen zwei Strophen zu Ende, oder ob wir einen Torso
 haben, ist zweifelhaft.

149.

1. Vanitas vanitatum Et omnia vanitas, Sed nostra sic malignitas Cor habet induratum, Ut verbum seminatum Suffocet mox cupiditas Operum et dignitatum, Licet sit nobis ratum. Quam sit acerba proprio Judicio Conditio Magnatum, Qui majori discrimine Quam crimine Et jugibus Merentur cruciatibus Aeternum cruciatum.	2. Cur caeca cor avarum Distrahit ambitio? Nescis, quod aquisitio Tibi divitiarum Finis miseriarum Non erit sed mutatio? Quodsi habere parum Est tibi tam amarum, Vide, quid habent nimiae Divitiae Quotidie Rixarum Propter tormenta propriae Familiae Et sauciae Flagellum conscientiae, Quae est summa poenarum.
3. O nondum intellecta
 Nobis Dei munera,
 Cur, cum avertant prospera
 Multos a via recta,
 Paupertas, praelecta
 Christo, nobis est aspera?
 Sed vanis mens illecta,
 Disce tamen et specta,
 Paupertatis quam dulcia
 Sint otia
 Pecunia
 Neglecta,
 Cum pauper expeditius
 Et promptius
 Ad bravium
 Sarcina temporalium
 Rerum currat abjecta.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

150.

1. Scribere proposui de contemptu mundano, Jam est hora surgere de mortis somno vano, Zizaniam spernere sumpto virtutis glano. Surge, surge, vigila, semper esto paratus.	2. Vita brevis breviter in brevi finietur, Mors venit velociter et neminem veretur, Cunctaque mors perimit et nulli miseretur. Surge, surge, vigila, semper esto paratus.

3. Ubi sunt, qui ante nos in hoc mundo vixere, Venies ad tumulos, si vis eos quaerere, Cineres et vermes sunt, carnes computruere. Surge, surge, vigila, semper esto paratus.	5. Hoc in mundo nascitur vir omnis cum moerore, Atque vita ducitur humana cum labore, Post extremum clauditur cum funeris dolore. Surge, surge, vigila, semper esto paratus.
4. Tela sic aranea est mundi praesens vita, Labitur et frangitur, non est in tuto sita, Labilis et fragilis nunc est inexanita. Surge, surge, vigila, semper esto paratus.	6. Si conversus fueris nunc quasi puer natus Et a tuis vitiis animo purgatus, Tunc fruique poteris regno Dei beatus. Surge, surge, vigila, semper esto paratus.
7. Quam felices fuere,
qui cum Christo regnabunt,
Facie ad faciem
cum ipsum adspectabunt,
Sanctus, sanctus, Sabaoth,
Hosanna conclamabunt.
Surge, surge, vigila,
semper esto paratus.

Trop. ms. Dublinense saec. 13. Cod. Cantabrigen. Add. 710.

151.

1. Scribere proposui de contemptu mundano, Ut degentes saeculi Non mulcentur inano, Jam est hora surgere A somno mortis pravo. Ad mortem festinamus, Peccare desistamus.	3. Nisi conversus fueris Et sicut puer factus Et vitam mutaveris In meliores actus, Intrare non poteris Regnum Dei beatus. Ad mortem festinamus, Peccare desistamus.
2. Vita brevis breviter in brevi finietur, Mors venit velociter, quae neminem veretur, Omnia mors perimit et nulli miseretur. Ad mortem festinamus, Peccare desistamus.	4. Tuba cum sonuerit, dies erit extrema, Et iudex advenerit, Vocabit sempiterna Electos in patria, praescitos ad inferna. Ad mortem festinamus, Peccare desistamus.

5. Quam felices fuerint,
qui cum Christo regnabunt!
Facies ad facies
sic cum spectabunt,
Sanctus, sanctus Dominus
Sabaoth, conclamabunt.
Ad mortem festinamus,
Peccare desistamus.
6. Et quam tristes fuerint,
qui aeternae peribunt!
Poenae non deficient,
non propter has obibunt,
Heu, heu, heu, miserrimi,
nunquam inde exhibunt.
Ad mortem festinamus,
Peccare desistamus.
9. Alma virgo virginum,
in coelis coronata,
Apud tuum filium
sis nobis advocata
Et post hoc exsilium
occurrere advocata.
Ad mortem festinamus,
Peccare desistamus.
7. Cuncti reges saeculi
et in mundo magnates
Advertant et clerici
omnesque potestates,
Fiant velut parvuli,
dimittant vanitates.
Ad mortem festinamus,
Peccare desistamus.
8. Heu, fratres carissimi,
si digne contemplemus
Passionem Domini
amare et si flemus,
Ut pupillam oculi
servabit, ne peccemus.
Ad mortem festinamus,
Peccare desistamus.

Cod. Montis Serrati s. n. saec. 15. Mit Melodie.

152.

Fortuna quam sit mutabilis.

1. O varium
Fortunae lubricum,
Dans dubium
Tribunal iudicum,
Non modicum
Paras huic praemium,
Quem tollere
Tua vult gratia
Et petere
Rotas similia,
Dans dubia
Tamen praepostere
De stercore
Pauperem erigens,
De rhetore
consulem eligens.
2. Aedificat
Fortuna, diruit,
Nunc abdicat,
Quos prius coluit,
Quos noluit,
Iterum vendicat,
Hae opera
Sibi contraria,
Dans munera
Nimis labilia;
Mobilia
Sunt sortis foedera,
Quae debiles
Ditant nobilitat
Et nobiles
Praemens debilitat.

3. Quid Dario

Regnasse profuit,
Pompeio
Quid Roma tribuit?
Succubuit
Uterque proelio;
Eligerem
Media tutius
Nec peterem
Celsa sublimius,
Ne gravius
A somno ruerem;
Fit gravior
Lapsus a superis
Et durior
Ab ipsis asperis.

4. Subsidio

Fortunae labilis
Cum proelio
Troja tunc nobilis,
Nunc flebilis,
Ruit incendio;
Quis sanguinis
Trojani gratiam,
Quis nominis
Graeci facundiam,
Quis gloriam
Fregit Carthaginis?
Sors lubrica,
Quae dedit, abstulit,
Haec unica,
Quae fovit, perculit.

5. Nil gratius

Fortunae gratia,
Nil dulcius
Inter haec dulcia,
Si gloria,
Si staret longius;
Sed labitur
Ut olus marcidum
Et sequitur
Agrum nunc floridum,
Quem aridum
Cras cernes; igitur
Improprium
Non edo canticum
In varium
Fortunae lubricum.

Cod. Oxonien. Rawlinson. C 510. saec. 13. A. — Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. B. — Carm. Bur. 45. C. — B hat nur eine Strophe. — 1, 4 iudicium gegen den Reim C. — 1, 10 Rotae similia A. — 1, 12 Tamen praepostere A. — 2, 13 sq. und 15 sq. umgestellt C. — Str. 3 hinter 4 C. — 3, 6 Uterque gladio C. — 3, 7 Eligere C. — 3, 9 Quam petere C. — 3, 10 Rotae sublimia C. — 3, 11 Et gravius C. — 3, 12 ruere C. — 3, 13 sqq. lauten in C mit schlechtem, beziehungsweise mangelndem Reim und fehlende Cäsur:

Omnis qui se exultat hodie,
Cras humiliabitur misere.

4, 3 Cur proelio C. — 4, 4 Troja jam nobilis C. — 4, 6 Jacet incendio C. — 4, 8 Romani gratiam C. — Str. 5 fehlt C. — A giebt die Aufschrift: De multitudinē fortunae.

153.

Quod in rebus prosperis non sit gloriandum.

1. Luxuriant animi Rebus saepe prosperis, Vile jacent infimi Casibus in asperis, Ingrati pro gratia Grati sub inopia, Inopes sunt humiles, Propter opes labiles Inflantur superbia.	2. Exhaustis concipiunt Viles virus viribus, Quod vomendo pariunt Secundis successibus, Expost facto clarius Patet hoc et planius, Exhausta pecunia Monstrat impotentia, Quod voluere prius.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

Exhortatio ad Poenitentiam.

154.

1. Ad cor tuum convertere, Conditionis miserae 'Homo, cur spernis vivere? Cur dedicas te vitiis, Cur indulges malitiis, Cur excessus non corrigis Nec gressus tuos dirigis In semitis justitiae, Sed contra te quotidie Iram Dei exasperas? In te succidi metue Ficus radices fatue, Cum fructus nullos afferas.	2. O conditio misera, Considera, quam aspera Sit haec vita, mors altera Quae sic immutat statum! Cur non purgas reatum Sine mora, Cum sit hora Tibi mortis incognita, Et in vita caritas, Quae non proficit, Prorsus aret et deficit Nec efficit Beatum.
3. Si vocatus ad nuptias,
 Advenias
 Sine veste nuptiali,
 A curia regali
 Expelleris,
 Et obviam si veneris
 Sponso lampade vacua,
 Es quasi virgo fatua.
 Ergo vide, ne dormias,
 Sed vigilans aperias
 Domino, cum pulsaverit;
 Beatus, quem invenerit
 Vigilantem, cum venerit.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. A. — Carmina Burana p. 6. B. — 1, 12 Radices ficus B. — 2, 8 Mortis tibi B. — 2, 9 Et invita B. — 3, 9 Ergo gaude ne A. — 3, 13 dum venerit B.

155.

1. Excutere de pulvere, Dum opus est remedio, Qui turpiter et temere Jaces in sterquilinio; Surge, curre pro bravio, Dum potes apprehendere, Viam quaerens in invio Malorum reminiscere. Ad patriam revertere, Cum poenitente filio.	2. Homo vilis materiae, Surge de mortis tumulo, Dum spes est adhuc veniae, Te subtrahe periculo; Metire cordis oculo Tuae statum miseriae, Qui totus est in pendulo Et langueat quotidie, Fides jacens extrarie, Quia caret cubiculo.
3. Ne vasa contumeliae
     Reprobentur a figulo,
 Dum sub obscura specie
     Videmus ut in speculo,
     In hoc vitae curriculo
 Mundemur multifarie,
     Sed in cordis latibulo
 De sinibus scientiae
 Procedat fumus hostiae,
     Ne fiat coram populo.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. — 3, 7
 totus es. — 3, 8 De sinu (sic).

156.

1. Laus sit ipsi soli, Qui dat lumen soli, Centrum regit poli, Praeest terrae moli, Machinator doli, Irritare noli Regem superum.	3. Semel, bis, ter, quater Dic, o Deus pater, Virgo, Dei mater, Delictis sum ater, Faex, lutum ut later, Raca meus frater A me pertulit.
2. Si non vis errare, Hunc discas amare, Dico tibi, quare, Quia te damnare Potest et salvare, Disce, fili care, Dogma veterum.	4. Quidquid est obscenum, Tu es arens foenum, Tendas ad amocenum, Cor habens serenum, Laude Dei plenum, Istud da venenum Foro pauperum.
5. Peccatorum spina
     Me pungit bis quina,
     Praecepta divina
     Sensi atque bina,

In mundi sentina
Haec a mea ruina
Sensum propulit
Delictorum ignis
Solem oculit.

Cod. S. Floriani. XI 35. saec. 13.

157.

1. Nitimur in vetitum Et negata cupimus, Carne contra spiritum Luctante succumbimus, Redimus ad vomitum Et retro respicimus, Quod erat abolitum, Libro mortis scribimus, In pejorem exitum Error est novissimus.	3. Sera parsimonia Est in fundo loculi, Sera poenitentia, Cum clauduntur oculi, Talis est ut vitia Fatentis latrunculi, Cum instant stipendia Timore patibuli, Quaerit male conscia Mens fugam latibuli.
2. Qui plangit nec deserit Majori se subicit, Ut qui, quod promiserit, In solvendo deficit, Ut qui plantas inserit, Transferens nil proficit, Sic, qui mente conterit Et promissum abjicit, Ut mater, quae peperit, Et partum interficit.	4. Virgines introitum Sero quaerunt fatuae, Clauduntur post perditum Equum sero januae, Festines ad exitum, Praeveniri metue, In inferno positum Tamquam oves pascuae Tritum et commolitum Mors pascet assidue.
5. Quid ergo, miserrime, Quid dices, quid facies, Censetur, cum ultime Venerit illa dies, Cum paschalis victimae Vulnera conspicias; Tunc inanes lacrimae, Tunc nihil proficies, Passiones animae Foetor, ignis, glacies.	

Cod. Londinen. Egerton 274. saec. 13. A. — Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. B. — B hat nur die erste Strophe. — 2, 3 fehlt eine Silbe, quod ergänzt. — 4, 7 In inferno depositum A; lies wie oben, oder Inferno depositum, oder te positum? — A überschreibt das Lied De Beprehensione hominis. — Verfasser Philippus de Grevia.

158.

1. Quo vadis, quo progredieris, Usque quo progressura? Quo fugis, cur me deseris, Quo usque desertura? Mens levis, mens dura, Tecum delibera, Considera, Quam facundum, Quam jucundum, Quanto dispendio De gaudio Subduxisti, Quod coepisti Non exsecutura, Stultum Christi Delusisti Justum proditura.	2. Sed tu quis es qui mussitas, Qui contra me gannire, Qui contra me non haesitas Injuste superbire? Vas fumi, vas irae, Tecum delibera, Considera, Quam tumentem, Quam foetentem Raptum de lubrico Non modico Te coegi Summo regi Prorsus obedire, Stulte feci, Quod adjeci Stulto subvenire.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. — 2, 3
 me fehlt.

159.

Ut a peccatis nostris convertamur.

1. Leniter ex merito Ferendum, quod patimur, Meremur ex debito Poenas, quibus subdimur, Quia, dum deserimur Deserentes Dominum Nec ad cor convertimur Mole pressi criminum, Poenae poenam addimus, Longa reste trahimus Peccatum implicitum A peccato genitum.	3. Poenis nostris totiens Divina compatitur Clementia, quotiens Ferox esse cogitur; Dolet et irascitur, Quia poenam irrogat, Et, qui juste patitur, Irascenti derogat, Vice versa supplicat, Qui damnandum judicat, Ad poenas impropere, Judicem exasperat.
2. Omne in praecipiti Cursu stetit vitium Omne genus vetiti Prodiit in medium, Subiit exsilium Actus omnis licitus, Et suum officium Exercet inhibitus; Ob hoc ira Domini Comminatur homini, Poenas dolens reserat, Ut peccantem conterat.	4. Poena dolenda venit, Quae venit immerita, Quam nec culpa praevenit, Nec praecedunt merita, Verum nos, qui vetita Non verentes sequimur, Poena non indebita Jure qui percellimur, Per has poenas annuas Vitemus perpetuas; Gaudeamus corripere Expectantes recipere

A patre, qui corrigit
Filium, quem diligit,
Castigato genito
Leviter ex merito.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. A. — Cod. Oxonien. Rawlinson C 510 saec. 13. B. — Cod. Guelfenbyteran. Helmstadien. 628. saec. 13. C (daraus Milchsack 167). — BC haben beide nur drei Strophen; fassen wir die acht ersten Zeilen als Stollen, die vier letzten als Abgesang, so hat die letzte Strophe, wie so oft, doppelten Abgesang. — B giebt die Aufschrift.

Lamentatio animae peccata deflentis.

160.

R^o Canticum laetitiae
Vertens in lamenta
Cano poenitentiae
Lugens monimenta.

1. Temporum memoria Me replet angustia, Dum cerno, quod nescia Defluxit juvenia, Fluxit ejus gloria Nulla spe retenta.	5. Foeda gessi sensibus, Abusus sum viribus, Corpus dedi turpibus Vivens ut jumenta, Vinctus sum reatibus Metens detrimenta.
2. En tempus exiguum, Datum ad proficuum, Elapsum est vacuum, Elapsa momenta, Restatque perpetuum Tempus ad tormenta.	6. Factorem deserui, Factum mundum colui, Satanae me praebui Sequens temptamenta, In malis computrui Ut res caenulenta.
3. Deserta prudentia Virtuteque socia Erravi per devia Spernens documenta, Lapsus sum ad vitia, Mortis alimenta.	7. Heu, miser, quid faciam, Quando talis veniam Ad Christi praesentiam Inter monumenta, Qui reddet justitiam Secundum inventa.
4. Facienda respui, Feci, quae non debui, Caducis exposui Accepta talenta; Unde miser merui Cocyti fluentia.	8. Dolens ergo doleo, Tanta mala defleo Aeternaque timeo Plus cruciamenta, Quae malorum video Fore complementa.

9. O Deus piissime,
Pater elementissime,
Inter luctus audi me,
Inter vexamenta,
Captivumque redime
De manu cruenta.

Cod. Carnoten. 341. saec. 14.

10. Dele, pater, scelera,
Pensa, pater, pondera,
Vide, pater, vulnera,
Fer medicamenta,
Monstra, pater, foedera
Ad tua figmenta.

161.

1. Cum animadverterem,
Venerando Venerem
Me lavare laterem,
Sensi, quod succumberem,
Nisi culpam veterem
Cum animadverterem.
2. Cum animadvertero,
Quae, quanta, quot egero,
Recte flere potero,
Nisi declinavero,
Nisi me de cetero
Cum animadvertero.

3. Cum animadverteris,
In quibus deliqueris,
Bonum nihil operis,
Nihil, inquam, reperis,
Ergo nisi falleris,
Cum animadverteris.
4. Cum animadvertere
Te potes in scelere,
Vertere, revertere,
Dum potes, resurgere,
Mentis homo liberae,
Cum animadvertere.

5. Cum animadvertitur,
Dum in carne vivitur,
Quid a nobis agitur,
Nihil si quis igitur
Ratione regitur,
Cum animadvertitur.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. A. — Cod. Oxoniensis. Rawlinson C 510 saec. 13. B. — Cod. Guelfenbyteran. Helmstadten. 628. saec. 13. C. — In Str. 2 orduet C die Zeilen: 1. 2. 5. 4. 3. 6. — Str. 3 fehlt C. — Cfr. Milchsack 181 sq.

162.

1a. Reminiscens
patrati sceleris
Post secreti
compactum foederis
Cum vena veniae,
2a. Pressus tamen
dolore vulneris
Ad medelam
unguenti veteris
Cogor recurrere,

1b. Erubesco
levare faciem,
Nam obtundit
conspectus aciem
Frons verecundiae.
2b. Arcet aegrum
cutis deformitas,
Sed medentis
alma benignitas
Facit praesumere.

3a. Fons est vitae,
nunquam deficiet,
Semper fluens
semper scaturiet
Se praebens omnibus.

4a. Si festinavero
Et properavero
Vas capax gratiae
.....
Exorando .....
Matrem clementiae,
Devotis precibus

5a. Ingratitudinem
delebit gratia,
Mansuetudinem
Praetendet filia
Mansuetudinis.

6a. Ergo, virgo pia,
Suscipe, Maria,
Munus, cor amarum,
Non jam laudes condo,
Sed gemens effundo
Rivos lacrimarum,

7a. Ut salvatus
de mortis manibus
Et mundatus
A cunctis sordibus
Tua grandi gratia,

3b. Sitientem
assumet ebria,
Et arentem
rigabit pluvia
Lavans a sordibus.

4b. Misericordiae
Flumen eximiae
Non sinet vacuum
Flentis angustiae
Compassa nimie
Dabit irriguum.
Aquis coelestibus.

5b. Nam miserebitur
Misericordia,
Nec continebitur
In iracundia
Torrens dulcedinis.

6b. Sordes scelerum
Tergens vulnere
Ac divisiones,
Sint ex oculis
Aptae singulis
Plagis unctiones.

7b. Violare
Pactum non verear,
Sed laudare
Te semper merear
Cum sanctis in gloria.

Cod. Londinen. Reg. 7 A VI. saec. 14/15.

163.

1. Suspirat spiritus,
Murmurat ratio,
Erumpunt gemitus,
Querelas audio;
Dic, homo, praeditus
Mentis arbitrio,
Cur taces subditus
Carnis contagio?

2. Natura duplici,
Homo, componeris,
Ex parte simplici
Deo conjungeris,
Cum ergo subijci
Carni te pateris,
Sordibus affici,
Brutum efficeris.

3. Cum Dei bonitas
Formavit hominem,
Impressit trinitas
Suam imaginem,
Tenet haec dignitas
Supremum cardinem,
Sed tua pravitas
Pervertit ordinem.
4. Cui rident pocula,
Cui splendent epulae,
Sindones, specula,
Purpura, gemmulae?
Cui paras singula,
Mihi vel famulae?
Recumbit famula,
Servitur aemulae.
5. Ancilla pascitur,
Inops esurio,
Potu reficitur,
Arida sitio,
Purpura tegitur,
Nuda deficio,
Ordo pervertitur,
Perit conditio.
6. Dei justitia
Inter nos judicet,
Agar convitia
Pro Sara vindicet,
Et cui nequitia
Ismael displicet,
Isaac gaudia
Risus multiplicet.
7. Quid in iudicio
Dicere poteris,
Cum fiet quaestio,
Qui me contempseris?
De tuo vitio
Quidquid responderis,
Deseret ratio,
Quam modo deseris.
8. Ad tui respice
Scepri dominium,
Tam carnem subjice
Quam carnis vitium,
A justo iudice
Exit iudicium,
Ancillam ejice
Et ejus filium.

Cod. Londinen. Egerton 274 saec. 13. — Verfasser Philippus de Grevia.

164.

1. Tetigit me Dominus,
Tangere qui novit,
Foris tangens protinus
Totum me commovit;
Est nam tactus Domini
Tactus pietatis,
Qui dat plenam homini
Limam pro peccatis.
2. Tange, pietatis pater,
Tange me et ter et quater,
Modo sis propitius;
Tange carnem, tange ossa,
Pone me, si vis, in fossa,
Tantum sis propitius;
Fac ut fila, quae sunt grossa,
Et quae alta, fac sub fossa,
Durent hic per brevius.
3. Ure, quod est lividum,
Seca, quod est morbidum
Infundendo thura,
Dele, quod est foetidum,
Lava, quod est sordidum
Maternali cura,
Sicca, quod est fluidum,
Tolle, quod est horridum
Totum cum mensura.
4. Sum debilis,
Sum flebilis,
Pie intueri,
Sum fragilis,
Sum labilis,
Certe sic est vere,
Sum gracilis,
Sum fictilis,
Ergo miserere.

Cod. Patavin. (ol. S. Justinæ) 1328. saec. 14/15.

165.

De Filio prodigo.

1. Non carnis est sed spiritus
     Hoc meum natalitium,
     Per carnem prius editus
     Collapsus sum in vitium
     Et puteum interitus,
     Nunc verae vitae redditus
     Feror ad matris gremium,
     Solemne duco gaudium
     Hoc gratiae natali,
     Me pater vocat filium
     Et ducit ad convivium
     In veste nuptiali.
- R^o De successu glorior,
     Solito liberior,
     Solutus a tributo
     Levor et excutior
     A paleis et luto.
2. Ut penitus me comperi
     Mortis hausisse poculum,
     Misertus pater miseri
     Solvit peccati vinculum
     Mundans a sorde veteri
     Deditque dives pauperi
     Stolam primam et annulum
     In fidei signaculum
     Et veniam reatus
     Et saginatum vitulum
     Dat dulce pater epulum,
     Quo vivo recreatus.
3. Cum in honore fueram,
     Non intellexeram,
     Quae vitae foret ratio,
     Sed aïo:
     A patre detur filio,
     Quae me contingit, portio;
     Quam postquam obtinueram,
     Mentis, quam dedit liberam,
     Abusus sum arbitrio,
     Me turpem omni vitio
     Expositum et deditum
     Longinqua cepit regio.
4. Quam prius demerueram
     Agendo perperam,
     Ad veniam devenio,
     Nunc sentio
     Regressus ab exsilio,
     Quae patri miseratio;
     Plus reddit, quam amiseram,
     Sed per excelsi dexteram
     Haec facta est mutatio,
     Cujus est operatio,
     Quod humiles ac debiles
     In regum locat solio.
- R^o De successu glorior,
     Solito liberior,
     Solutus a tributo
     Levor et excutior
     A paleis et luto.
5. Ara porcorum foetida
     Gregem immundum pavi,
     Fame compulsus rabida
     Me siliquis cibavi,
     Nec minus esurio,
     Dum cum porcis capio
     Pastum leguminis,
     Sed me porriginis
     Ulcerat transitio,
     Nunc cuncta secat valida
     Dextra medentis vivida,
     Cui me subjugavi.
6. Audivit frater aemulus
     Symphoniam et chorum,
     Cujus est nequam oculus
     De gratia donorum,
     Aegre fert, quod veniam
     Ad misericordiam
     Superni numinis,
     Quod sui seminis
     Fructus usu capiam,
     In jus hereditarium
     Resignat pater filium
     In sede beatorum.

166.

Lamentatio Filii Prodigii.

1. Vitae perditae
Me legi
Subdideram,
Minus licite
Dum fregi,
Quod voveram,
Et ad vitae vesperam
Corrigendum legi,
Quidquid ante perperam
Puerilis egi.
2. Rerum exitus
Dum quaero
Discutere,
Falsum penitus
A vero
Discernere,
Falso fallor opere,
Bravium si spero
Me virtutum metere,
Vitia dum sero.
3. Non sum duplici
Perplexus
Itinere
Nec addidici
Reflexus
A Venere
Nec fraudavi temere
Conjugis amplexus,
Dalidam persequere,
Ne fraudetur sexus.
4. Famem siliqua
Porcorum
Non abstulit,
Quae ad lubrica
Errorum
Non contulit,
Sed scriptura consulit,
Viam intrem morum,
Quae praelarga protulit
Pabula donorum.
5. Dum considero,
Quid Dinae
Contigerit,
Finem confero
Rapinae
Quis fuerit,
Scio, vix evaserit
Mens corrupta fine,
Diu quam contraxerit
Maculam sentinae.
6. Praeter meritum
Me neci
Non dedero,
Si ad vomitum,
Quem jeci,
Rediero,
Nec a verbo aspero
Liberum me feci,
Servus si serviero
Vitiis facci.
7. Viac Veneris
Immuto
Vestigia,
Irae veteris
Refuto
Per devia,
Via namque regia
Curritur in tuto,
Si quis cedit ab ea,
Semper est in luto.
8. Croesi solium,
Sinonis
Astutiam,
Confer Tullium,
Zenonis
Prudentiam,
Nil conferre sentiam
His abutens bonis,
Ni fugiendo fugiam
Dalidam Samsonis.

9. Ergo veniam
De rei
Miseria,
Ut inveniam
De Dei
Clementia
Haec et his similia,
Quod peregi, Dei
Sola parcens gratia,
Miserere mei.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. enthält nur die erste Strophe des Liedes; die weiteren sind ergänzt aus Carm. Burana 8 sq. B. — 2, 4 sq. Verum penitus a falso B. — 5, 2 sq. Dianae quid B.

167.

De triplici inimico nos infestante.

1. Regnum Dei vim patitur, Nec illuc quis admittitur, Nisi se ipsum vicerit, Quem iudex, si advenerit, Invenerit Victorem, coronabitur.	3. In spiritus exitium Caro, mundus, daemonium Pari conspirant foedere Parique certant scelere, Perrumpere Virtutis adjutorium.
2. Inter nos bellum geritur, Quod vix aut nunquam vincitur, Dum caro vires exerit, Si mens in id, quod suggerit, Consenserit, Statim captiva trahitur.	4. Sed armatura fortium Superbi frangit gladium, Sumpta carnis ex opere, Ut gressu mentis libere Confugere Possit ad alta montium.

Cod. Oxonien. Rawlinson C 510 saec. 13. A. — Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. B. — Cod. Guelfenbyteran. Helmstadien. 628. saec. 13. C. — B hat nur die erste Strophe. — 1, 4 Sed quem iudex cum venerit C. — 1, 5 Consumpserit C; sumpserit A. — 4, 1 Si armatura AC. — Cfr. Milchsack 185. — Die Aufschrift giebt A.

168.

Altercatio cordis et oculi.

1. Quisquis cordis et oculi Non sentit in se jurgia, Non novit, qui sint stimuli, Quae culpa seminaria, Causam nescit periculi, Cur alternent convicia, Cur procaces et aemuli Replicent in se vitia.	2. Cor sic affatur oculum: Te peccati principium, Te fomitem, te stimulum, Te voco mortis nuntium; Tu, domus meae janitor, Hosti non claudis ostium, Familiaris proditor Admittis adversarium.

3. Nonne fenestra diceris,
Qua mors intrat ad animam?
Nonne, quod vides, sequeris
Ut bos ductus ad victimam?
Cur non saltem, quas ingeris,
Sordes lavas per lacrimam?
Aut quare non erueris,
Mentem fermentans azimam?
4. Cordi respondet oculus:
Injuste de me quaeris,
Servus sum tibi sedulus,
Exsequor, quidquid jusseris.
Nonne tu mihi praecipis
Sicut et membris ceteris?
Non ego, tu te decipis,
Nuntius sum, quo miseris.
7. Dum sic uterque disputat
Soluta pacis osculo,
Ratio litem amputat
Definitivo calculo;
Reum utrumque reputat,
Sed non pari periculo,
Nam cordi causam imputat,
Occasionem oculo.
5. Cur damnatur apertio
Corpori necessaria,
Sine cujus obsequio
Cuncta languent officia?
Si quae fiat irreptio,
Cum sim fenestra vitrea,
Si, quod recepi, nuntio,
Quae putatur injuria?
6. Addo, quod nullo pulvere
Quem immittam pollueris,
Nullum malum te laedere
Potest, nisi consenseris.
De corde mala prodeunt,
Nihil invitum pateris,
Virtutes non intereunt,
Nisi culpam commiseris.

Cod. Londinen. Egerton 274 saec. 13. A. — Cod. Parisin. (ol. S. Albini Andegaven.) 8207 saec. 13. B. — Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. C. — C hat nur eine Strophe. — 1, 3 quid sint B. — 1, 6 alternant BC. — 1, 8 Replicant B. — 3, 1 Numme B. — 3, 3 vides quid sequeris B. — 5, 4 obsequia B. — 5, 6 cum sit fenestra B. — 6, 2 immittam pulveris B. — 7, 1 Cum sic A. — Aufser A nemt auch Salimbene den Philippus de Grevia als Verfasser. Die Melodie wäre nach demselben Salimbene von Henricus de Pisa. Es bleibt aber fraglich, ob die Melodie des letzteren die in unseren Quellen enthaltene oder eine andere sei. Weitere Handschriften des Liedes vgl. Hauréau, *Notices et Extraits* I, 366; Wright, *Walter Mapes* 93.

169.

Altercatio Animae et Corporis.

1. Homo natus ad laborem,
Tui status, tuae morem
Sortis considera
Propensius,
Me parcius
Querelis aspera;
Quaestus ergo reprime,
Ne animae,
Quod misere commiseris,
Quod pateris,
Miser impropere.
2. Me dum fecit Deus mundam,
Vas infecit faex immundam,
Corruptit lutea,
Desipio
Nec sapio
Meum Promethea;
Nil in carnis carcere
Fit libere,
Parit enim contagium
Et vitium
Moles corporea.

3. In abyssum culpae ducis, Quae commissum opus ducis, Procuras temere, Me perimis, Cum opprimis Peccati pondere; Tibi nomen animae Jam adime, Quia recte non animas, Cum perimas Me mortis opere.	4. In abusum rationis Vertis usum teque bonis Privas gratuitis, Dum sensibus Assensibus Faves illicilis; Tibi cogor obsequi Et exsequi, Opus rectum si iudices Vel claudices A recti semitis.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. — 3, 7—11 stehen in der Hs. hinter Str. 4. Dafs sie umzustellen sind, scheint nicht blofs das Versmafs, sondern auch der Inhalt nahezu legen. Das Lied ist uns nicht unter dem Namen Philipps de Grève überliefert; dennoch trage ich kein Bedenken, ihn als den Autor zu bezeichnen, so sehr zeigen Inhalt und Form das ihm eigene Gepräge.

170.

Disputatio membrorum.

1a. Inter membra singula De ventris ingluvie Murmur est et quaestio,	1b. Quod pro ventris crapula Membra carent requie, Jugis fit exactio.
2a. Lugens dicit oculus: Car vigil et sedulus Cuncta lustrans exploro?	2b. Venter cuncta devorat, Avidus incorporat, Quidquid extra laboro.
3a. Auris dicit: cur haurio, Cur doctrinis inservio Nec satior auditis,	3b. Auditi soni pereunt, Ad ventrem cibi transeunt, Crescit fames et sitis.
4a. Nares dicit: cur explores Cibi fumos et vapores? A te frustra discernuntur, Quae per ventrem confun- duntur, Ventris immunditia Corruptuntur omnia, Odor transit in foetores.	4b. Lingua fatur: quid doctrina Mihi confert? dapes, vina, Ista mihi non parantur, Cuncta ventri comparan- tur, Licet per me transeant, Parum tamen recreant, Hic ciborum officina.
5a. Manus dicunt: quid labores, Nobis prosunt quid sudores, Cum tu, venter, cuncta vores, Cum tu solus implearis,	5b. Nullum pascas, sed pascaris, Neque pastu compescaris? Nihil paras, immo paris Torsiones et dolores.
6a. Quaeritur pes: cur fatigor, Discurrendo cur affligor?	6b. Sive curro, sive labor, Meum onus, meus labor,
6c. Et dum venter cibis turget, Me portantem pondus urget.	

7a. Ergo restat unum consilium, Suspendamus omnes officium, Quiescamus a labore;	7b. Labor noster nobis est sterilis, Condemnetur servus inutilis, Moriatur cum dolore.
8a. Dum sic a propriis Cessant officiis Interdicto communi,	8b. Cibos non capiunt, Omnes deficiunt Sensus, quia jejuni.
9a. Stupent aures tinnulae, Oculus caligat,	9b. Nutant manus tremulae, Pedes error ligat.
10a. Lingua, quae loqui debuit, Explicare non potuit Pro ceteris quaerelam,	10b. Omnibus dictat ratio, Cordis uti consilio Et quaerere medelam.
11a. Tunc aperit oraculum Cordis secreta veritas, Increpat aurem, oculum,	11b. Docet, quanta temeritas, Quam damnosa praesumptio, Quam caeca conspiratio.
12a. Quid est, inquit, quod facitis, Cur vos stulte subducitis Ventri, cujus receptio Communis est refectio, Communis est utilitas?	12b. Venter recepta continet, Sed nihil sibi retinet, Cujus est dispensatio Lapsorum restauratio, Membrorum incolumi- tas.
13a. Officia repetite, Fideli servo credite, Quae singulis restituet;	13b. Si operas subtrahitis Nec alimenta quaeritis, Nihil vobis distribuet.
13c. In vos ipsos irruitis, Gladium in vos vertitis, Qui vos et ipsum destruct.	
14a. Sic repetunt officia, Venantur necessaria, Relegatur infirmitas;	14b. Reparatur lux oculis, Redit in membris singulis Virtus, opus et sanitas.
15a. Haec sub typo mysterii Sub uno Christo capite Geruntur in ecclesia,	15b. Cujus sunt actus varii, Necessitatis debitae, Diversa sunt officia.
16a. Hic est auris, hic oculus, Lingua, manus, pes ceteri, Princeps communis bajulus Communi vacans operi Ventris habet officium.	16b. Cujus tanta sit caritas, Ut nihil ei proprium, Sed sit ut servus omnium, Ut sic servetur unitas, Dum rependit obsequium.
17a. Sicut perit res publica, Si careat aerario,	17b. Sic unitas catholica, Si caret hoc officio.

171.

De Pugna Vitiorum.

1. Vitia virtutibus Obvia cum omnibus Dimicant, Implicant se varie.	10. Fidei sinceritas, Spei magnanimitas Cecidit, Excidit et caritas.
2. Ictibus ac variis Actibus contrariis Vulnerant, Superant in acie.	11. Puritas munditiae, Bonitas clementiae Vapulant, Exsulant iustitiae.
3. Capulis concutunt, Vinculis compediunt, Stimulis, Jaculis confodiunt.	12. Pravitas spurcitiae, Falsitas perfidiae Stimulant, Pullulant injuriae,
4. Ira et phylargia, Livor et acidia, Gloria, Gula cum luxuria.	13. Humilis simplicitas, Stabilis fidelitas Deperit, Interit frugalitas.
5. Intonat superbia, Ingemit invidia, Odia Movet iracundia.	14. Perfida supplicitas, Invida malignitas Oritur, Moritur benignitas.
6. Turget castrimargia, Inquinat luxuria, Taedia Ingerit acidia.	15. Sobrietas vincitur, Poculis immergitur, Epulis, Crapulis obruitur.
7. Haec praedicta vitia Excitant ad proelia, Gloria, Duo sunt principia.	16. Timor et scientia, Dona sibi socia, Vitia Fugiant contraria.
8. Duo sunt principia, Et ex eis omnia Alia Oriuntur vitia.	17. Pietas exsilium Petit, nec consilium Sufficit, Deficit auxilium.
9. Mammas nudant lamiae, Coeunt in acie Furiae, Fugiuntque gratiae.	18. Bonum fortitudinis Quatitur a machinis, Laeditur, Perimitur sarcinis.

19. Lux intelligentiae Palpat in meridie, Dubiae Cedit imperitiae.	22. Sterilis contritio, Flebilis confessio Perditur, Clauditur silentio.
20. Gustus sapientiae Error fit stultitiae, Fatue Sapit et ambigue.	23. Dolor poenitentiae, Pudor verecundiae Pereunt, Redeunt malitiae.
21. Septem septenario Dona ruunt vitio, Gladio Excidunt in proelio.	24. Caro vincit spiritum, Nititur in vetitum, Debitum Trahit ad interitum.
25. Gehennae supplicia Culpa sunt stipendia, Gratia Gloriae dat praemia.	

Cod. Londinen. Egerton 274 saec. 13. — 4, 1 et fehlt. — 6, 4 Ingemit. — 7, 3 Lies Gravia? — 17, 4 Deficit fehlt. — 20, 1 Justus. — 23, 1 Color. — 25, 4 datur. — Verfasser Philippus de Grevia.

De necessitate gratiae.

172.

1. Qui seminant in laecimis Et azimis Sincerac conscientiae, Fermentum culpaec veteris Permutant et malitiae, Hi gratiae Se praeparant, qua lateris Luto projecti soliti Emeriti Maniplos portent gloriae.	2. Hominis est miseriae, Zizaniae Semen granis interseri, Nec manus hostis invidi Potest ad plenum conteri, Quin teneri Quiddam sementis sordidi Culmus adjungat stipitis, Dum capitis Nos timet esse liberi.
R ^o Per motus ergo singulos, Vis, viri legis aemuli Cernens allide parvulos Ad petrae latus anguli, Nec faucibus adhaereat Lingua, sed quem cum veneris, Ut pravus motus pereat, Jerusalem memineris.	R ^o Per motus ergo singulos, Vis, viri legis aemuli Cernens allide parvulos Ad petrae latus anguli, Nec faucibus adhaereat Lingua, sed quem cum veneris, Ut pravus motus pereat, Jerusalem memineris.

3. Caro nil per se proficit,
 Nec sufficit,
 Etsi fortis sit, spiritus,
 Nisi liquore gratiae
 Perfusi fluant primitus,
 Et penitus
 Cum oleo laetitiae
 Rorem misericordiae
 Et veniae
 Fons vivus pluat coelitus.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. —
 2, 4 hostis invidiae. — 2, 6 Quin demum Hs., gegen Reim und Silbenzahl.

173.

1. Veritas veritatum, Via, vita, veritas, Per veritatis semitas Eliminans peccatum, Te verbum incarnatum Clamant fides, spes, caritas, Tu primae pacis statum Reformans post peccatum. Tu post carnis delicias Das gratias, Ut facias beatum. O quam mira potentia, Quam regia Vox principis, Cum aegrotanti praecipis: Surge, tolle grabbatum.	2. Omnia sub peccato Clausit Adae meritum, Dum pronior in vetitum Non paruit mandato, De statu trabeato Nos dedit in interitum, De morsu venenato Fel inhaesit palato; Per hoc culpaes dispendium In vitium Nascentium translato Mortis amararum poculum In saeculum Transfunditur, Nil cui dulce, bibitur De vase vitiato.
--	--

3. Spiritus veritatis,
 Spiritus consilii
 Modo poenam supplicii
 Non reddit pro peccatis,
 Ut timor castitatis
 Quo reverenter filii
 Castiget in praelatis
 Fermentum vetustatis.
 Sed quando sponsus venerit,
 Invenerit,
 Quid faciet ingratis?
 Non hic poenam abstulit,
 Cum distulit,
 Ad victimam
 Sed nunc impinguat animam
 Adeps iniquitatis.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. —
 3, 14 steht hinter 16. — Die erste Strophe findet sich auch Carm. Bur. p. 3.

171.

Qui virtutem sequitur, beatus est.

1. Beatus, qui non abiit In malorum consilio, Peccatorum in invio Nec stetit nec appetiit Cathedram pestilentiae. Beatus, qui non sequitur; Quae fluunt stare nescia, Quae non sunt permanentia, Nec ambit nec amplectitur Instinctu vanae gloriae. R^o O felix, quem non cruciat, Nec mordet nec angustiat Stimulus avaritiae, Nec fax uret invidiae.	3. Beatus, qui in prosperis Mentem non exaltaverit, Nec se nimis artaverit Rebus artatus asperis, Vincens in patientia; Beatus, qui pauperibus Sua diffundens animum Non clausit erga proximum, Se natum credit omnibus, Insignitum elementia. R^o O felix, quem non cruciat, Nec mordet nec angustiat Stimulus avaritiae, Nec fax uret invidiae.
2. Beatus, quem calcaneus Non premit poenitentiae, Beatus, conscientiae Quem non pungit aculeus, Nec turbant mentis proelia; Beatus, qui se noverit Dono coelestis gratiae Neque vento superbiae Supra se raptus fuerit Sibi postponens omnia.	4. Beatus, qui contempserit Caduca mundi gaudia, Adspirans ad coelestia Et pati praecelegerit Dolores et angustias; Beatus, cui divinitus Infuso rore gratiae Faciem fugit luxuriae, Magister carnis spiritus . . . . .
5. Beatus, qui in patriam
     Fixo mentis acumine
     . . . . .
     Mundanam spernit gloriam
     Et marcescentem flosculum;
     Beatus, qui transierit
     Ab hac valle miseriae
     Et ad verum iustitiae
     Solem translatus fuerit,
     Vivet enim in saeculum.

175.

Fuga saeculi beatos nos reddit.

1. Bonum est confidere In dominorum Domino, Bonum est spem ponere In spei nostrae termino, Qui de regum potentia, Non de Dei clementia Spem concipis, Te decipis Et excipis Ab aula summi principis. Quid in opum aggere Exaggeras peccatum? In Deo cogitatum Tuum jacta, Prius acta Studeas corrigere, In labore manuum Et sudore vultuum Pane tuo vescere.	2. Carnis ab ergastulo Liber eat spiritus, Quo peccati vinculo Vinciatur Et trahatur Ad inferni gemitus, Ubi locus flentium, Ubi stridor dentium, Ubi poena gehennali Affliguntur omnes mali; In die novissimo, In die gravissimo, Quando iudex venerit, Ut trituret aream Et exstirpet vineam, Quae fructum non fecerit, Sic granum a palca Separabit, congregabit Triticum in horrea.

3. O beati mundo corde,
Quos peccati tersa sorde
    Vitium non inquinat,
    Scelus non examinat,
    Nec arguunt peccata,
    Qui Domini mandata
Custodiunt et sitiunt,
Beati, qui esuriunt
    Et confidunt in Domino,
    Nec cogitant de crastino.
Beati, qui non implicant
    Se curis temporalibus,
Qui talentum multiplicant
Et verbum Dei praedicant
    Omissis secularibus.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. —
Die erste Strophe auch Carm. Burana p. 6.

176.

Utilitas quaedam detractiois.

1. Procurans odium Effectu proprio Vix detrahentium Gaudet intentio, Nexus est cordium Ipsa detractio, Sic per contrarium Ab hoste nescio Fit hic provisio, In hoc amantium Felix conditio.	2. Insultus talium Prodesse sentio, Tollendi taedium Fluxit occasio, Suspendit gaudium Prono consilio, Sed desiderium Auget dilatio, Tali remedio De spinis hostium Uvas vindemio.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. A. — Cant. ms. Toletanum saec. 13. Cod. Matriten. Tolet. 930 (33—23). B. — Cod. Monacen. (ol. Diessen.) 5539. saec. 14. C. — Carm. Burana 165. D. — 1, 3 Jus detrahentium AB. — 1, 7 Sed desiderium D. — 1, 11 Contritio C. — Str. 2 fehlt B. — 2, 5 Suspendunt D. — 2, 6 Parvo consilio A, Pravo D. — 2, 7 Sic per contrarium D.

177.

Canticum sponsae depromptum ex Cantico canticorum.

1. Cum sponsa sponsum quaeritat Percussa vulnere Amoris, alte clamat Timens deficere: Adjuro vos, o filiae Jerusalem praecarae, Sponso dilecto nimie Velitis nuntiare, Quod zelo languco. R^o Respondent simul natae: Dic nobis, petimus, De sponsi qualitate, Et tecum quaerimus Affectu igneo. 2. Fert sponsa: sponsus candidus Exstat et rubeus, Ex mille solus splendidus Vertexque aureus, Nam Dei hic est filius Carens naevo peccati, Sed passione rubeus, Uramur ne damnati Igne tartareo.	3. Corvinus nigret crinibus Ut palmae foliis, Columbae sed luminibus Ornatur lacteis, Fluenta juxta maxima, Nam humilis pacator, Ut palma floret optima, Et simplex praedicator Nitet coram eo. R^o Respondent simul natae: Dic nobis, petimus, De sponsi qualitate, Et tecum quaerimus Affectu igneo. 4. Dilectus, quem sic quaerito, Talis est, filiae, Num ipsum amo merito In tali specie? Euge, hic est carissimus, Verus meus amicus, Non quaerens hunc stultissimus Est totus et iniquus, Reus supplicio.

Cod. Berolinen. Germ. 8° 190. saec. 15. ex.

178.

De sponsa cum sponso quiescente.

1. Cur livet hostis impius, Quod sponsus amat sponsam? In vini cellam castius Induxit hanc abconsam.	3. Et caritatem ordinat In sponsa sponsus veram, Quam duplicem determinat Semper servare meram.
2. Sub umbra sponsi sedula Secure requiescit, Nec gravia pericula Haec hostis pertimescit.	4. Vult ergo sponsa floribus Et malis constipari, Robustis et debilibus Desiderans ornari.
5. Ergo tabesce, invide
     Hostis, nil curat sponsa,
 Sub umbra sponsi placide
     Quiescit jam absconsa.

Cod. Berolinen. Germ. 8° 190. saec. 15. ex.

179.

De Fide et Veritate.

1. O mores perditos et morum foedera,
     Non curant superi, quod agant infera,
     Sinistrae manui mentitur dextera,
     Nec carent fraudibus fraterna latera.
2. A primi generis humani stipite,
     A solis cardine, a terrae limine,
     A mundi finibus exempla sumite,
     Nusquam tuta fides, experto credite.
3. Dic, mater, filio dic, sodes, unico,
     Dic ubi habitas in hoc exsilio?
     An imo vallium, an montis cilio,
     An casis pauperum, an regni solio?
4. Olim res fidei, nunc umbra colitur,
     Olim sola fides, nunc et fraus fallitur,
     Et doli machina dolus repellitur,
     In dolo dolus est et dolus tollitur.

Cod. Parisin. (ol. Martialen.) 3549. saec. 12.

180.

Quod veritas odium pariat.

1. Adulari nesciens Ab amicis deseror, Quos movere cupiens, Nimis aegre toleror, Vitae rite conqueror, Nam quod decet, operor Verba sale condiens, Ne favore deseror Spe vel metu blandiens.	2. Magna mihi gloria, Si, quae loquor, sentiam, Salva consequentia Sequor amicitiam, Cujus volo gratiam, Cujus per infamiam Comparatur gratia, Salomonis gloriam Nollem per infamiam

3. Sed tanta severitas
Movet mihi jurgium,
Nam scio, quod veritas
Semper parit odium,
Et quod terrae solium
Tenet adversantium
Venenosa levitas,
Dum praetendit pallium
Triturata falsitas.
Licet adversantibus,
Quidquid volunt, dicere,
Demum solent talibus
Plus quam sibi credere
Potestates miserae.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. — 3, 12
De solent.

181.

De Veritate exsule.

1. Dic, Christi veritas, Dic, cara raritas, Dic, rara caritas, Ubi nunc habitas? Aut in valle visionis, Aut in throno Pharaonis, Aut in alto cum Nerone, Aut in antro cum Theone, Vel in fiscella scirpea, Cum Moyse plorante, Vel in domo Romulea Cum bulla fulminante?	2. Respondit caritas: Homo, quid dubitas, Quid me sollicitas? Non sum, quo mussitas, Nec in Euro nec in Austro, Nec in foro nec in claustro. Nec in bysso vel cuculla, Nec in bello vel in bulla; De Jericho sum veniens Plorans cum sauciato, Quod duplex Levi transiens Non adstitit grabato.
3. O vox prophetica,
O Nathan, praedica,
Culpa Davidica
Patet non modica!
Dicit Nathan: non clamabo
Neque David planetum dabo,
Cum sit Christi rupta vestis,
Contra Christum Christus testis:
Vae, vae vobis, hypocritae,
Qui culicem colatis,
Quae Caesaris sunt, reddite,
Ut Christo serviatis.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. A. — Trop. ms. saec. 13. Cod. Stuttgartien. HB. I Asc. 95. B. — Cod. Guelfenbyteran. Helmstadien. 628. saec. 13. C. — Cant. ms. Toletanum saec. 13. Cod. Matriten. Tolet. 930 (33–23). D. — Cod. Guelfenbyteran. Helmstadien. 1099. saec. 13. E. — CD haben nur die erste Strophe, B die erste und zweite, zwischen welche es zwei Strophen des Liedes *Bulla fulminante* einschreibt. — 1, 3 Die cara B. — 2, 3 Qui me B. — 2, 7 und 8 umgestellt B. — 2, 9 Ploro A. — 2, 10 Quem duplex. — Das Lied ist wohl zweifellos von Philippus de Grevia, wenn es auch in der Egerton Hs. sich nicht findet. Cfr. Milchsack 162; Carm. Bur. 51 (Str. 1 und 2) und 52 (Str. 3).

182.

De Curia Romana.

1. <i>Bulla fulminante,</i> <i>Sub iudice tonante</i> <i>Reo appellante,</i> <i>Sententia gravante</i> <i>Veritas supprimitur,</i> <i>Distralitur</i> <i>Et venditur,</i> <i>Justitia prostante;</i> <i>Itur et recurritur</i> <i>Ad curiam, nec ante</i> <i>Quid consequitur,</i> <i>Quam exiit quadrante.</i>	3. <i>Si quaeris praebendas,</i> <i>Frustra vitam praetendas,</i> <i>Mores non commendas,</i> <i>Ne iudicem offendas,</i> <i>Frustra tuis literis</i> <i>Inniteris,</i> <i>Moraberis</i> <i>Per plurimas Kalendas,</i> <i>Tandem exspectaveris</i> <i>A ceteris ferendas,</i> <i>Paris ponderis</i> <i>Pretio nisi contendas.</i>
2. <i>Papae janitores</i> <i>Cerbero surdiores,</i> <i>In spe vana plores,</i> <i>Nam, etiamsi fores</i> <i>Orpheus, quam audiit</i> <i>Pluton, Deus</i> <i>Tartareus,</i> <i>Non ideo perores,</i> <i>Malleus argenteus</i> <i>Ni feriat ad fores,</i> <i>Ubi Protheus</i> <i>Variat mille colores.</i>	4. <i>Jupiter dum orat</i> <i>Danem, frustra laborat,</i> <i>Sed eam deflorat,</i> <i>Auro dum se colorat;</i> <i>Auro nil potentius,</i> <i>Nil gratius,</i> <i>Nec Tullius</i> <i>Facundius perorat,</i> <i>Sed hos urit acrius,</i> <i>Quos amplius honorat,</i> <i>Nihil justius,</i> <i>Calidum crassus dum vorat.</i>

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. A. — Cod. Londinen. Egerton 274. saec. 13. B. — Trop. ms. saec. 13. Cod. Stuttgartien. HB. I Asc. 95. C. — 1, 5 opprimitur C. — 2, 6 Pluteus B. — 2, 10 Ni fehlt C. — Str. 2 fehlt C. — 3, 5 tuis literis fehlt C. — 3, 9 Tamen exspectaveris C. — 4, 2 Dampnem A, für Danaën. — 4, 11 Mohil justus A. — Str. 1 Carm. Bur. 51, die übrigen 52. — Verfasser Philippus de Grevia.

De malitia temporum modernorum.

183.

1. Crimen avaritiae, Scelus idolatriae Nostra sciunt tempora, Furor contumeliae Pacis et concordiae Violavit foedera. Est infusum posteris Odium Thebanum, Et reliquit posteris Nobis Cain scelus inhumanum.	2. Omne genus vitii Nulla vis ingenii Explicaret, quantitas, Nam si recte judicem A planta ad verticem Non est orbi sanitas; Et quia iniquitas Abundat modernorum, Ut testatur veritas, Refrigescet caritas multorum.
3. Jam crescunt zizania Et messis triticea Demolitur tineae, Beati, qui in via Sunt immaculati, Pauci sunt in patria Pracelecti, sed multi vocati.	

Trop. ms. saec. 13. Cod. Stuttgartien. HB. I Asc. 95.

184.

I.

1. Veritas, acquitas, largitas corrui, Falsitas, pravitas parcitas vigit, Urbanitas evanuit.	2. Vis, ultio, praesumptio, Discordiae contentio, Suspicio, detractio, Calumniae vexatio Nituntur patrocinio.
2. Caritas, castitas, probitas viluit, Vanitas, foeditas, vilis claruit.	3. Fraus, fictio, seductio Justitiae sub pallio, Ambitio, proditio Sub cinere, cilicio Virtutis gaudent pretio.
3. Semitas abditas novitas circuit, Solitas cognitatas orbitas arguit, Antiquitas quas tenuit.	

II.

1. Jus, ratio, discretio
Concordiae communio,
Compassio, correctio,
Miseriae protectio
Proscribitur exilio.

III.

1. Avaritia
    Quaerit spolia,
    Quia propria
    Facit communia.
2. De luxuria
    Torpor, otia,
    Via devia
    Repit vecordia.

3. De superbia

Livor, odia,
Tria vitia
Trahunt omnia.

IV.

1. Latet dubie
Malitiae ferbura
Zeli specie,
Fraus, calumniar
Justitiae figura,
2. Tristis facie
Vultus macie
Hypocrisis pictura,
3. Amicitiae
Sub effigie
Nequitiae structura.

V.

1. Jam praelati sunt Pilati,
Judae successores,
Pium rati, Christum pati,
Caiphae fautores.
2. Dum cognati praebendati
Surgunt ad honores,
Pulsant dati paupertati
Ostia doctores.
3. Literati spe fraudati
Egent post labores,
Probitati ac aetati
Desunt provisos.
4. Non vocati nec creati
Praesunt juniores,
Vi mitrati, vi plantati,
Merito minores.

VI.

1. Canes impudicitiae,
Avidi, muti,
2. Sues immunditiae,
Luto polluti,
3. Tigres avaritiae,
Quaestum secuti.

VII.

1. Nulli custodiar,
Familiae sed nimiae
Student, lasciviar
Cum ingluvie,
Procurandar cuti.
2. Non stant in acie
A facie, contrariar
Cedunt potentiar,
Patientiar
Scuto destituti.
3. Nihil eximiar
Constantiar, sed propriar,
Timent ignaviar,
Plus pecuniar
Student quam saluti.

VIII.

1. Prece, pretio
Fit intrusio,
Nam praelatio
Venditur,
Emitur,
Nec officio
Pudor est abuti.
2. Cleri concio
Ac religio
Fit opprobrio,
Sternitur,
Spernitur,
Privilegio
Dato servituti.
3. Nulla studio
Fit protectio,
Jugo nimio
Premitur,
Laeditur,
Quorum brachio
Solent esse tuti.

IX.

1. Omnis status immutatus
Gregis et pastoris,
Conturbatus principatus
Regis junioris.

2. Nutat thronus, dum patronus
Nullus est honoris,
Nemo bonus portat onus
Gratia minoris.

X.

1. Vota plura, preces, thura,
Gemitus amari,
Pro secura regni cura
Planctu pari
Fiunt in altari.
2. Sicut navis peritura
Fluctuat in mari,
Ita gravis haec pressura
Nec sedari
Potest nec sanari.
3. Sicut panni commissura
Rupti reparari,
Tanti damni sic scissura
Reformari
Nequit sed deformari.

XI.

1. Coepit per odia,
Crevit invidia,
Fremet militia,
Saevit malitia.

XII.

1. Omnes quaerunt propria,
Milites et cleri,
Timent hi de curia
Per hos amoveri.
2. Unde palpaunt vitio
Subversores veri,
Dolent hi, negotia
Per ignotos geri,
3. Primus ad consilia,
Peregrinus heri.

XIII.

1. Dic ergo, veritas,
Ubi nunc habitas?
Acquitas, largitas,
Ubi nunc latitas?
Quid profuit,
Quod praefuit
Malignitas?

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. A. — Cod. Londinen. Egerton 274. saec. 13. B. — II 2, 3 dejectio A. — III 2, 4 Rapt B. — VII 3, 3 Tument B. — Das Lied ist nach Art der Sequenzen gebaut, nur mit dem Unterschiede, dafs auf jede Melodie nicht zwei, sondern mehr (meist drei) Strophen kommen. Die lateinischen Nummern bezeichnen die Singweisen, wobei nur zu bemerken, dafs auch hier manche Unregelmäfsigkeiten sich zeigen, wie z. B. dafs IV 1, 1 und 2, sowie XII 3, 1 und 2 alleinstehende Weisen haben. Verfasser ist Philippus de Grevia.

185.

1. Partus semiferos
Lunas concurrere,
Nobis non superos
Curam impendere,
Sed solum inferos
Velle disponere,
Non miror miseros
Velle sic vivere.
2. Reddit prosperitas
Solemne vitium,
Exspirat probitas
Virtutis pretium,
Gaudet antiquitas,
Cum Bruto Laelium
Ad res sollicitas
Habere socium.

3. Prostat iudicium,
 Alget iustitia,
 Sibi dominium
 Usurpant vitia,
 Videntur omnium
 Ex factis paria,
 Virtus et vitium
 Cum sint contraria.
 R^o Tantalizant singuli
 Singulorum singula,
 Ignorantes aemuli,
 Quid sit virtus aemula.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

186.

1. Pange melos lacrimosum, Lacrimans elegia, Tempus venit planctuosum, Tempus fraudans gaudia, Ad eclipsim nox moeroris Obliquat spectacula, Regnet dolor, nam doloris Causa stat in specula.	3. Omnis tellus admiretur Triste nubis pallium, Sed sub nocte lamentetur Rheni supercilium, Omnis virtus fundat fletus, Pallas ploret Nestorem, Vatem plangat vatum coctus, Lugeat Mars Hectorem.
2. Rheni sidus in occasus Latium praecipitat, Stella cadit, stellae casus Terras umbra limitat, Latet vere Latialis Plaga timens oculum, Nox est culpae socialis, Crimen quaerit angulum.	4. O quam probans argumentum, Quae sit mundi falsitas, Quid sit mundus, per eventum Syllogizat veritas, Joculatur in jacturis Constans inconstantia, Mors tremendi princeps juris Regnat sine gratia.

Cod. Oxonien. Rawlinson C 510. saec. 13. A. — Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. B. — Cod. Guelfenbyteran. Helmstadien. 628. saec. 13. C. — B hat nur Str. 1 und 2. — 1, 8 Cauta stat A. — 2, 1 Rea sidus A. — 2, 4 umbra fehlt C. — 2, 5 glacialis A, satialis C. — 2, 8 fehlt B. — 3, 3 lanietur C. — 3, 6 plorat AC. — 3, 8 Luget et Mars C. — Cfr. Milchsack 184 sq. — A hat die Aufschrift: Planctus cujusdam.

187.

1. Nobilitas animi Sola est et unica, Virtus dolet opprimi, Fuit, fuit publica, Modo sola relinquitur, Sub tributo redigitur. Sedens gemit se conteri, Se desolatam deseri, Et gemitus Ejus non est absconditus.	2. Pro dolor, proditio, Summa radix criminum, Prodit in hoc proelio Vultum gerens geminum, Simulatrix justitiae Prima videt facie. Fovere quam non opere, Sed verbo curat colere, Officio Cum suis servat vitio.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

188.

1. In mundo degentium Multi sunt errores, Multiplex afflictio Et corrupti mores, Matrum parientium Varii dolores, Nutrices tolerant fortuna urgente dolores. 2. Proniores hominum Sunt ad mala mentes, Quas divellunt undique Peccatorum sentes, Carnis petulantia, Quos facit amentes, Sentit adhuc proles, quod commiserere parentes.	3. Indulgentes plurimi Cibo delicato, Toto nisu serviunt Ventri dilatato, Vivunt sine regula Ut pecus in prato, Est quibus in solo vivendi causa palato. 4. Terrarum possessio, sacci magnitudo, Quibus visa fuerit magna celsitudo, Rerum sugunt copiam De fortunae ludo, Non missura cutem plena cruore hirudo.

Cod. Palat. Vindobonen. (ol. Campen.) 883. saec. 14/15.

189.

1. Mundus eclipsim patitur Decoris et honoris, Flos castitatis labitur, Laus exsulat pudoris, Nam fides evanuit, Caritas et modestia. 2. Benignitas non colitur Est vana pax amoris, Humilitasque spernitur, Nec sunt verba dulcoris, Sed coluntur rixae, fraudes, Dolus ac molestia.	3. Ira militat cum suis appendiciis, Gula regnat nunc potenter cum vitiis, Jam virent et florent, Odium, invidia. 4. Non dormit avaritia, Festinat accedia, Lis, discordia, Superbia Stat in gloria, Solemnizat luxuria.

5. Sic inter mundi noxia
Exspirant sine gratia,
Nam mundana lubrica
Plus placent quam coelestia.

Chm. Monacen. (ol. Tegurin.) 19604. saec. 15.

190.

De malis Monachis.

1. Ego, mundi timens naufragium Et mundanis involvi fluctibus, Fugi tandem ad monasterium Quasi portum salutis omnibus; Heu Charybdis elapsus faucibus Et attractu vitato Syrtium, Modo timens majus exitium Circumfundor Scylleis canibus. 2. Monachalem assumens habitum Evasisse putavi vitia, Sed, quod erat prius absconditum, Modo patet, fraus et malitia; Nisi Dei succurrat gratia, Factus ero tamquam vas perditum Et reversus canis ad vomitum, Sed retrorsum nulla vestigia.	3. Non hoc tamen dico, quod saeculi Sint amanda cuiquam flagitia Nec ad morem vivendum populi, Sed ubique pugna pro patria; In mundo sunt acroceraunia, Et hic latet caverna reguli, Sed non fiunt Christi discipuli, Nisi crucis ferant supplicia. 4. Religio fuit antiquitus Jejunium et contemplatio, Modo non sic, sed regnat ambitus, Fastus, livor, murmur, detractio, Hypocrisis et superstitio; Sed monachum non facit habitus Nec cervicis pronae circuitus, Sed caritas et conversatio.

5. Haec est ficus
siccanda penitus,
Fructu carens
umbrosa folio,
Vere fundi
vasa interitus
Inceperunt
a sanctuario;
Naburzadan
jacet imperio
Hierusalem
eversa funditus,
Ergo tantum
dolor et gemitus
Restat bonis
et lamentatio.

Cod. Ebroiden. (ol. Liren.) 2. saec. 13. Mit Mel.

6. Non Ebrei,
dico, sed ebrii
Redierunt
ad ollas carnum,
Hos affligunt
item Aegyptii
Redactos ad
luti servitium;
Plora, Rachel,
noli solatium,
Quia tibi
jam non sunt filii,
Ceciderunt
in ore gladii
Sicut olim
per adulterium.

191.

De Stabilitate.

1. Coelum non animum
Mutat stabilitas,
Firmans id optimum,
Quod mentis firmitas
Vovet cum animi
Tamen indicio,
Nam si turpissimi
Voti consilio
Vis scelus imprimi
Facto nefario,
Debet haec perimi
Facta promissio.

2. Non erat stabilis
Gradus, qui cecidit,
Pes ejus labilis
Domus, quae occidit;
Hinc tu considera,
Quid agi censeas,
Dum res est libera,
Hic sta, ne jaceas;
Prius delibera,
Quod factum subeas,
Ne die postera
Sero poeniteas.

3. Factum dimidium
Habet, qui coeperit,
Coeptum negotium
Si non omiserit,
Non tantum deditus
Circa principia,
Verum sollicitus
Pro finis gloria;
Nam rerum exitus
Librat industria,
Subit introitus
Praeceptis in curia.

4. Coronat militem
Finis, non proelium,
Dat hoc ancipitem
Metam, is bravium;
Iste quod tribuit,
Dictat stabilitas,
Istud quod metuit,
Inducit levitas;
Nam formam annuit
Mentis integritas,
Quam dari respuit
Vaga mobilitas.

5. Mutet cum Protheo
 Figuram levitas,
 Assumit ideo
 Formas integritas,
 Vultum constantia
 Conservans intimum,
 Alpha principia
 Et O novissimum,
 Flectens fit media
 Dans finem optimum,
 Mutans in varia
 Coelum et animum.

Cod. Oxonien. Rawlinson C. 510. saec. 13. A. — Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. B. — Cod. Guelfenbyteran. Helmstadien. 628. saec. 13. C. — C (daraus Milchsack 223 sq.) hat nur die drei ersten Strophen; die Aufschrift giebt A. — Vgl. auch Carm. Bur. 46. D. — 1, 3 his optimum D. — 1, 5 Praebet cum D. — 1, 6 Tandem D, iudicio C D. — 1, 7 Nam sic D. — 1, 9 Jam scelus D. — 3, 1 Coepti dimidium D. — 3, 5 Nec tantum D. — 3, 7 Nedum sollicitus A. — 4, 3 Dat hic D. — 4, 4 Metam id A, metam in D. — 4, 5 Istud quod D. — 4, 9 Dum formam D. — 5, 4 Formas sui cognitae D. — 5, 5 Vultu D. — 5, 10 Dat finem D.

192.

De Vitiis Curialium.

1. Rimatus omnes curias, Magnas, parvas et medias, Episcopales, regias, Curiarum incurias Multiformes et varias Dum video, Irrideo, Nec ideo, A curiis abstineo, Sed ipsas semper adeo Rimatus omnes curias.	3. Sublime tenent solium Diplois adulantium, Jugis scissura cordium, Rancor, livor et odium, Spes, ira, timor, gaudium Et alia Flagitia Tam varia Tamque detestabilia, Et si quae sunt similia, Sublime tenent solium.
2. In curiis sublimibus, In ipsis curialibus Non est locus virtutibus, Omnes putrescent sordibus, Pusilli cum majoribus In curia; Malitia Palatia Obsidet tamquam propria, Virtuti praesunt vitia In curiis sublimibus,	4. Vitiis dudum deditus Et curiis implicitus, Dum curiarum aditus Harumque graves exitus, Et quod casus sit subitus De medio, Concipio, Deficio, Cognito quoque vitio Vitium nec effugio Vitiis dudum deditus.

5. Ejectum te reperies
 Forsan in die septies,
 Ubi tamen tu nescies,
 Nec, ut surgas, adjicies;
 Nam omnes in te senties
 Irruere
 Cum pondere,
 Qui prospere
 Vitam ducis in vespere,
 Jam lucis orto sidere,
 Ejectum te reperies.

Cod. Londinen. Arundel. 201. saec. 13. add. saec. 13.

193.

De Ornamentis Ecclesiae.

1. Rex virtutum, cujus virtus simul potest omnia, Speciei domus suae dividendo spolia Rosas ponit rubicundas, violas et lilia, Ut diversis ornamentis fulgeat ecclesia.	2. Inest quidem vis odoris, liliis eximia, Per quam carnis designatur candor et munditia, Rosae tamen gratiosa redolent fragrantia, Habent enim potiora martyres commercia.

Cod. Oxonien. Rawlinson C 510. saec. 13. — Die Aufschrift lautet in der Quelle: Ut diversis ornamentis fulgeat ecclesia; vgl. 1, 7 sq.

194.

De Dignitate Sacerdotum.

1. Sacerdotes Dei, Deum benedicite, Laudes ejus ei digne solvite, Laudate eum semper oris, vocis studio, In ortu diei ad laudandum surgite, Non ab ejus laude requiescite, Cantate Deo novum carmen cum tripudio,	Huic soli jubilate mentis cum laetitia, Illi vos omnes inclinate, a quo procedit gratia, Eum exaltate super sidera, Die ac nocte narrate ipsius mirabilia, Nam incessanter, sacerdotes Domini, Cantate, jubilate ejus sancto nomini.

2. O vos sacerdotes,
 Clara mundi lumina,
 Universi
 orbis sunt regimina
 In potestate vestra,
 terrena, coelestia.
 Quantae et quales dotes,
 gratiarum flumina
 Vobis dantur,
 dum coelorum agmina
 Adsistunt, in altari,
 impendunt obsequia.
 Gens sancta, janitores
 vos coelestis patriae,
 Vos praelecti ab aeterno
 dispensatores gratiae,
 Angeli Dei,
 largitores veniae,
 Nulla resistit in inferno
 vestrae clavis potentia;
 O quam miranda
 sacerdotum dignitas,
 Quos exaltavit, confirmavit
 summa deitas.

3. Qui coelorum regem
 tractas tuis manibus,
 Quem pro immundo
 saepe libas scelere,
 Qui sumis carnem Christi,
 summa jungens infimis,
 Observare legem
 stude totis viribus,
 A mortali
 sis immunis vulnere,
 Sis mundus, ne te mundus
 suis damnet vitiis.
 . . . . .
 . . . . .
 Dei sacerdos, universis
 virtutis praebe speculum,
 Ad plebis curam
 dignum monstres oculum,
 A te expulsis et extersis
 cunctis te redde sedulum,
 Nam si digne
 tractas hoc mysterium,
 Tunc gaudebis, possidebis
 vitae praemium.

Cod. Monacen. (ol. Diessen.) 5539. saec. 14. — 1, 6 voce.

195.

Quales debent esse, qui volunt praeesse.

1. Ut non ponam os in caelum,
 In incertum mitto telum,
 Qui protendunt Dei zelum
 Post honoris apicem,
 Legis servant corticem
 Et colantes culicem
 Glutiunt camelum.
 2. Manus munda debet esse,
 Quae mundanis vult praeesse,
 Vobis istud est necesse,
 Populum qui regitis,
 Facite, quod dicitis,
 Si vobis et subditis
 Quaeritis prodesse.

3. Qui subjectis praesidetis,
 Non de levi judicetis,
 Nam pensare vos debetis,
 Illis esse similes,
 Creaturas fragiles
 Et ad lapsum faciles,
 Licet modo stetis.
 4. Quibus sceptrum est suave,
 Sibi dici quaerunt ave,
 Alligantes onus grave
 Hominum in humeris,
 Bene quidem egeris,
 Si, quae dicunt, feceris,
 Sed quod agunt, cave.

Cod. Oxoniensis. Rawlinson C 510 saec. 13. A. — Cant Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. B. — Cod. Guelfenbyteran. Helmstadien. 628 saec. 13. C. — 2, 1 Munda manus B. — 2, 2 mundandis A. — 2, 3 Istud vobis C. — Str. 2 steht an vierter Stelle C. — Str. 3 fehlt C; dies hat statt dessen folgende 3. Strophe:

Mentem tamen decimatis
Et divinum ponderatis,
Dum minora judicatis
. . . ob gravia,
Festucam in alia,
Non tragem in propria
Pupilla curatis.

Str. 4 fehlt B, steht an zweiter Stelle C. — Cfr. Milchsack 173. — Die Überschrift bietet A.

In Laudem Praesulis.

196.

1. Excuset, quae vim intulit, Virtutis praeminentia, Si qua laudator obtulit, Quae factis sunt imparia, Non enim mihi detulit Affectus mei copia, Cum me jactare compulit Contra torrentem brachia.	4. Quem dignatur affectibus Tuto potitur litore, Nullis raptatur fluctibus Fune retentus ancorae, Beat amplis redditibus, Quos erexit de stercore, Et exsolvit laboribus Sortem cum multo foenore.
2. Quae formae vitae congruit, Mores informat opera, Lingua subjectos instruit, Egentes pascit dextera, Quam sancta vox elicit, Aurem impregnat litera, Visus lasciva respuit, Mens contemplatur supra.	5. O si facta discerneres, Quorum metitur exitum, Non solum sibi crederes, Sed toti mundo genitum; Quo plus suum disquireret, Plus abundaret meritum, Fontem prius ebiberes, Quam inanires spiritum.
3. Mentis fugat a limine Fastus omnis rubiginem Et in poenae libramine Servat hunc juris ordinem, Quod dum pensat in homine Conditoris imaginem, Ex innata dulcedine Citra jus punit hominem.	6. Quia nec metu frangitur, Nec favore, nec pretio, Cum soli sibi creditur Pastoris assignatio, Virtus, non genus quaeritur, Non census, sed religio, Nec ab eo praeficitur Nisi dignus officio.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

197.

1. Ad honores et onera Corde promptum et corpore Praesulem, plebs, considera, Virtutis septum robore; Vitam ducens sobriam Honestatis est speculum, Miram cujus constantiam Miretur omne saeculum, Quem praeornatum moribus Diligendum praecligant Pusilli cum majoribus, Cum pauci gressus dirigant Ad honores et onera.	2. Flos hic et forma praesulum Membrum ad instar capitis, Virgam gestans et baculum Pie praefertur subditis, Qui praelatus, non elatus Se ministrum, non magistrum Considerat, Qui ut bonus sit patronus, Plus prodesse quam pracesse Desiderat, Et sic quocunque graditur, Agnum gradatim sequitur, Flos hic et forma praesulum.
3. Tali tantoque praesule
 Felix laetetur civitas,
 Immo laetentur infulae,
 Quarum per ipsum dignitas
 Perseverat inconcussa,
 Cleri nec non humilitas
 Ad doctoris tanti jussa
 Caput inclinet ferulae,
 Manum et mentem porrigens,
 Se felicem intelligens
 Tali tantoque praesule.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. — 2, 11 sic quandoemque. — 3, 3 laetentur insulae. — Von einem anderen Liede zum Lobe eines Bischofes hat uns sowohl Laurentian. 29. 1 als Toletan. 33—23, als endlich Helmstadien. 628 und 1099 nur die erste Strophe aufbewahrt Dieselbe beginnt: Praesul nostri temporis, patriae praesidium. Cfr. Milchsack 162; nach Vers 4 (vgl. ebenda) fehlt keine Zeile.

198.

1. Soli nitorem, aequori Pugillum addo laticis, Lymphis humorem, robori Frondes adjungo silicis, Dum praesuli, Qui saeculi Nostri noctem illuminat, Claro virtutum sidere, Subjungere Laudis praesumo titulum.	2. Columbae simplicitas Fel horret malitiae Turturis et castitas Foetorem luxuriae, Et veritas immeritum Mendacem odit spiritum, Sic decertat cum vitiis Virtus sibi contrariis, Sed crimina Majora ducunt agmina.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. — Am Schlusse des Stückes steht Benedicamus Domino, woraus sein liturgischer Gebrauch erhellt.

199.

Ad Confessionem Episcopi.

1a. Nulli beneficium Justae poenitudinis Amputatur, Nulli majus vitium Quam ingratitudinis Imputatur. Ergo, praesul confitens, Esto vere poenitens, Quia nil confessio Lavât, cui contritio Denegatur.	1b. Si confessus fueris, Ore fit confessio Ad salutem, Corde si contereris, Animi contritio Dat virtutem; Ut salutem habeas, Ut virtutem teneas, Relictis prioribus Tuam orna moribus Juventutem.
2a. Virtute, non sanguine Decet niti Sub honorum culmine, Corde miti Foveas innoxium, Reprime flagitium Superbi et impii, Supremi judicii Memor juste judica, Praedicans non claudica.	2b. Tuum sit contemnere Contemnentes Et fovere munere Nil habentes, Relevato debiles Et exaltes humiles, In te sit humilitas, Cui mixta sit gravitas, Ut lene corripias Et serene lenias.
3a. Cui magis committitur, Ab eo plus exigitur. Quid Domino retribuis Pro tot, quae tibi tribuit? Quid lac et lanam eruis Gregis, cujus constituit Te pastorem? Sed cave, ne cum venerit, Te districte tunc conterat Ut raptorem, Districtus iudex aderit, Nunc sustinens considerat Peccatorem.	3b. Cum subjectis ne par eas, Exempla mala caveas In subjectos transfundere, Nam quanto gradus altior, Cum graviore pondere Tanto labenti gravior Lapsus datur; Ne desperes, si criminis In latens praecipitium Pes labatur, Nam justae poenitudinis Nulli beneficium Amputatur.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. A. — Cant. ms. Toletanum saec. 13. Cod. Matriten. Tolet. 930 (33—23). B. — Cod. Gnelfenbyteran. Helmstadien. 628. saec. 23. C. — Aus letzterem bei Milet-sack 182 sqq., aber in drei Lieder aufgelöst. Dafs wir es nur mit einem Liede zu thun haben, beweist der Umstand, dafs der Schluss des Ganzen mit dem Anfange des Liedes gleichlautend ist. — Die b-Strophen fehlen AB, die ungeraden finden sich auch Cam. Bur. p. 12 sq. — 3a, 5 Quod lac BC. — 3a, 11 Districtis B. — 3b, 12 Nulli fehlt C, zu ergänzen aus 1a, 1.

200.

De Admonitione Praelatorum.

1. Non te lusisse pudeat,
Sed ludum non incidere,
Et quae lusisti temere,
Ad vitae frugem vertere,
Magistra morum doceat
Te ratio,
Ut dignus pontificio
Divini donum numinis
Ad laudem Christi nominis
Fungaris sacerdotio.
2. Sis pius, justus, sobrius,
Prudens, pudicus, humilis,
In lege Dei docilis
Et non sis arbor sterilis,
Tuo te regas aptius
Officio,
Ut pulso procul vitio
Munderis labe criminis,
In laudem mundae virginis
Ministres in altario.
3. Non des ministris scelerum
Non tua, sed ecclesiae,
Sub pietatis specie
Non abutaris impie
Commisso tibi pauperum
Suffragio,
Nil a te ferat histrio
Et tibi non allicias
Infames amicitias
De Christi patrimonio.
4. Ministros immunditiae
A te repellas longius,
Bonorum vitam fortius
Pravus depravat socius
Et afficit infamiae
Dispendio,
Sic trahitur praesumptio
A convictu similium,
Praelati vita vilium
Vilescit contubernio.
5. Caute dispone domui,
Pauca sed vera loquere,
Verba confirmes opere,
Quia non decet temere
Os sacerdotis pollui
Mendacio;
Prudentium consilio
Te frui non displiceat,
Nec te sinistre moveat
Salubris exhortatio.
6. Teneris, ut abstineas
Ab omni mala specie,
Sub freno temperantiae
Magistra pudicitie
Sobrietate floreas,
Nec vario
Vagoque desiderio
Declines ad illecebras,
Sed caecae mentis tenebras
Purga virtutis radio.
7. Pius protector pauperum
Omni petenti tribue,
Malos potenter argue
Manusque sacras ablue
A sordidorum munerum
Contagio,
Nullus te palpet praemio,
Quaesita gratis gratia
Largire beneficia,
Sed dignis beneficio.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. A. — Die Hs. hat nur die erste Strophe des Liedes; die folgenden sind ergänzt aus Carm. Burana 10 u. f. B. — Die vier letzten Zeilen der zweiten Strophe stehen in B in der ersten Strophe, die entsprechenden Zeilen dieser in der zweiten Strophe. Es ist nicht zu erkennen, welche Stellung die richtige. Das Lied trägt so sehr das Gepräge des Kanzlers Philipp de Grevia, daß man an seine Autorschaft glauben möchte.

201.

Planctus Christi de malis praesulibus.

1. Quid ultra tibi facere, Vinca mea, potui? Quid potes mihi reddere, Qui pro te caedi, conspui Et crucifigi volui? Et tu pro tanto munere Baptismi fracto foedere Praesumis vice mutui Me rursus crucifigere Et habere hostem tui.	4. Quid quod ipsa religio Crucem fert in angaria, Et cum datur occasio, Recurrit cum laetitia Ad pepones et alia Simulato negotio, A plangentis officio Redit ad saecularia, Qui derelicto pallio Fugerat ab Aegypcia.
2. Existimasti temere Et me et mundo perfrui, Non possunt mihi vivere, Qui non sunt mundo mortui; At tu, quas sperni docui, Non cessas opes quaerere Relicto Christo paupere, Et quam signari volui Paupertatis caractere, Mundano vacas luxui.	5. Quasi non ministerium Creditum sit pastoribus, Sed regnum aut imperium, Nondum praecinctis renibus Vacuisque lampadibus Usurpant sacerdotium Pensantque lanae pretium Et non curant de ovibus, De quorum sanguis ovium Requirendus est manibus.
3. Verum a sanctuario Prodit illa malitia, Et a cleri contagio Monstra creantur omnia, Qui diffluit luxuria Turpique marcet otio, In apparatu regio Facitque mutatoria De meo patrimonio, Qui sto nudatus hostia.	6. Meum ire vicarium Meis deceret passibus, Meumque patrimonium Meis dari pauperibus, Non ignavis parentibus; At in ovile ovium Ingressi non per ostium, Sed vel vi vel muneribus, Quaesitis per flagitium Abutuntur honoribus.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. — 3, 6 que fehlt.

202.

Lamentatio.

1. Quomodo sunt oculi
Praelatorum obscurati,
Stant in verbo Domini,
Sed facti sunt ingrati,
Non arguunt pro scelere,
Sed vario pro vellere,
Compellere
Novis norunt moribus,
Ipsique stant pro foribus
Nec oves dant intrare.
2. Vae vobis, quid agitis,
O metropolitani,
Abbates, praepositi,
Canonici, decani?
Vos introistis atria
Sion sub idolatria,
Pro patria
Contenditis in stadio,
Sed non accepto bravio
Lugebitis amare.
3. Vae vobis, qui vivitis
De substantiis viduarum,
Plebani mercenarii,
Praedones animarum,
Ut corvus in cadavere
Spem ponitis in funere,
Pro munere
Sic dona datis mystica,
Sub specie sophistica
Nec vos pudet errare.
4. Heu, quod mensae Domini
Offertur pro peccatis,
Vos in hora prandii
Pauperibus negatis;
Nec nudus per vos tegitur,
Nec vita vestra regitur,
Ut legitur,
Vos caeci caecos ducitis
In foveamque caditis
Utrique per hunc morem.
5. Heu, quod sponsa Domini
Jam sic adulteratur,
Et Adae costa pluribus
Plebanis copulatur,
In dote sunt ecclesiae,
Heu, Babylonis filiae
Quotidie,
Nec pauperi quid dabitur,
Nec mensae mica labitur
Ob inopis clamorem.
6. O vos, mei complices,
Qui terras pergyratis,
Una mecum plangite
Filios pravitatis,
Qui vobis gratis nihil dant,
Ut vita cito careant
Et pereant,
Largisque laus et gloria,
Perennis sit memoria
In saccula saeculorum.

Trop. ms. saec. 13. Cod. Stuttgartien. HB. I Asc. 95. — Dies ist ein richtiges Vagantenlied; vgl. 6, 1 sq. — 6, 4 Super filios.

Contra eos, qui pastoralis officio male funguntur.

203.

1. Deduc, Sion, uberrimas
Velut torrentem lacrimas,
Nam qui pro tuis patribus
Nati sunt tibi filii,
Quorum dedisti manibus
Tui sceptrum imperii,
Fures et furum socii
Turbato rerum ordine
Abutuntur regimine
Pastoralis officii.

2. Ad corpus infirmitas
Capitis descendit,
Singulosque gravitas
Artus apprehendit,
Refrigescit caritas
Nec jam se extendit
Ad amorem proximi,
Nam videmus opprimi
Pupillum a potente,
Nec est qui salvum faciat
Vel qui justum eripiat
Ab impio premente.

3. Vide, Deus ultionum,
Vide videns omnia,
Quod spelunca vispilonum
Facta est ecclesia,
Quod in templum Salomonis
Venit princeps Babylonis
Et excelsum sibi thronum
Posuit in medio;
Sed arrepto gladio
Scelus hoc ulciscere,
Veni, judex gentium,
Cathedras vendentium

Columbas evertere.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurent. Pl. 29. 1. A. — Cant. ms. Toletanum. saec. 13. Cod. Matriten. Tolet. 390 (33—23). B. — Cod. Guelfenbyteran. Helmstadien. 628. saec. 13. C. — Cod. Guelfenbyteran. Helmstadien. 1099. saec. 13. D. — 1, 1 Duce Sion A. — 2, 4 Aretus A. — 3, 3 vispellonum B; vespilonum C. — 3, 9 erecto gladio C. — Cfr. Milchsack 199 sq.; Carm. Bur. p. 11.

201.

1. Quo me vertam nescio,
Dum stricto judicio
Praelatos circumfero,
Dum virtutes pondero
Patrum modernorum,
Tanta subit raritas,
Quod vix unum veritas
Probat meritorum.
2. In praelatos refluit,
Quod a Roma defluit,
Romanis adscribitur,
Quod Romae connascitur
In eis natura,
Notum est de singulis,
Quod mens est in loculis
Et in quaestu cura.
3. O si Roma respiceret
Patrum suorum merita,
Salubrius disponderet
Talanta sibi credita,
Humilitatem coleret
Nube fastus deposita,
Nec spe lucri recederet
A veritatis semita.

4. En cedit in contrarium,
Nam sanguisugae filiae
Visus caecant sublimium,
Mentes captivant hodie,
Sunt eorum supplicium
Cura, metus, vigiliae
Praeter laborum taedium
Et vermes conscientiae.
5. Terrae, maris, aeris
Cum metus evaseris
Et re salva fueris
Ereptis angustiis,
Ex quo Romam veneris,
Nisi te nudaveris,
Vix absolvi poteris
Curiae naufragiis.
6. Simon enbat januis,
Spem praeccidens vacuis,
Simon in assiduus
Laborat contractibus,
Argus circa loculos
Centum gyrat oculos,
Briareus sacculos
Centum tollit manibus.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

205.

1. Quia venit Dei donum, Jam spelunca fit latronum Christi tabercaculum, Jam caverna praesulum Profert inde oculum, Ac si deus ultionum Sit pro malo reddens bonum. 2. Praesunt fures, non pastores, Qui corrumpunt cleri mores, Clericorum gloria Stat in rerum copia, Turpis lucri gratia Sunt honoris contemptores, Ut ascendant ad honores.	3. Dum conformat se praelatis Clerus, mundo, paupertatis Dedignatur meritum, Diffinit ad libitum, Vertitur in habitum Sequi motum voluntatis, Gloriari de peccatis. 4. Comparati sunt jumentis, Cum vox clamet nos docentis: Mors in olla carnum, Mors in luxu vestium, Mors in lapsu plebium, Jure vitae morientis Mortis vivunt in tormentis.

Cod. Oxonien. Rawlinson C 510. saec. 13. — Die Hs. hat als Überschrift: De praelatis officium suum minus bene prosequentibus.

206.

1. Mundus, a munditia Dictus per contraria, Sordet immunditia Criminum, Crescit in malitia, Culpa nescit terminum. 2. Omnis immunditiae Clerus fons est hodie, Capita malitiae Praesules, Nec tot pestis variae Monstra vidit Hercules. 3. Sordium spurcitia Currit ad declivia, Praesulum flagitia Plangite, Quia fluunt vitia Ad membra de capite. 4. Ubi nunc justitia, Ubi sanctimonia? Perit in astutia Veritas, Duplex est malitia Simulata aequitas.	5. Sola simulatio Gaudet privilegio, Simultatis bivio Currite, Fictionis studio Praealent hypocritae. 6. Nunc prece, nunc pretio, Nunc vi fit intrusio, Divitum conditio Potior, Praeminet officio Ditior, non dignior. 7. Caeca fit provisio, Caeci sedent solio, Ut caecorum regio Francia, Habitu privatio Praestat in ecclesia. 8. Nihil prodest mathesis, Nil logos, nil poesis, Aurum plus quam fronesis Ponderat, Nisi trahat Lachesis, Clotho frustra ponderat.

9. Simoniae laqueum,
Spoliorum puteum,
Falsitatis Proteum
Fugite
Nec talentum plumbeum
Auro plus appendite.

Cod. Londinen. Egerton saec. 274. saec. 13. A. — Cod. Parisin. (ol. S. Albini Andegaven) 8433. saec. 13. B. — Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurent. Pl. 29. 1. C. — B hat andere Strophenfolge, nämlich 1. 3. 2. 8. 5. 9. 4. 6. 7; C hat nur Str. 1. — 2, 3 militiae A. — 8, 5 Clotho parum properat B. — A führt das Gedicht unter den Dictamina des Philippus de Grevia auf, und B fol. 13b schreibt: Unde Philippus, cancellarius Parisiensis, in prosa, quam fecit: „Mundus a munditia dictus per contraria“ etc. Cfr. Hauréau, Notices et Extraits I, 369.

207.

1. Licet aeger cum aegrotis,
Et ignotus cum ignotis,
Fungar tamen vice cotis,
Jus usurpans sacerdotis.
Flete, Sion filiae,
Praesides ecclesiae
Imitantur hodie
Christum a remotis.
2. Jacet ordo clericalis
In respectu laicalis,
Sponsa Christi fit mercaialis,
Generosa generalis,
Veneunt altaria,
Venit eucharistia,
Cum sit nugatoria
Gratia venalis.
3. Donum Dei non donatur,
Nisi gratis conferatur;
Nam qui vendit vel mercatur,
Lepra Syri vulneratur;
Quem sic ambit ambitus,
Idolorum servitus,
Templo sancti spiritus
Non compaginatur.
4. Si quis tenet hunc tenorem,
Frustra dicit se pastorem
Nec se regit ut rectorem
Renum mersus in ardorem;
Haec est enim alia
Sanguisugae filia,
Quam venalis curia
Duxit in uxorem.
5. In diebus juventutis
Timent annos senectutis,
Ne ut forma destitutis
Desit eis splendor cutis,
Et dum quaerunt medium,
Vergunt in contrarium,
Fallit enim vitium
Specie virtutis.
6. Ut jam loquar inamoenum,
Sanctum chrisma datur venum,
Juvenantur corda senum
Nec refrenant motus renum,
Senes et decrepiti
Quasi modo geniti
Nectaris illiciti
Hauriunt venenum.
7. Vos, praelati venerati
Et quam digne sublimati,
Si non portatis, heu, gratis
Nomen frustra sanctitatis,
Dicitis, non facitis,
Gregi normam enormitis,
Scandala porigitis,
Fontem perturbatis.
8. Et quod placet, si non vacet,
Actitare non timetis,
Militari condonari
Rem communem non negatis;
Quare non perpenditis,
Quod de rebus creditis
Rationem Domino
Ponere debetis?

9. Vel si Deum non timetis,
Cujus vice praesidetis,
Saltem tamen perpendatis,
Quia Christum detrectatis,
Qui se ipsum praebuit
Formam et exhibuit,
Quem dum vos confunditis,
Confundi non timetis.

Cod. Zwethalen. 49. saec. 12. add. saec. 12. A. — Carmina Burana p. 41 sq. B. — B hat zwei Strophen (2 und 8), welche A fehlen; dagegen hat A drei Strophen (7, 8, 9), welche A unbekannt sind. — 3, 5 Quam A. — 3, 7 Templum A. — 5, 3 Nec A. — 5, 8 Species A. — 9, 2 vicem A.

208.

I.

1. Fontis in rivulum Sapor ut defluit, Odor ut vasculum Infusus imbuit, Sic vita populum Regentis instruit, Sic testa figulum Probat vel arguit. 2. Doctor abutitur Doctrinae regula, Cujus inficitur Subjectus macula, Defectu mergitur Nautae navicula, Dum caput patitur Et membra singula. 3. Omnis ambitio, Radix malitiae, Manat ex vitio Romanae curiae, Quo privilegio Nituntur hodie Matris contagio Corruptae filiae.	4. Praelati munera Praeponunt meritis, Opes, non opera Pensant in subditis, Judae vox libera Clamat in compitis, Honores dextera Dispensat divitis. 5. A recto claudicant Trium adspectibus: Vel sancta publicant Emptorum manibus, Vel ea vendicant Suis nepotibus, Vel, quibus supplicant, Cedunt principibus. 6. Gemmarum hauriunt Fulgores oculis, Aures emollunt Lyris et fistulis, Electis condiunt Palatum ferculis, Tactum decipiunt Blandis obstaculis.

II.

7. O qui cuncta prospicis, Punies in clericis Adipem superbiae, Quos nec terror judicis Nec legis aut gratiae Cohibent mandata.	8. De sudore pauperis Ornant equos phaleris Et se veste varia, Diffuentes prosperis Sui luxus gloria Praedicant peccata.

9. Ha, cum iudex venerit
Et cum ventilaverit
Triticum in arca,
Fructum qui non fecerit,
De cultoris vinca
Palme excidetur.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian Pl. 29. 1.

10. Cicatrices vulnerum
Christi, clamor pauperum,
Sordes, quas non tersimus,
Accusabant operum,
Primus et novissimus
Quadrans exquiretur.

209.

1. Heu, quo progreditur
praevericatio,
Virtus subtrahitur
A sanctuario,
Jam novo traditur
Christus practorio,
Cum Petrus utitur
Pilati gladio.
2. In loco praesulum
Pilant consules,
Cum facta consulum
Usurpent praesules,
Adorant vitulum,
Proscribunt exsules,
Propinant poculum,
Quo, Christe, procul es.

3. In pontificibus
Regnant carnifices,
In carnificibus
Insunt pontifices,
Cum sacerdotibus
Depilant vertices,
Et in abbatibus
Abbatant simplices.
4. Cum Christi tunica
Partita scinditur,
Ovis dominica
Lupis exponitur,
Et apostolica
Navis subvertitur,
Immo piratica
Puppis efficitur.

Cod. Oxonien. Rawlinson C 510 saec. 13. A. Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. B. — B hat nur die zwei ersten Str. — 2, 1 In locis B. — A überschreibt das Lied: De pontificibus officium suum usurpantibus.

210.

1. Vehemens indignatio
Pacem perturbat spiritus,
Bilem ciet religio,
Quam similtas et ambitus
Sic decolorant hodie,
Quod fidei doctores
Impudenter ecclesiae
Deglutiunt honores.

2. Alterno profectui
Student vice mutui,
Vel favore divitum
Non discernunt meritum
Nec est gratis datum,
Quod affectum distrahit
Et ex dantis contrahit
Vitio reatum.

3. Explorant sedulo,
Quis praesul titulo
Majori gaudeat,
Cui mors imminet
Morbo vel senio,
Ut e vestigio
Illi succedere
Sumopere laborent.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian Pl. 29. 1.

211.

1. Vae mundo a scandalis,
Vae nobis, ut acephalis
Quorum libertas teritur,
Romae dormitat oculus,
Cum sacerdos ut populus
Jugo servili premitur.
2. Hic tollit fiscus hodie,
Suae Christus ecclesiae
Quae crucis emit pretio,
Nullis terretur casibus,
Cujus cubat in foribus
Ultor exserto gladio.
3. Vae, quorum votis alitur
Et pinguescit exactio,
A quibus nulli parcitur,
Ut suo parcant proprio!
Sed in eos revertitur
Sua tandem proditio,
Et fraus in se colliditur
Justo Dei judicio.
4. Vae, qui gregi deficiunt
Tempestatis articulo,
Qui lupum non rejiciunt
Latratu sive baculo,
Nec pensant, nec respiciunt,
Sub cujus peccant oculo,
Et animas subjiiciunt
Graviorum periculo!
5. Ha, quo se vertet vinea,
Qua recondet in fovea
Fructus suos colonus,
Cum pari mente sitiant,
Ut labores diripiant
Hinc pater, hinc patronus?
6. Christus misertus vineae
Suae mucronem lanceae
In utrumque jam vibrat,
Ferrum ad ictum acuit
Neque dilatum minuit,
Sed aggravat, dum librat.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. A. —
Cod. Guelfenbyteran. Helmstadien. 628. saec. 13. B. — 1, 2 Vae vobis B. —
B hat nur Str. 1. 3. 5. — Cfr. Milchsack 207.

212.

1. Trinae vocis tripudio
Sonet concors discordia,
Ut lingua, mens et actio
Pari concordent gratia,
Trium dulcore concio
Inebrietur sobria.
- R^o Praesens qui colit gaudium,
Penset aeterni praemium,
In eum conferat
Studium,
Facta qui ponderat
Omnium.
2. Trahunt in praecipitia
Qui nos tenentur regere,
Si qua docent salubria,
Pravo deformant opere,
Frui gaudent potentia
Honoris sine onere.
3. Onus, quod nobis alligant,
Nolunt movere digito,
Hinc est quod eos diligant,
Qui palpant in abscondito,
Hos a secretis abigant,
Qui terrent vitae merito.
- R^o Praesens qui colit gaudium,
Penset aeterni praemium,
In eum conferat
Studium,
Facta qui ponderat
Omnium.
4. Culpa meretur gratiam,
Quam demeretur meritum,
Nam palponum fallaciam
Plus captant aures divitum.
Quam bonorum prudentiam,
Qui dissuadent libitum.

5. Omne cor moerens hodie,
 Caput et omne languidum,
 Clerus campo licentiae
 Vagus ut vulgus sordidum,
 Semen legis et gratiae
 Solum condit in aridum.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. A. —
 Cod. Oxonien. Rawlinson C 510. saec. 13. B. — Cod. Guelfenbyteran. Helm-
 stadien. 628. saec. 13. C. — Str. 1 fehlt. A. — Str. 2 fehlt C. — R° fehlt
 A. — Str. 4 fehlt C. — Cfr. Milchsack 163.

213.

De Haeresiis.

1. Dogmatum falsas species	2. Sub practextu decipiunt
Profana novitate	Virtutis simulatae
Vulpes Samsonis gannunt	Quarum diversae facies
Deserta veritate.	Sed caudae colligatae.
3. Tui status excidium
 Sion, flere non cesses,
 Ignis in caudis vulpium
 Tuas combussit messes.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

214.

De Malo Pecuniae.

1. Si mundus viveret	3. Dantur officia
mundus pecunia.	bursae consilio,
Regnaret inter nos	Fit jam de moribus
pax et concordia,	suprema quaestio,
Sed cum debilitet	Diectur omnibus:
nos avaritia,	qui caret pretio,
Plantat et inserit	Amen dico vobis,
lites et odia	quia vos nescio
Duce discordia.	Nec tales audio.
2. Quid scire expedit	4. Proh dolor, artium
nova et vetera,	doctrina spernitur,
Nummus dat quaelibet,	Quae praestant redditus,
mollit et aspera,	bursis intenditur,
Nemo vane rogat,	Cui res tennis,
qui tendit munera,	nemo diligitur,
Preces sunt vacuae	In usu nimis est
vacua dextera,	illud, quod legitur:
Nil juvat litera.	Habenti dabitur.

5. Nemo tam deneger,
 tam detestabilis,
 Qui non sit gratia
 nummorum habilis,
 Qui plus habet, plus est
 doctus, amabilis,
 Ridentur inopes,
 etiam nobilis
 Pauper jacet vilis.

Cod. Oxonien. Rawlinson C 510. saec. 13. A. — Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. B. — Cant. ms. Toletanum saec. 13. Cod. Matriten. Tolet. 930 (33—23) C. — 1, 5 cum praecipitet B. — 2, 1 scire proderit B. — 4, 4 bursas A. — 4, 8 sq. umgestellt A. — C hat nur eine (die erste) Strophe. — A überschreibt das Lied: De effectu mundanae pecuniae.

Quod jus venale sit.

215.

1. Omni paene curiae Praesident in curii, Penes quos justitiae Tenor et iudicii, Pios ligant impie, Sed solvuntur impii, Nec dant locum veniae Nisi sorte praemii.	2. Sedent in insidiis, Pauperem ut rapiant, A tribus angariis Seminudos spoliant, Sed referti spoliis Precem magis inhiant, Hydropis in mediis Sitim rebus ampliant.
3. Hodie jus emitur
 Magno quidem pretio,
 Judici tribuitur
 Totique collegio,
 Tamen haud perficitur
 Jus sine dispendio,
 Nisi rursus sequitur
 Muneris oblatio.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. A. — Cod. Oxonien. Rawlinson C. 510. saec. 13. B. — 3, 5 proficitur B.

216.

1. O curas hominum, Quas curat curia, O quorum studia Non habent terminum, Talium si fidem Incurreret, Desereret Pylades Atridem, Alter enim Theseus Suum fastidit Thesea, Ubi regnat Protheus Et fati ludit alea.	2. Ab aula principis, Si nihil habeas, Oportet abeas, Spem vanam concipis, Tenuis fortuna, Omnimoda Ad commoda Hominum mens una; A quo nihil emungitur, Opus perdit et operam, Quod habenti dabitur, Tenent omnes ad literam.
3. In lucrum vertitur
 Censurae levitas,
 Fracta securitas
 Danti remittitur,
 Explicas decreta
 Ad libitum,
 Si sonitum
 Dederit moneta;
 Plenis aere sacculis
 Rei poena minuitur,
 Locum dic a loculis
 Unde, locus si quaeritur.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

De Simonia.

217.

1. Frigesciente caritatis In terris igniculo Universae vanitatis Fons inundat sacculo, Brevi sub articulo Audietur vastitatis Gemitus in populo.	3. Martha foris occupatur Quaerens lucri gratiam, Soror Marthae contemplatur Nummos et pecuniam, Igitur ad perfidiam Aurum Christi occultatur, Versum est in scoriam.
2. Ecce, florent venditores Spiritualis gratiae, Antichristi praecursores. Pastores ecclesiae, Fures eucharistiae, Novi Judae successores Christum vendunt hodie.	4. Hoc sancivit mos Romanus, Hoc decretum legitur, Quod sit praesul vel decanus Hic, a quo plus dabitur. Unde recte dicitur: Roma quasi rodens manus, Per quam mundus roditur.

5. Leges silent, jura tacent Nullo fulta stipite, Luxus et rapina placent In hoc mundi tramite, Errat plebs cum milite, Lapidesque sancti jacent In via cum capite.	6. Novitas signata mire Est in causa Romuli, Si vis recte definire Circulum quadranguli Ratione calculi, Romae potes invenire Quadraturam circuli.
7. Bursa quadrans est figura,
 Circulus denarii,
 Quem dum bursat bursatura,
 Signum est indicii,
 Quod patres et filii
 Solidantur hac usura
 In fermento veteri.

Trop. ms. saec. 13. Cod. Stuttgartien. HB. I Asc. 95. — 4, 3 Si sit praesul. — 4, 4 His a quo. — 6, 1 Novitas sig mire.

218.

1. Qui seminant in loculis Per dandi frequens mutuum, Redituum Gaudebunt de manipulis, Nummus nunquam examinat, Quos ordinat, Non enim servit numini, Sed homini, Nummus claudit et aperit, Et quod non seminaverit, Metit in agro Domini.	2. Beati, qui esuriunt Et arcesso Simone Pro mammone Quaestum, praebendas rapiunt, Qui dat, est potens omnium Per medium, Et quia mundus eligit, Qui porrigit, Cur exlamare dubitem Super plenum et divitem: Beatus, qui intelligit.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

219.

Diogenis cum Aristippo Dialogus.

1a. Aristippe, quamvis sero, Tuo tamen tandem quaero Frui consilio. Quid Romae faciam? Mentiri nescio, Potentum gratiam Dat adulatio. Si mordaci nitar vero, Verri carus nunquam ero, Meretur histrio Virtutis praemium, Dum palpat vitium Dulci mendacio.	1b. Diogenes, quid intendas? Vis honores, vis praebendas? Id prius explices. Praesunt ecclesiis Hi, quibus displices, Nisi te vitiis Ipsorum implices; Carus eris, si comendas In praelatis vitae mendas, Culparum complices, Ministros sceleris Amant prae ceteris Sacri pontifices.

- 2a. Nec potentum didiei
Vitiis applaudere,
Nec favorem quaerere
Corde loquens duplici;
Veritate simplici
Semper uti soleo,
Dare famam doleo
Cuiquam praeter merita
Nec impinguo capita
Peccatoris oleo.
- 3a. Ergo, sicut consulis,
Expedit, ut taceam
Blandiensve placeam
Mollibus auriculis
Potentium;
Quibus me vis sic placere,
Adulari vel tacere,
Nihil ponis medium,
Sique, quasi faveam,
Alienae subeam
Culpae participium.
- 4a. Vade retro, Satana,
Tuas tolle fabulas,
Quidquid enim consulas,
Falsitatis organa,
Voces adulantium
Devoveo
Nulliusque foveo
Blandiendo vitium,
Sed palponis nomen cavi,
Cujus semper declinavi
Fraudis artificium.
- 2b. Ergo procul exsules,
Si mentiri dubitas,
Simplex enim veritas
Multos facit exsules;
Cole nostros praesules
Mollibus blanditiis
Nec insultans vitiis
Verbis hos exasperes,
Horum si desideres
Frui beneficiis.
- 3b. Culpae partecipio
Ne formides pollui,
Si potentum perfrui
Vis favore, vitio
Partecipes;
Gaudent a conjuncto pari
Suos sibi conformari
In Giezi participes,
In promissis Prothei
Et sequaces Orphei
Sacerdotum principes.
- 4b. Ergo vivas modicus
Et contentus modico,
Nil est opus Cynico;
Si vis esse cynicus,
Dicas vale euriis
Et abcas
Et nec te sic habeas,
Ut applaudas vitiis;
Cum perverso perverteris,
Si potentum gratus quaeris
Esse contuberniis.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. A. — Carm. Burana 65 sqq. B. — 1a, 9 Vere nunquam carus B. — 16, 3 His prius A, id primum B. — 3b, 5 Potentum B. — 3b, 6 Gaudent a fehlt B, convictu pari B. — 3b, 7 Debes tibi conformari B. — 3b, 8 In fehlt A; Giezi zweisilbig, Jezi B. — 4b, 3 Simul esse.

220.

1. Omnes audiatís,
Clerus cum praelatis,
Multum doleatis,
Legis in mandatis
Metam decimatis,
Quae majora sunt,
Minime servatis.
2. Allegatis ita,
Quod vagorum vita
Non sit via trita,
Plus vestra sopita
Jacet et attrita,
Pravis moribus
Nimis irretita.

3. Nos ex imperfecto, Sed vos in objecto Crimine detecto Tramite non recto Nostis de subjecto, Quid hic causae sit; Duo sunt in lecto. 4. Rebus in humanis Vani plaudunt vanis, Pontifex decanis, Decani plebanis De suis arcanis; Hoc est maximum, Quod non detur panis. 5. Nil distat a vero, Quod in omni clero Faex est mixta mero, Constantino Nero, Proh dolor, ut spero, Quod a vineam Omnes cant sero.	6. Quid praemeditaris, Quod tu confundaris, Qui de sacris aris Plus et plus lucraris, Reditus mercaris Et hydropico Semper coaequaris. 7. Turba laicalis, Quae pro suis malis Exstat hospitalis, Vagos nutrit alis, Ordo clericalis Elemosyna, Nescio, sit qualis. 8. Duo regnant idem, Jezi, Simon pridem, Qui fregerunt fidem, Tu vel ego si dem, Macro ero quidem, Simoniacus Unus, alter idem. 9. Quid haec prodest fari! Nolunt emendari, Viles et avari Currunt passu pari, Jam vult naufragari Heu navicula Simonis in mari.

Trop. ms. saec. 13. Cod. Stuttgartien. HB. I Asc. 95. — Nach 2, 2
ein eigentliches Vagantenlied.

De Pugna contra Luxuriam.

221.

1a. Olim sudor Herculis Moustra late conterens, Pestes orbis auferens Clarior longe titulis Enituit, Sed tamen defloruit Fama prius celebris Caecis clausa latebris Ioles illecebris Alcide captivato.	1b. Hydra damno capitum Facta locupletior, Omni peste saevior Reddere sollicitum Non potuit, Quem puella domuit; Jugo cessit Veneris Vir, qui major superis Coelum tulit humeris Atlante fatigato.

2a. Caco tristis halitus
 Et flammaram vomitus
 Vel fuga Nesso duplici
 Non profuit,
 Geryon Hesperius
 Janitorque Stygius
 Uterque forma triplici
 Non terruit,
 Quem captum tenuit
 Puella risu simplici.

3a. Anthei Lybici
 Luctam sustinuit,
 Casus sophistic
 Fraudes cohibuit,
 Cadere non vetuit
 Sed quae sic explicuit
 Luctae nodosos nexus,
 Vincitur et vincitur,
 Dum labitur
 Magna Jovis soboles
 Ad Ioles amplexus.

4a. Sed Alcide fortior
 Aggredior
 Pugnam contra Venerem,
 Ut superem,
 Hanc fugio,
 In hoc enim proelio
 Fugiendo fortius
 Et melius
 Pugnatur,
 Sicque Venus vincitur.
 Dum fugitur,
 Fugatur.

2b. Jugo cessit tenero,
 Somno qui letifero
 Horti custodem divitis
 Implicuit,
 Frontis Acheloiae
 Cornu dedit Copiae,
 Apro, leone domitis
 Enituit,
 Thraces equos imbuit
 Cruenti caede hospitis.

3b. Tantis floruerat
 Virtutum titulis,
 Quem blandis carcerat
 Puella vinculis,
 Dum lambit osculis,
 Nectar huic labellulis
 Venerium propinat;
 Vir solutus otiis
 Veneriis
 Laborum memoriam
 Et gloriam inclinat.

4b. Dulces nodos Veneris
 Et carceris
 Blandi seras resero,
 De cetero
 Ad alia
 Dum traducor studia.
 O Lycori, valeas
 Et noveas,
 Quod novi,
 Ab amore spiritum
 Sollicitum
 Removi.

R^o Amor famae meritum
 Deflorat,
 Amans tempus perditum
 Non plorat,
 Sed ténere
 Diffluere
 Sub Venere
 Laborat.

222.

1. Vitam duxi
jucundam sub amore,
Plus libitum
Quam licitum
Attendens,
Sed a vita
resipisco priore,
Plus studiis
Quam seriis
Contendens.
Ut quae causa?
compellor unica,
Ne me fama
suo privet favore,
Dum sub vita
vivo philargica.
2. Impendisse
libet tempus amori,
Ne nesciam,
Cum cupiam
Fugisse;
Malis namque
medela certiori
Occurreris,
Cum poteris
Novisse.
Ergo sciens,
quid sit illicitum,
Redeunti
non concedam furori,
Sed vitabo
malum praecognitum.
3. Potest namque,
ne damnemus amorem,
Vel veniam
Vel gratiam
Mereri,
Reddit enim
amantem minorem
Affabilem
Et docilem
Vereri,
Quidquid turpe
putat et amplius,
Non nihil est,
ne forte praeter morem
Dum carpitur
fructus Venereus.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. —
3, 7 minorem amantem. — 3, 10 Veri Hs.

223.

1. Qui sub Dione militas,
Dic, quaeso, quae utilitas,
Quis inde surgit fructus?
Est fallax jucunditas,
Quam et dierum paucitas
Jugisque claudit luctus,
Doloris in absynthium
Commutans mel Venerium
Virusque voluptatum
Aeternum in supplicium
Lenaeque lenocinium
In poenae gravitatem.
2. Qui laboras sub Venere,
Tuo discussus opere
Finemque meditare,
Ut valeas discernere,
Quam sit amarum temere
Amari vel amare.
Fles, rides, salis, aestuas,
Diffidis, speras, fluctuas,
Mutabilis ignoras,
Quid velis quidve renuas,
Inter curas continuas
Contendis et laboras.

3. Ad haec intendens cogita
 Quod ad radicem posita
     Sit arboris securis,
 Quod vitae brevis orbita,
 Quod mors incumbit subita
     Nocturni more furis,
 Et, dum licet, excutere
 De voluptatum pulvere,
     De jugo servitutis,
 Ut vitiorum pondere
 Calcato curras libere
     Ad bravium salutis.

Trop. ms. saec. 13. Cod. Stuttgartien. HB. II Asc. 95.

224.

1. Qui servare puberem, Vagam claudere Studet, lavat laterem, Litus colere Tunc laborat, Cum implorat Vias viperæ; Novit enim carcerem, Vincla solvere Foedus et caracterem Firmatum frangere, Nova semper fallere, Novo gaudet veterem Amicum pellere.	2. Sub columbae specie Vulpes latuit, In praedulci facie Dolum texuit, Linguam melle, Mentem felle Quae sic imbuit, Arte quod perfidiae Tua sorbuit Haecce, sed pœcuniae Profectum doluit, Cum spes luci defuit, Munus reddit gratiae, Cui magis debuit.
3. Cujus vexat meritum Scorti stimulus, Salomonis exitum Penset sedulus, Praedicatur, Qui praedatur Famam, titulus, Quia scorto subditum Ridet populus, Tamquam sit vas perditum, Hic est funiculus, Qui suspendit spiritum, Hic praecedit tumulus Virentis obitum.	

Cod. Oxonien. Rawlinson C 510. saec. 13. A. — Cod. Guelfenbyteran. Helmstadien. 628. saec. 13. B. — Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. C. — Cant. ms. Toletanum saec. 13. Cod. Matriten. Toletan. 930 (33-23). D. — CD haben nur eine Strophe. — 1, 12 Nata semper B. — 2, 9 Me ab sorbuit B. — 2, 10 nemo me sed . . . B. — 2, 11 tonuit B. — 2, 13 Minus solvit B. — 2, 14 Qui magis B. — 3, 5 Preditatus B. — 3, 6 Qui predatus B. — 3, 7 Famam titulum B. — 3, 9 Ridet proprium B. — Cfr. Milchsack 178 sq. — A überschreibt: De eo, qui lavat laterem.

225.

Mundus ad luxuriam hortatur.

1. Veneris prosperis Usa successibus Turba, nascentibus Floribus teneris Exsequaris priscum morem, Ad amorem Accingar sceleris Praetermissis ceteris.	3. Jupiter arbiter Rerum instituit, Nilhil, dum libuit, Fieri turpiter, Sic edixit sicque votis Usus totis Suo vixit jugiter Edicto conformiter.
2. Solitum debitum Reddite Veneri, Juvenes teneri, Laudes et meritum Is enervat juventutis, Qui virtutis Formam servat, libitum Pueris est licitum.	4. Vivere temere Satagam igitur, Qui Jovem sequitur, Non agit temere, Fixus telo voluptatis Utar natis Voluptatis sidere Navigans sub Venere.

Cod. Oxonien. Rawlinson C 510. saec. 13. A. — Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. 29. 1. B. — B hat nur die erste Strophe. — Die Überschrift in A lautet: Prosa de lasciviis juventutis. — Dem Stücke fehlt entweder die zweite Hälfte, eine Abmahnung der Gnade enthaltend, oder wir haben es mit einer Stilübung zu thun, wie man sie z. B. in metrischen Traktaten des MA. nicht selten findet.

226.

De Virtutibus Cardinalibus.

1. A deserto veniens Gravis ventus irruit, Qui domum Job concutit, Ut subversa jaceat, Quatuor in angulis Filios Job opprimit, Verum tamen unicus Puer pedem retulit, Qui damnum Job nuntiat.	2. Per desertum gradiens, Quem devoret, circuit Satan, qui nos incutit, Ne mens lapsa pereat Victa suis aemulis, Dum virtutes adimit, Animi veridicus Motus mentem consulit, Ut hunc casum fugiat.

3. Palatium animae
 Suos habet angulos,
 Super quos erigitur
 Turris fortitudinis,
 Primum tenet angulum
 Prudentia vigilans,
 Fortitudo alterum,
 Justitia tertium,
 Quartum temperantia.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurent. Pl. 29. 1. A. — Cod. Gnelfenhyteran. Helmstadien. 628. saec. 13. B. — B hat nur 2 Strophen. — In den beiden ersten Strophen reimen die sich entsprechenden Zeilen. Da Nr. 3 keine Reime aufweist, ist zu vermuten, daß mindestens eine weitere Strophe verloren ist. — Cfr. Milchsack 205.

227.

De Prole ingenna et adulterina.

1. Vide, quo fastu rumperis Ob parentum fastigium, Quantum famae pertuleris Et honoris dispendium, Cum certus nondum fueris. Quod sis proles nobilem. Alienum, quo niteris, Qua fronte facis proprium.	3. O sterilis fecunditas, Inops natorum copia, Sua quos aequat pravitas Et parentum spurcicia, Quorum solet improbitas Hic jaculari turpia, Quae collegit infirmitas Ex turpi conscientia.
2. Ex corruptis arboribus Fructus sapes alterant, Maternis ex reatibus Haeredes sic degenerant, Hinc errant, qui nobilibus Natulares connumerant, Adulterinis moribus Qui matrum probra reserant.	4. Quam felices ingenui, Vero producti germine, In quorum patres mortui Redivivunt imagine, Tam virtute conspicui, Quam generoso sanguine, Tanquam rivi melliflui Fontis fluunt dulcedine.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. — 4, 4 Lies Reviviscunt?

De circumspeditione in dandis muneribus.

228.

1. Debet se circumspicere Dator in dando munere, Quis, quid, cui det et qualiter, Ut cunctis liberaliter Fiat, sed modis variis, Plus istis, minus aliis, Pro meritorum pondere Sit aequus inaequaliter, In dandis beneficiis Nihil agens praepostere.	2. Quid juvat gutta minima Stillans de nube maxima? Si quis scintillam adjicit, Rogo quid, rogo, proficit? Nec obest, cum subtrahitur, Nec prodest cum adjicitur; Tua potestas maxima, Si promissa non perficit. Nihil egisse creditur, Sed primum probant ultima.

3. Accepta facit munera
 Largitoris mens libera,
 . . . . . considerat
 Ut gratum minus offerat,
 Quod secus nequit fieri,
 Nisi mens instet operi
 Extra probante dextera,
 Quod virtus intus generat,
 Et ne mora sit oneri
 Sibimet dicit: propera.

4. Grata venit celeritas,
 Ubi dispensat largitas,
 Quae circa beneficium
 Mentis gerit indicium,
 Cujus favorem praedicat,
 Qui velle vultus indicat.
 Has dandi servat semitas
 Largitatis officium;
 Qui secus agit claudicat,
 Nec est in eo veritas.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. A. — Cod. Guelphenbyteran. Helmstadien. 628. saec. 13. B. — 1, 3 Quicquid B; cur det A. — 2, 7 potestas plurima. — 2, 8 proficit B. — Str. 3 fehlt A. — Str. 4 fehlt B. — Cfr. Milchsack 180 sq.

229.

1. Fas et nefas ambulant
 fere passu pari,
 Prodigus non redimit
 vitium avari,
 Virtus temperantia
 quadam singulari
 Debet medium
 Ad utrumque vitium
 Caute contemplari.
 2. Si legisse memoras
 ethicam Catonis,
 In qua scriptum legitur:
 ambula cum bonis,
 Cum ad dandi gloriam
 animum disponis,
 Supra cetera
 Primum hoc considera,
 Quis sit dignus donis.

3. Vultu licet hilari,
 verbo licet blando,
 Sis aequalis omnibus,
 unum tamen mando:
 Si vis recte gloriam
 promereri dando,
 Primum videas
 Granum inter paleas,
 Cui des et quando.
 4. Dare, non ut convenit,
 Non est a virtute,
 Bonum est secundum quid,
 sed non absolute,
 Digne dare poteris
 et mereri tute
 Famam muneris,
 Si me prius noveris
 Intus et in cute.

5. Si prudenter triticum
 paleis emundas,
 Famam emis munere,
 sed caveto, cum das,
 Largitatis oleum
 male ne effundas,
 In te glorior,
 Quia Codro codrior
 Omnibus abundas.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. A. — Carmina Burana p. 2. B. — 1, 2 Passu fere B. — 2, 6 Assumi disponis A. — 2, 7 Intra cetera B. — Str. 3 u. 4 umgestellt B. — 4, 4 Et non absolute B. — 4, 5 Dare dignis poteris B. — 4, 7 munere A. — 5, 7 Mihi glorior A.

230.

De Artium conditione.

1. Artium dignitas, quae primum viguit, Modernae vitio doctrinae viluit, Quae tot involucris verborum diffluit, Tot circuit, Quod se destituit Et nihil certum construit.	2. Qui nunc infantium more balbutiunt Et vulgi digito monstrari cupiunt, Colantes culicem camelum glutiant, Quae nesciunt Vel quae non capiunt, Blasphemant vel transsiliunt.
3. Tales concelebrat
 praeconum copia,
 Quibus innititur
 doctrinae gloria,
 Nec enim pretium
 meretur propria
 Scientia,
 Nisi venalia
 Mendicet per suffragia.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. A. —
 Cod. Guelfenbyteran. Helmstadien. 628. saec. 13. B. — Cfr. Milchsack 173.

Exhortatio ad bellum sacrum.

231.

1. Crucifigat omnes Domini crux altera, Nova Christi vulnera, Arbor salutifera, Perditum sepulchrum Gens evertit exera Violente, Plena gente Sola sedet civitas, Agni foedus Rapii hoedus, Florat oves perditas Sponsa Sion, immolatur Ananias, incurvatur Cornu David, flagellatur Mundus, Ab injustis abdicatur, Per quem iuste iudicatur Mundus.	2. O quam dignos luctus, Exsulat rex omnium, Baculus fidelium Sustinet opprobrium Gentis infidelis, Cedit parti gentium Pars totalis Jam regalis In luto et latere Et laborat, Tellus plorat Moysen fatiscece. Homo, Dei miserere, Fili, patris jus tuere, In incerto certum quare, Ducis Ducum dona promerere Et lucrare lucem verae Lucis.

3. Quisquis es signatus
 Fidei caractere,
 Fidem factis asserere,
 Rugientes contere
 Catulos leonum,
 Miserans intueri
 Corde tristi
 Damnum Christi,
 Longus Cedar incola,
 Surge, vide,
 Ne de fide
 Reproberis frivola,
 Sudat martyr in agone
 Spe mercedis et coronae,
 Derelicta Babilone
 Pugna
 Pro coelesti regione,
 Aqua vitae te compone
 Pugna.

Cod. Oxonien. Rawlinson C 510. saec. 13. A. — Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. B. — Trop. ms. saec. 13. Cod. Stuttgartien. HB. I Asc. 95. C. — Cod. Guelfenbyteran. Helmstadien. 628. saec. 13. D. — Cod. Guelfenbyteran. Helmstadien. 1099. saec. 13. E. — C hat nur die erste Strophe; D reiht an die erste Strophe zwei andere desselben Versmaßes, aber völlig verschiedenen Inhalts. Man sehe diese Strophen Anal. XX, 211. — Alle drei Strophen finden sich Carmina Burana S. 25; daselbst folgen zwei weitere Strophen, die ebenfalls ein ganz anderes Thema, wenn auch im gleichen Versmaße, behandeln, weshalb blofs auf dieselben verwiesen sei. Die zweite dieser Strophen steht auch in dem Stuttgarter Troparium HB. I Asc. 95, wo derselben folgende Zeilen unmittelbar vorhergehen u. z. mit der Aufschrift: Conductum:

Olim fuit argumentum
 Verbi signans indumentum
 Nubes ferens adjumentum
 Lucis et umbraculum.

232.

1. Homo, cur properas Mori tam propere, Cur non consideras, Quid matris sideré? Cur aufers tibi vivere, Dum spreto crucis ubere Tibi casus exasperas Et quaeris lac in scelere?	2. Quid sperare relinquitur, Vas totius miseriae? Quid cruci retribuitur Pro dato lacte gratiae? Pro meritis immeritis Solos rependis gemitus, Non meruit, quod tribuit Vox humanae caliginis, Sed quaeritur Indigno lac dulcedinis.

3. Emerge fluctibus,
Flos mundi, Gallia,
Ne flos in sordibus,
Quem crucis gloria
Dedit, vilescat turpiter,
Sic breviter,
Si peccas inscia,
Prima crucis insignia
Transfer extollens altius,
Rependis crucis debitum,
Rependas tibi gratius.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

233.

1. Nomen a solemnibus
traxit Solemniacum,
Solemnizent igitur
omnes praeter monachum,
Qui sibi virilia
resecavit serra cum,
Illic illum excipimus
quasi daemniacum,
Ipse solus lugeat
reus apud Aeacum.
Exsultemus et lactemur,
Canticum laetitiae,
Ac reddamus, quas debemus,
Laudes regi gloriae,
Qui salvavit urbem David
A paganis hodie.
R^o Festum agitur,
Dies recolitur,
In qua Dagon frangitur
Et Amalec vincitur,
Natus Agar pellitur,
Jerusalem eripitur,
Christianis redditur,
Diem colamus igitur.

2. Haec urbs nobilissima
prima regem habuit,
In hac urbe maxima
Domino complacuit,
In hac propter hominem
crucifigi voluit,
Illic super apostolos
spiritus intonuit.
Urbs insignis, ad quam ignis
Venit annis singulis,
Quo monstratur, quod amatur
Omnibus in saeculis,
Honoranda, frequentanda
Regibus in populis.
R^o Festum agitur,
Dies recolitur,
In qua Dagon frangitur
Et Amalec vincitur,
Natus Agar pellitur,
Jerusalem eripitur,
Christianis redditur,
Diem colamus igitur.

3. Urbs sacrata coelitus,
adamata superis,
Regis tabernaculum,
templum arcae foederis,
Hospitale pauperum
et asylum miseris,
Non timebis aliquid,
dum in ea manseris.

Tanta lucis claritate
 Superatur sol et luna,
 Tanta vicit sanctitate
 Omnes urbes haec urbs una,
 Non elegit frustra locum
 Gebusaeus Areuna.

Cod. Parisin. (ol. Martialen.) 3549. saec. 12. A. — Cod. Parisin. (ol. Martialen.) 3719. saec. 12. B. — Str. 1 hat zwei Zeilen mehr als die entsprechenden Teile von Str. 2 und 3; ferner steht ihr Inhalt unerklärlicherweise in keinerlei Zusammenhang mit dem Vorwurf des Liedes. Vgl. Carmina Burana S. 33 sq.

De Excidio Hierosolymae.

234.

1. Sede, Sion, in pulvere, Caput adsperge cinere, Induere cilicio, Quo stetit spei firmitas, Caret vexillo caritas Et fides privilegio.	4. Forsan scrutator cordium Generali iudicium Particulare praetulit, Spem multi fructus area Multa dedit in palea, Sed vix pauxillum retulit.
2. Cordis potentes ferrei Sic in vindictam fidei Mentis et manus continent, Quod urbem sanctam pollui, Quod loca sancta conspui Pari defectu sustinent.	5. Divinae nutu gratiae Solus comes Campaniae Spei favillam suscitavit, Fidelis Sion filius Velut alter Heraclius Fide ferroque militat.
3. Sion in sinu lamiae Catulos lactant hodie, Lapides sanctuarii Per plateas dejiciunt Et labores diripiunt Hebraeorum Aegyptii.	6. Certat aetati tenerae Mentis robur imprimere, Corpus indurant aspera, Reges docet stirps regia, Quod victrice constantia Coronanda sunt opera.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. — Die Handschrift enthält über denselben Gegenstand noch ein anderes Lied, von dem indes nur eine Strophe vorbanden:

Venit Jesus in propria,
 Quem sui non recipiunt,
 In Dei patrimonium
 Perversae gentes saeviunt,
 Diis alienis ostia
 Salomonis aperiunt
 Et saltare daemonia
 Per templum Dei faciunt;
 Sion, Judaeae gloria,
 Fit pomorum custodia,
 Ejus amici fugiunt,
 Nec alieni veniunt
 Ad sepulchri solemniam.

235.

1. Quomodo cantabimus Sub iniqua lege? Oves, quid attendimus? Lupus est in grege; Decisis panniculis Nostri offert oculis Jesus inconsutilis Tunicæ scissuram, Suam iudex humilis Sustinet pressuram.	2. Thalamus puerperæ, Thronus Salomonis Pressus est caractere Novæ Babylonis, Regalis ecclesia Sedet in tristitia, Rex custodit atrium Ut fortis armatus. Tendit in exilium Sanctorum senatus.
O quando discutiet Speluncam latronum, Quam tremendus veniet Deus ultionum.	Hoc fornace purius Aurum se purgabit, Et confractus melius Justus germinabit.

3. Ecce, sanctuarium
     Nostrum profanatur,
 Mariæ præsepium
     Præve spoliatur,
 Gloriosa Domina
 Sua clausit limina
     In Aegyptum fugiens
     .....
 In præsepe pariens
     Nunc est denudata,

 Monstrat Evæ filiis
     Mater salvatoris,
 Quibus clamant labiis:
     Alma redemptoris.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian Pl. 29. 1.

236.

1. Iugent Sion et Judæa, Plangunt, quotquot sunt in ea, Quod triumphat Idumæa Et Aegyptus fert trophaea. Amalech invaluit, Hierusalem corrui, Loca sancta polluit Plebes Chanæa.	2. Infidelis gens et rea Christi servus est Medæa. Illos vendit in platea. ..... Probitas evanuit, Nostra virtus aruit, Arcam Dei rapuit Procax Philistæa.

3. Plebs pagana debachatur,
Legem Dei detestatur,
Rachel tristis lamentatur,
Eam nemo consolatur.

Christianus populus
Mactatur ut vitulus,
Virgo, senex, parvulus
Ut bos immolatur.

Cod. Zwethalen. 262 saec. 12. add. saec. 12.

4. Pie Deus, cesset ira,
Verberasti, jam respira,
Si sit manus adhuc dira,
Quis narrabit Christi mira?

Interfectis fratribus,
Captivatis ducibus
Pendent in salicibus
Organum et lyra.

237.

De Bello sacro contra Albigenes.

1. Anni favor jubilaei
Poenarum laxat debitum,
Post peccatorum vomitum
Et cessandi propositum
Currant passim omnes rei,
Pro mercede regnum Dei
Levi patet expositum.

2. Stilla mellis totum Evae
Dulcoravit absinthium,
O poenarum compendium,
O dulce purgatorium,
Tantas poenas tempus breve
Et extinctum lumen leve
Reformat emunctorium.

3. Ad amplexus redi Christi,
Fili tam diu prodige,
Crucis vexillum erige
Et Albigeos abige,
Totum uno redemisti,
Qui vix granum intulisti,
Messem in grano collige.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

IV.

V A R I A E.

238.

De clavo Christi.

1. Clavis clavo retunditur, Dum peccatorum meritis Christi clavis remittitur, Amissum frustra quaeritis Cum planctibus hypocritis, Si pro culparum debitis Mens, quasi clavis visitis, Dolore non compungitur.	2. Clavis figens tentorium Gallicanae militiac, Tam regalis ecclesiac Quam regni firmans solium, Mystici damni specie Signans prioris gloriae, Prioris excellentiae Dissolvendum fastigium.
3. Quid est, quod diu latuit
 Et laticem exhibuit
 Christus die parasceves?
 Sic in die, qua doluit,
 Te condolere monuit,
 Amissum dum restituit,
 Gaudio fletum miscuit,
 Ut sic dolorem releves.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. —
 Bezieht sich auf den Verlust des hl. Nagels von Saint-Denis 1233.

239.

Planetus Samsonis.

1. Samson, dux fortissime, Victor potentissime, Quid facis in carcere, O victor omnium? Quis te quivit vincere Vel per somnium? Victus es, o victor hostium, Captus es, o captor omnium, O victor omnium, Captus es.	2. Samson, dux mirabilis, Modo miserabilis, Quid facis in angulo Taetri carceris? Te dedit ergastulo Fraus mulieris; Avulsis oculis caecus es, Jam tonsis crinibus Calvus es, Sed si recreverint, Salvus es.

3. Sponsa mihi placuit
Alienarum
Et amavi virginem
Philistinarum,
Favum mihi reddidit
Rex bestiarum,
Junxi caudas vulpium
plus quam trecentarum,
Dissipavi palmites
tot vinearum
Et combussi segetes
agricolarum.
4. Mille rupi vincula,
Propter te, juvencula,
Feci tot miracula,
Post in solitudine
Gravi fortitudine
Magna multitudine
Constipati veniunt,
Capere me cupiunt,
Pauci vix effugiunt.
Circumdor ab hostibus
Et armis et fustibus,
Instant totis viribus,
Solus ego viribus
Praevalebam millibus.
5. Mille viros mortibus
In proelio
Meis dedi manibus
Et gladio,
Mille viros mortibus
Mandibula
Tuis dedi morsibus,
Asellula.
6. Vach tibi Philistiim
Sub tributis Nephtalim,
Cui sic allophyli
Reputantur nihili,
Optimates Ismael
Servierunt Israel.
7. Urbem vallaverant,
Me quasi vicerant,
Fidenter,
Nocte diluculo
Surrexi clanculo
Silenter.

8. Post amavi Dalidam,
Virginem pulcherrimam,
Corpore juvenculam,
Fraudibus vulpeculam.
Cum libaret poculum,
Porrigebat osculum
Serviens ad oculum,
Seducebat populum.

Dalida dixit:

9. Dic mihi, bacissime,
Victorum fortissime,
Ubi polles viribus
Prae cunctis mortalibus?
Ubi vires corporis,
Ubi robur pectoris?
Utrum divo numine
Praevales an carmine?
10. Si nerveis fustibus
Vinciar aut restibus
Circumplexis crinibus
Cum linteo,
Par ero mortalibus,
Sic aio.
11. Quidquid egit perfida,
Temptat arte callida,
Sed rumpuntur laquei
Quasi funes stuppei.
Feminae ter restiti,
Tandem victus exstiti,
Qui vincebam omnia,
Victus sum a femina.
12. Proh dolor, proh dolor,
Detegor miraculo:
Prope rasis crinibus
Rasorio,
Par ero mortalibus
Calvitio.
13. Voluptatis praemio
Meretricis gremio
Jam privatim dormio,
Illa mordax vipera,
Agnam prius teneram,
Furtim rapit forcibus
Et clamabat principes:

14. Philistim, Philistim,
Surgite,
Clipeos et lanceas
Arripite,
I et e, a et o,
Hostem victum teneo.

15. Idumaci, Gebusei
Veniunt,
Gergesaei, Pheresai
Capiunt,
Philistei verberant.

16. Orbaverunt me lumine
Consecratum crimine,
Tanto perit fulmine,
Qui se credit feminae.

17. Nolunt mihi
Nolunt mihi parcere,
Crucior, vincior,
Merior in carcere.

Perfero ludibria,
Risus et opprobria;
Sed, si crines creverint,
Reddam, quidquid fecerint.

18. Quando festa veniunt,
Ludere me faciunt;
Crines creverunt,
Vires venerunt.

19. Dies festus aderat
Et senatus sederat,
More dicunt solito:
Nobis ludos facito,
Plaude.

20. Ludens ludebam,
Lugebam lugens,
Columnam arripui,
Totam domum subruui,
Fere tria milia
Observabant atria.
Pro tali victoria
Samson sit in gloria.

Trop. ms. saec. 13. Cod. Stuttgartien. HB. I Asc. 95. — 4, 12 lies totis
nisibus? — 9, 1 lies carissime?

De s. Guillelmo Bituricensi.

210.

1. O felix Bituria,
Caput Aquitaniae,
In qua viget gloria,
Lux et splendor Galliae,
In qua splendet gratia,
Christi regis gloriae,
Qui sua clementia
Providit ecclesiae.

2. In te viget incliti
Pastoris potentia,
Qui sancti paracliti
Semper plenus gratia
Gregis sibi subditi
Corripit vestigia,
Pro mercede meriti
Regnat in coelestia.

3. Per hunc mors conteritur,
Premitur natura,
Dum lux caecis redditur,
Dum lucent obscura,
Dum actus ingreditur,
Perdit sua jura,
Quod Deus prosequitur,
Melior natura.

4. Poenas hic sustinuit,
Ne poenas incurreret,
Sibi mortem intulit,
Mortem ut effugeret;
Eum mundo abstulit,
Ut in mundo viveret,
Mundus carnem domuit,
Ne carni subcumberet.

5. Mundus hic a crimine
 Vixit et in mundo,
 Honores a limine
 Salutavit, mundo
 Corde vixit, munere
 Mundus, in profundo
 Non submersus remige
 Christi fuit. Fundo
 Tibi preces, inclite,
 Pro me funde Christo,
 Ut sub recto tramite
 Cursu curram isto.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. A. — Cod. Gnelfenbyteran. Helmstadien. 628. saec. 13. B. — Str. 2 fehlt B. — 3, 5 regreditur B. — Str. 4 fehlt B. — 4, 5 Cum mundo A. — Das Lied feiert den Erzbischof Wilhelm von Bourges, † den 10. Januar 1209.

241.

1. Regi regum omnium Grates ago gratiae, Qui Bituricensium Providit ecclesiae Pastorem egregium, Qui pavit egregie Gregem oberrantium A via justitiae.	2. Praesul venerabilis Et dignus memoria, Pius, castus, humilis, Disponens per omnia Sequi Christum, mundum istum Fugit et coelestia Concupivit et ambivit Sobrie mens sobria.
3. Vita iusti gloriosa,
 Ut moro esset pretiosa
 Apud Deum, meruit,
 Et qui sibi viluit,
 A datore gratiarum
 Cum fine miseriarum
 Gloriam obtinuit
 Et decorem induit.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. — In derselben Handschrift befindet sich ein Lied auf den Tod des Pierre le Chantre († 1197), von dem leider nur eine Strophe vorhanden ist; diese lautet:

Ecclipsim passus totiens
 Mundus dolores iteret,
 Praeclaræ lucis patiens
 Occasum luctum reseret,
 Radiabat Parisius
 Fulgens Cantoris radius,
 Quem mors videt et invidet,
 Dum toti mundo providet,
 Dum verbum vitae seminat,
 Dum lucet non sub modio,
 Sublatus sol de medio
 Felicem vitam terminat.

212.

De Innocentio Papa III.

1. Pater sancte, dictus Lotharius, Quia lotus baptismi gratia, Appellaris nunc Innocentius, Nomen habens ab innocentia, Divinitus vocaris tertius, Ternarii signant mysteria, Trinitatis quod sis vicarius. 2. In numeris primus respergitur Et in fine nota binarius, Quod binatim arcam ingreditur Animal nullum immundius; Prae ceteris felix ternarius, Hoc impare Deus exprimitur, Hic numerus Est Dei proprius.	3. Imitaris patris potentiam, Quia solus potens es omnia, Et filium per sapientiam, Qui praeminet omniscientia, Pietatis per affluentiam, Septiformis praeditus gratia, Gerens in te personam tertiam. 4. A potente peto praesidium, Ut infirmum firmet potentia, A prudente verum consilium, Illuminet me cum prudentia, A benigno pium remedium, Indulgeat misericordia Cordis, oris, operis vitium.

Cod. Londinen. Egerton. 274. saec. 13. A. — Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. B. — B hat nur die erste Strophe. — 2, 7 fehlt eine Silbe; lies *Animale, animatum*? — Verfasser Philippus de Grevia.

213.

De Ottone IV. Imperatore.

1. Rex et sacerdos praefuit Christus utroque gladio, Regnum in ipso floruit Coniunctum sacerdotio, Utile dulci miscuit Et sub figura latuit Hujus juncturae ratio.	2. Otho, quid ad te pertinet, Quae te rapit praesumptio? Cessa, jam casus imminet, Jam vicina subversio, Quae reprobum exterminet, Ut Saulem eliminet, David fiet inunctio.

3. Exclamat Innocentius:
Laedor, quem feci, baculo,
Conversus in me gladius,
Cujus cingebar capulo,
Vas est collisum figulo,
Fortior ille vasculo,
Franget ergo fragilius.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

244.

De Guillelmo Eliensi.

1a. Divina providentia Rectoris in absentia Tuo praesentat, Anglia, Guilermum patrocínio, Rector et auctor gloriae Vim multiformis gratiae Multiformis potentiae Declarat exercitio.	1b. Quem polo terra providet, Et terrae polus invidet, Cunctorum, quibus praesidet, Semper metitur exitus. Helias, hic si viveret, Helisaeum eligeret, In quo duplo transfunderet Suae virtutis spiritus.
2a. In hora sacri canonis Cum soli Deo loquitur, Tot lacrimarum rivulis, Tanto sudore spargitur, Quod in baptismo duplici Renovatur, renascitur, Et ut digne capiti Membrum uniatur, Hostiam dum immolat, Vivus immolatur.	2b. En sua noster Simeon Consummat desideria, Revelat nostrae fidei Typum rei scientia, Visu carnali fruitur Vera Christi praesentia, Cujus prece Moysi Dominus placatur, Pax servatur Israel, Amalech fugatur.
3a. Post mensam dominicam Translatus ad publicam, Condescendit omnium Votis commensalium, Plusque dulciloquio Quam ciborum pretio Reficit et ferculis Alterum, sic singulis Praestat condimentum.	3b. Celebrato prandio, Quas indulget otio, Breves sunt induciae, Tam mente quam facie Nunc gravi, nunc hilari Sic Deo, sic Caesari Pariter obsequitur, Quod utrique redditur Foenebre talentum.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. —
Das Gedicht feiert William Longchamp, Bischof von Ely, der während des
dritten Kreuzzuges Regent war.

215.

In Funus sancti Alberti Episcopi Leodiensis.

1. Turmas arment Christicolae, Devotae Sion filiae Coetus cuncti coelicolas Triumphantis militiae,	25. Perecellat persecutio, Declinans tamen obvium Naufragium Transsilio, Quod eminet, certaminum
5. Insurgant ignominiae Matris flentis ecclesiae, Quae concussa barbarie Languet occiso praeside Proditoris tyrannide	30. Et ad portus refugium Refugio, Sed cum impendo labio Lactans palpat proditio, Decolorata nimio
10. Et perfidae Gentis mersa discrimine In hac mundi voragine Membrisque mutilata Clamat: vindica, Domine,	35. Fraudis trador martyrio Consilio, Quem satanae satellitum Et velitum Condit felle fictio
15. Clamat respersa sanguine Natorum et contamine Mortis contaminata; Nunquam talis genimine Vitis inebriata,	40. Praeripuit de medio, Cujus ut solis radio Et lilio convallium Leodium Praefulsit pontificio.
20. Licet me Jerosolymis Acerrimis Pressuris et quam plurimis	

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. —
Albert von Löwen, Bischof von Lüttich, ward 1192 bei Reims ermordet.

In Mortem Philippi Augusti,

Regis Galliae, 1223.

216.

1. Alabastrum frangitur Et lampas exstinguitur, Dum Philippus exspirat, Oleum effunditur, Bethlehem inungitur, Jerusalem respirat, Cometes praesagium Regni mutans solium Mundi solem obscurat, Ortus hic excidium Et coma calvitium Tuum, Sion, figurat.	2. Decalvare, filia, Lugeat ecclesia Justitiae cultorem, Lugeat militia, Lugeant et studia Suae pacis auctorem, Vultus cujus dispares, Nunc graves, nunc hilares Pro tempore fuerunt, Nullos ei compares Karolos aut Caesares, Omnes ei cesserunt.

3. Gaudet Dionysius
 Et mater Parisius
 Non invidet honorem,
 Jure suum militem
 Martyr habet hospitem,
 Quem fecerat victorem;
 Augetur in munere
 Foenus hoc in funere
 Ecclesiae cultori,
 Quod regalis dignitas
 Et legati sanctitas
 Non defuit honori.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. —
 1, 1 Alabastrum. — 2, 11 Karulos. — Dieselbe Handschrift enthält auch
 ein Lied auf den Regierungsantritt Ludwig VIII., leider nur die erste Strophe;
 diese lautet:

Beata nobis gaudia
 Reduxit proles regia,
 Philippi primogenitus,
 Qui patris actis inclitus
 Nec laude carens propria,
 Post tot laborum taedia,
 Post tot felices exitus
 Tibi debetur, Gallia;
 Regni cujus initia
 Tua, Dei tu digitus,
 Adspirare clementia
 Veni, creator spiritus.

247.

1. O mors, quae mordes omnia, Nulli dignaris parcere, Nam cunctos sine venia Tuo prosternis vulnere, Non se palpet plus paupere Dives pro sua gloria, Non te vi vel pecunia Possunt reges evadere, In omnes pari pondere Tua fertur sententia.	2. De te male conquaeritur Nec sine causa Gallia, Quae tam dolenda patitur Sui regis dispendia, Dum Philippi praesentia Tua sorte subtrahitur, Qui si regum deducitur In communi victoria, Mactae virtutis gratia Super omnes attollitur.

3. Plange, mater ecclesia,
 Indue te cilicio,
 Quae sedes in tristitia
 Tanto privata filio,
 Qui suo forti brachio
 Te fovit in concordia,
 Sed jam luctum in gaudio
 Pro bono muta, ratio,
 Nam Romae testimonio
 Securus est de venia.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. — 2, 2
 Voce sine causa. — 2, 9 virtutis gratiae.

248.

In Funus Henrici II, Angliae Regis.

1 Anglia, planetus itera	2. Parisius sol patitur
Et ad luctum convertere,	Eclipsim in Britannia,
Duplex damnum considera	Generaliter cernitur;
Duplici merso sidere,	O dies mundo noxia,
Mors in te saevit aspere	O dies luctus nuntia,
Nec jam mortis insultui	Solem involvens latebris
Facta potens resistere;	O dies, noctis filia,
Ergo luctus ingredi	O dies carens venia,
Semper intenta luctui.	O dies plena tenebris.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. —
 Das Vorhandene ist augenscheinlich nur ein Bruchstück des Ganzen.

In Richardum, I Angliae Regem.

249.

1. Redit aetas aurea,	2. Deus regem contulit
Mundus renovatur,	Nobis praeoptatum,
Dives nunc deprimitur,	Terra cornu potulit
Pauper exaltatur,	Copiae ditatum,
Omnis suo principi	Murmur omne populi
Plebs congratulatur,	Prorsus est sedatum,
Nec est locus secleri,	Plebs sub pace regia
Seclus datur funeri,	Gaudet, pax, justitia
Scandalum fugatur.	Sese osculantur.

3. Pius, potens, humilis,
 Dives et maturus
 Aetate, sed docilis
 Et rerum securus
 Suarum, praeficitur
 Angliae, daturus
 Rapinis interitum,
 Clero juris aditum,
 Locum veritati.

4. Gaudeat Pictavia,
 Jam rege ditata,
 Tumescat Normannia
 Auro coronata,
 Vasco, Scotus, Britones
 Obtinere optata,
 Sine dolo Cambria
 Servit et Hibernia
 Nostrae potestati.

Cod. Oxonien. Rawlinson C 510. saec. 13. A. — Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. B. — Cod. Guelfenhyteran. Helmstadien. 628. saec. 13. C. — Str. 2 fehlt B. — 2, 9 sese osculatur C. — 3, 9 veritatis B. — 4, 5 Scottus A. — Cfr. Milchsack 175.

250.

1. In occasu sideris
 Cadis in moerorem,
 Anglia, praeceteris
 Germinans dolorem,
 Viduata principe
 Rerum vices suscipe,
 Tui fletus taedium
 Terminet solatium,
 Meta sit dolori,
 Post hanc tibi vesperam
 Facto laetiori
 Dabit diem prosperam
 Casu repentino
 Novus surgens lucifer
 Ortum matutino.

2. Novus haeres Hectoris,
 Primus probitate,
 Vir maturi pectoris,
 Juvenis aetate,
 Tibi rex promittitur,
 Jactura remittitur,
 Spe salubris gratiae
 Gaudeas militiae
 Florem susceptura,
 Cujus verbi veritas
 Mente proditura,
 Indefessa largitas
 Nescit fatigari,
 Sed cum multa dederit,
 Pauca putat dari.

3. Comes comis nuntiat
 Parem sibi fore,
 Tibi suos sociat
 Amor cum timore,
 Richardus Pictaviae,
 Rex futurus Angliae,
 Dignus est imperio,
 Plus honoris regio
 Conferens honori.
 Nulla sit de cetero
 Natio timori,
 Fulgur habens hostibus
 Hercules laboris,
 Qui refrænat reprobos
 Turbine timoris.

Cod. Oxonien. Rawlinson C 510. saec. 13. A. — Cod. Guelfenhyteran. Helmstadien. 628. saec. 13. B. — Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. C. — Letzteres hat nur die erste Strophe. — Cfr. Milchsack 181.

251.

In Obitum Ferdinandi, Regis Legionensis.

1. Sol eclipsim patitur Ex mortis objectu, Mundi lux exstinguitur Solis in defectu, In coelum sol justitiae Raptus, dum terras deserit, Orbem nube tristitiae Solis occasus operit.	2. Dum Fernandus, Hispaniae Laus, decus, apex gloriae, Sol virtutum, fons gratiae, Qui regni sceptrum tenuit, Quem nec potestas domuit Nec Martis horror terruit, Heu mortis jugo subditur. Sed mors in morte moritur,

Dum mors in vitam vertitur,
Dum pro superno bravio,
Immo mutato solio,
In regis regum regia
Stola fulget rex regia.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. — Ferdinand von Leon starb 1188.

252.

In Funus Godefredi, dncis Britanniae.

1. Eclipsim patitur Splendor militiae, Solis exstinguitur Radius hodie, Lux mundi labitur, Dum flos Britanniae De via mittitur In sedem patriae. R ^o Mors sortis asperae, Cunctis aequa, non novit parcere.	2. Virtutis fomitem, Fontem irriguum, Jam Christi militem Mundo residuum, Mors rapit comitem, Fit regnum viduum, Dum vitae limitem Linqvit ambiguum. R ^o Mors sortis asperae, Cunctis aequa, non novit parcere.

3. Comes, qui tenuit
 Mundi dominium,
 Qui fortes domuit,
 Piis suffragium,
 Fatis occubuit,
 Ergo solatium
 Absit, nam adfuit
 Fatale taedium.
 R^o Mors sortis asperae,
 Cunctis aequa,
 non novit parcere.

4. Morum maturitas
 Comiti nupserat,
 Vultus simplicitas
 Gratiam hauserat,
 Dandi serenitas
 Sedem elegerat,
 In eo largitas
 Omnibus praeerat.
 R^o Mors sortis asperae,
 Cunctis aequa,
 non novit parcere.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. A. —
 Cod. Guelfenbyteran. Helmstadien. 628. saec. 13. B. — Cfr. Milchsack
 175. — Das Lied bezieht sich auf Geoffroi, Herzog der Bretagne, gestorben
 zu Paris 1186.

253.

In Obitum Henrici, Campaniae Comititis.

1a. Omnis in lacrimas
 Uberrimas
 Solvatur oculus
 Fundantque paria
 Suspiria
 Clerus et populus,
 Par sit dolor, par est causa,
 Mors licenter nimis causa
 Nube tristitiae
 Terras operuit,
 Dum nobis rapuit
 Solem Campaniae.

1b. O dies funebris,
 Quae tenebris
 Mundum sic induit,
 Orbis deliciae,
 Fons gratiae
 Totius aruit,
 Largitate vir serenus,
 Gratiarum donis plenus,
 Comes flos comitum,
 Non impar regibus,
 Fatis crudelibus
 Exsolvit debitum.

2a. O dies lapide
 Nigro notabilis,
 Qua suo flebilis
 Privatur praeside
 Campania,
 Lugeat ecclesia
 Vidua praesidio,
 Clerus patrocinio,
 Milites stipendiis,
 Pauperes suffragiis,
 Francia consilio.

2b. Pax regni moritur,
 Sepulto comite
 Furens de fomite
 Rancoris oritur
 Discordia,
 Procliorum Francia
 Turbine civilium
 Suis ipsa gladium
 Agit in visceribus,
 Cujus totis urbibus
 Fit pressura gentium.

3a. O si regem puerum
 Reget avunculus,
 Fidus regni bajulus,
 Tantos motus scelerum
 Non sentiret populus,
 Belli sitim hanc sedaret
 Fons virtutum, qui non aret,
 Quo nunc gemens orbis caret,
 Comes mundi titulus.

3b. Largitatis corrui
 Dulce domicilium,
 Gloria Treccensium,
 Qui donandi tenuit
 Solus privilegium,
 Largus erat absque pare,
 Cui datum erat dare
 Quasi suum singulare
 Proprieque proprium.

4. Quid, homo, vanis deditus,
 Quod nisi vanum jactitas,
 Quid opes, quid nobilitas,
 Quid gloria, mundana,
 Cujus te torquet ambitus,
 Quod vanitatum vanitas
 Sit tota sors humana,
 Henrici probat exitus.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29 1. —
 Das Lied, welches Sequenzenform einhält, gilt dem Tode Heinrichs des
 Freigebigen, Grafen von Champagne, † 1181.

254.

De Obitu Henrici II, Campaniae Comitis et matris ejus.

1. Jerusalem, Jerusalem,
 Quae occidis et lapidas,
 Quamdiu gentes perfidas
 Lactabis, mater libera;
 Contra promissum literae
 Regnat haeres adulterae,
 Ridet Agar adultera
 Legis improprium,
 Quia risus fidelium
 In luctum mundo vertitur,
 Dum lapsu gravi labitur
 Henricus, haeres liberae.

2. O pessima
 Conditio mortalium,
 Dum laerimantur filium,
 Nondum repente lacrima
 Resolvit nos uberrima
 Mors, in moeroris flumina
 In lapsu matris labimur,
 Ad Mariam convertimur,
 Stella de qua tot lumina
 Nostris scintillant saeculis,
 Quod virtutum carbunculis
 Obtusi nos excedimus.

Et pio planctu plangimus,
 O gratiosa domina.

3. Mira loquor, cecidit
 Sol in oriente,
 Causa solis concidit
 In hoc occidente,
 Illa lampas Campaniae,
 Mater Maria gratiae,
 In qua tot luminaria
 Noctis et umbrae nescia,
 Tot stellae laudis luxerant,
 Quod oculi mortalium,
 Tanta virtutis radium
 In vidua non viderant.

4. Quid est homo, quod jactitas
 Et quibus mundo militas?
 Forma, genus, divitiae
 Valent ad epithaphium.
 Corpus, quod nutris hodie,
 Cras fiet cibus vermium.
 Ecce, nostra conditio;
 Vide, ne vacet dextera,
 Quia decurso stadio
 Mortem sequuntur opera.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. — 2, 7 In lapsum. — 3, 8 O mater Maria. — 4, 4 In epithyphium. — Heinrich starb 1197, seine Mutter 1198.

255.

De Urbe Turonensi.

1a. In ripa Ligeris Est Martinopolis, Urbs orbem temperans, Orbis gemma,	1b. Asylum miseris, Parem apostolis Patronum venerans, Urbs suprema.
2a. Polis est civitas, Polis pluralitas, Polis jucunditas, Polis distractio,	2b. Haec polis civitas, Poleon deitas, Cuilibet veritas, Magistra, ratio.
3a. Multiplex loci titulus Laudis captat praeconium, Sed titulorum cumulus Vincit styli officium,	3b. Patronus, clerus, populus, Ubertas temporalium, Ceres, Liber, fons, hortulus, Amnes, prata convallium.
4a. Aeris clementia, Coeli constellatio, Solis redundantia, Morum compositio, Largitas et honestas,	4b. Turonis vernantia Uno quasi gremio Colunt domicilia, Exsulat seditio Et guerrarum tempestas.
5a. Ergo sicut carbunculus Et flosculus Turonis micat urbibus Et sedibus Fecunde	5b. Gallus, Hispanus, Apulus Et Graeculus Invident Turonensibus Cum urbibus Profunde.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. — 1, 1
Est Martinopolis. — 5, 1 Ergo sicut Hs.

256.

De caede scholarium Aurelianensium.

1a. Aurelianis civitas, Te replevit iniquitas Novo pollutam scelere,	1b. Annus, qui prius aureus, Factus torrens sanguineus Ex innocentum funere.

2a. Sanctae crucis exaltata
Triumphali nomine,
Passione renovata
Fuso cleri sanguine
Sanctum nomen polluisti,
Occidisti servos Christi,
Quos servare debuisti
A turbarum turbine.

3a. Urbs beata Parisius,
In qua si peccet impius,
Ultione redimitur,
Quidquid inique gesserit,

2b. Plange, civitas sanguinum,
Indigna crucis titulo,
Pro gravitate criminum
Digna crucis patibulo,
Nomen perdis sanctae crucis,
Digna cruce poenae trucidis,
Capitali piaculo.

3b. Studio locus proprius,
Civis clero propitius,
Ad quam redire cogitur,
Quisquis ab ea fugerit.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. —
Bezieht sich auf die Unruhen in Orléans, 1236, in denen an 100 Studenten
den Tod fanden.

257.

Laus Galliae.

1. De rupta rupecula
Grata fluunt pocula,
Cirrhæ propinat Nysa,
Ad Cirrhæum verticem
Nysa Bacchi calicem
Rupe mittit excisa;
Deo sapientiae
Deus placet copiae,
Phoebus Baccho lactatur,
Nihil congruentius,
Quam quod sic Parisius
Parnassium mutatur.

2. Pictavorum idolum
Non expavit Carolum
Et tremit Ludovicum.
Damnat civem subdolum,
Desertorem dyscolum,
Accusat Savaricum,
Dicens, castrum nobile,
Forte, firmum, fertile
Quid potuit timere?
Castrum nulli simile
Fecit expugnabile
Varietas pantherae.

3. Terra Bacchi Francia,
Moysis est Anglia;
Quid de rupe vinosa
Attinet ad Angliam?
Flnat haec ad Franciam,
Ad hanc rupes aquosa.
Quidquid ipsa maria
Limitant confinia
Magnum chaos firmatur,
Angliae cervisia
Lyaci lactitia
Franciae superatur.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. — 1, 3
Circe propinat nysa. — 1, 12 Parnassium.

258.

De Calamitatibus Galliae.

1. Mundus vergens in defectum, Casum probans per effectum Se fallacem exuit, Nam remota fraudis arte Nos delere vi vel arte, Quod jam patet, adstruit, Et dum his se applicat, Quod explicit, explicat.	2. Mundus florens diu pace Jam accensus belli face, Gallia praemoritur, Et jam navis mari data Portu carens desperata Procellis concutitur Et confracta turbine Non eget regimine.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. —
2, 7 Et fracta. — Das Stück ist augenscheinlich Fragment.

ANHANG I.

I.

- Ave, Maria,
 Fons lactitiae,
 Virgo pura, pia,
 Fons munditiae
 5. Te voce varia
 Sonet sobrie
 Gens laeta sobria,
 Gaudens varie
 Promat ecclesia
 10. Laudes Mariae,
 Sonet in Maria

- Vox ecclesiae.
 Haec solvit semia
 Jam Isaiæ,
 15. Reserans ostia
 Clausae patriae
 Dans suavia,
 Regem gloriae,
 Qui sola gratia,
 20. Plenus gratiae,
 Factus est hostia,
 Finis hostiae.

Cant. ms. Toletanum saec. 13. Cod. Matriten. Tolet. 930 (33—23).

II.

- Virginis in gremio
 Manet lux infinita,
 Nascitur in medio
 Terrae salus et vita,
 5. Ejus in obsequio
 Vox patris est audita.
 Nam subditur infantiae
 Nostrae gigas potentiae
 Et geminae substantiae.
 10. Nobilitanda,
 Clarificanda,
 Haec dies est amanda,
 Haec dies conlaudanda,
 Haec dies recitanda.
 15. In qua nobis patent
 coeli palatia,
 In qua Christi claret
 misericordia,
 Clementia,
 20. Potentia,
 Unde novantur
 Et congaudent omnia.

- Nec immerito
 Hoste perditio
 25. Plus gaudemus solito
 Plausu laudis inclito.
 Invincibilis tractatur,
 Impalpabilis palpatur.
 Jam naturae debitum
 30. confunditur,
 Jam, qui nos devicerat,
 devincitur,
 Jam, quod erat perditum.
 redimitur.
 35. Maxima gloria
 Multaque gratia
 Coelestium, terrestrium
 Et omnium
 Aeterno sit auctori,
 40. Qui proprium
 Per filium
 Et omnium
 Nostro medet languori,
 Sanatur et dolori.

Cod. Parisin. (ol. Martialen.) 3549. saec. 12. — 3, 1* Hec immerito. — 3, 4 Plausus. — 5, 9 medet languori, falsche Form mit richtigem Kasus; 5, 10 Sanatur et dolori, unrichtige Form mit unrichtigem Kasus. Zwei von drei Fehlern ließen sich durch Umstellung beheben;

Nostro sanat languori,

Medetur et dolori;

es bliebe dann nur der unrichtige Dativ bei sanare, den der Reim schützt.

III.

Veni, doctor praevie,	Corda sana saucia
Spiritus scientiae,	30. Ut pari concordia
Dono cujus gratiae	Sonet oris gloria.
Laudes sonant sobriae	Fidem da cum opere,
5. Christo regi gloriae,	Ne sit vanum credere,
Qui nutu potentiae	Ex oliva fidei
Clausas transit hodie	35. Ut fons fluat olei,
Portas matris filiae.	Et tui praecipui
Per hunc datus, adveni	Mitis ac perpetui
10. Et nos semper praeveni,	Amoris vinculo
Sancte sanctis debite,	Et pacis osculo
Clemens et paraclite,	40. Adstringe sedulo
Per te fiant cognitae	Clerum cum populo,
Veritatis semitae,	Ut tandem quaerulo
15. Spes et dator praemii	Transacto saeculo
Et veri consilii.	Sit in propatulo,
Reple sacro flamine	45. Quod mentis oculo
Congregatos, Domine,	Cernunt in speculo
Sub illius nomine,	Et in munusculo
20. Qui natus de virgine	Torpescat aemulo
Homo fit pro homine,	Vis amoris.
Ut mundum a crimine	50. In eorum pectore,
Mundo mundet sanguine.	Dum adhuc in corpore
Tu patri, tu filio	Brevi manent tempore,
25. Compar in imperio,	Spe metuque famulis
Commune solatium,	Alimenta sedulis
Cujus ad auxilium	55. Ignem accende.
Vota pendent omnium,	

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

IV.

Beatis nos adhibe	Modulando cantica
Beans vita coelibe,	Fide vocum mellica
Rex coelorum Domine,	Tibi benedicamus,
Ut summo cum agmine	10. Tibi laudes solvamus,
5. Stolis albis candidi,	Dona cantu placido,
Caritate fervidi	Throno cujus fulgido

- Adstat cum praeconio
Angelorum concio
15. In coelesti solio,
Landat cum tripudio
Carentem principio.
Quorum nos collegio
Tua miseratio
20. Jungat et vestigio
In coeli palatio,
Ne morae dispendio
Scelerum collectio
Nostra sit contritio
25. In arcto iudicio,
Sed qui more proprio
Donas in convivio

- Annulum cum pallio
Poenitenti filio
30. Pasto in exsilio
Parcorum cibario,
Pascat cum solemnio
Vultus tui visio
In summo coenobio,
35. Ubi pari gaudio
Cum laeto consortio
Effundamus vario
Carminis indicio
Pia sine termino
40. Vota cordis intimi
Ac medullas animi
Domino.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. — Der dreistimmige Tonsatz dieses Stückes ist dadurch besonders von Interesse, daß, während die zwei oberen Stimmen vorstehenden Text singen, die dritte Stimme in langen gedehnten Noten nichts singt als die Worte *Benedicamus Domino*, wohl eines der frühesten Beispiele eines s. g. festen Tenors.

V.

- In salvatoris nomine,
Qui sanguine
Mundo mundum abluit,
Exactoris eruit
5. Nos voragine.
Ejus piac
Genitrici Mariae
Studeamus psallere.
Ergo, virgo virginum,
10. Culpis pone terminum
Et nos tibi fac placere.
Dum silerent
Et tenerent
Cuncta medium
15. In terris silentium,
Mellifluus
Sermo tuus,
Pater, a regalibus
Mundo venit sedibus.
20. O quantum mysterium,
Cum carni nupsit deitas
Et fecit humanitas

- Deitati pallium,
Velatur divinitas
25. Carnis fragilis velo,
Jam nova progenies
Delabitur
Et mittitur
A supremo caelo
30. Speciosa facies,
Sed attrita species
Passionis zelo.
Qui pugillo continet
Coelum, terram sustinet,
35. Expers omnis criminis
Mittitur
Et clauditur
In sinu matris virginis.
O liliū, praesidium,
40. Ora natum proprium
Ut tollens reatum
Nos revocet et colloct
In parte sanctorum.

Cod. Londinen. Egerton 274. saec. 13. — Das Lied ist wahrscheinlich von Philipp de Grevia.

VI.

Salve, mater, fons hortorum, Vellus Gedeonis, Porta coeli, spes reorum, Thronus Salomonis,	15. Pronos tuis sonis, Lilium Convallium, Florens rosa, Fragrans sicut lilium,
5. Virga florens florem florum, Quam vis aquilonis Nunquam laedit, unguentorum Cella plena bonis, Nescia praedonis,	20. Speciosa Virgo, promens filium Generosa, Deo prodīs genitum, Lux mundo jocosa,
10. Virgo, scala peccatorum, Per quam Babylonis Jugum cessit et laborum Lexque Pharaonis, Septem reple donis	25. Pro te Christo Sit laus explosa, Tibi cum mentis Dulci prosa.
- Cant. ms Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

VII.

Ave, virgo regia, Mater clementiae, Ave, plena gratia, Regina gloriae,	Tibi coelestia, Coeli luminaria
5. Genitrix egregia Prolis eximiae, Quae sedes in gloria Coelestis patriae, Regis veri regia	30. Stupefiunt De tua specie, Sol et luna Cunctaque Polorum sidera.
10. Mater es et filia, Castrum pudicitiae Stellaque praevia, In throno justitiae Resides, obvia	35. Virgo regens supera, Te laudant angeli Super aethera. Ave, cleri tutum praesidium
15. Agmina militiae Coelestis omnia Occurrunt laetitiae Tibique propria Cantica symphoniae	40. Pauperisque verum subsidium, Tu es pura lima malitiae Et allatrix gratiae,
20. Dant multifaria. Tu tantae potentiae, Tantae victoriae, Formae tam egregiae Mater et filia,	45. Mite refugium Aegrotantium, Stabile solatium, Nobis adsis post obitum, Post istius saeculi
25. Lux munditiae Genitrixque pia, Obediunt	50. Vitae vilis transitum Per gratiam, non per meritum Ducas nos ad patrem et filium.

Cod. Montis Pessulani H 196. saec. 14. A. — Cod. Bambergensis. Ed. IV 6. saec. 13/14. B. — 17. Occurrunt militiae B. — 18. Quae tibi praevia B. — 20. Tam multifaria A B.

VIII.

- Gamantare
Me per solfare,
Virgo, dignare
Et decantare
5. In tuo nomine
Laudes tibi que promere
Mater da gloriae
In carmine laetitiae.
Tu quia es
10. Mundi spes,
Salutis res,
Simul labe cares,
Coelum habes.
Eja, mater Domini,
15. Sancti robur auxilii,
Preces attende miseri
Ac inferi
Exsili
Et exaudi
20. Ad te clamantes
Corde pulsantes,
In te fidentes,
Spem habentes
Et egentes,
25. Noxam flentes.
Mentis tenebras
Tu conteras
Et scorias.
Tu vere mater luminis,
- Cod. Engelbergen. 314. saec. 14. — 56. Johannem. — 57. Debilitetur. —
Aufschrift: De sancta Maria mutetus.

IX.

- Serena virginum,
Lux plena hominum,
Templum trinitatis,
Puritatis
5. Specialis thalamus,
Arca novae legis,
Thronus novi regis,
Vellus, quod rigavit,
Qui nostrum portavit
10. Saccum nostram
carnein vestiens.
Nesciens
Virum Deum paris,
O Maria,
30. Laus operis,
Cordis, oris,
Flos decus honoris
Coeli thoris.
Pelle, pelle vitia,
35. Supplicia
Saevitia,
Virtutum dans initia,
Laetitia
Sit atque socia.
40. O Maria,
Juva pia,
Tu nulli gravis,
Esto pravis
Sed suavis,
45. Coeli clavis
Rescrabilis,
Placabilis
Et debilis,
Ut tua natio,
50. Purgatio,
Assumptio,
Annuntiatio
Palatiis throni,
Hoc est in caelis,
55. Justos locet, quod tu velis,
Simul Johanne debiles
Conjungere perpetuis
Sine zelis.
15. Mater pia,
Stella maris
Singularis,
Stella, cujus radius
Nubem pressit,
20. Quam impressit
Evae culpa prius.
Istud nulla caritas
Meruit aut castitas,
Sed simplex humilitas
25. Ancillae.
O mamillae,
Quarum venae
Fluunt plene

- Mundo lac et mella.
 30. Gens misella,
 Tollite
 Vas fellitum,
 Vas mellitum
 Bibite,
 35. Ecce, lac infantium,
 Ecce, manna mundo pium,
 Ecce, pia
 Flos Mariae
 Virginis.
 40. Seminis
 Abrahæ stirps inclita,
 Balsamus mellita,
 Calamus condita,
 Nardus myrrha trita;
 45. O pia,
 Trahunt nos ad varia
 Laquei prædonis,

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. A. —
 Cant. ms. Toletanum saec. 13. Cod. Matriten. Tolet. 930 (33—23). B. —
 Cod. Guelfenbyteran. Helmstadien. 628. saec. 13. C. — 2. plena fehlt A. — 23. ad
 castitas B. — 36. pium fehlt C; Ecce magna B. — Cfr. Milehsack 222 sq.

X.

- Flos de spina rumpitur,
 Spina caret
 Flos et aret,
 Sed non moritur.
 5. Vitæ florem
 Per amorem
 Flos complectitur,
 Cujus hæc solatio
 Sic reficitur
 10. In vigore proprio,
 Quod non patitur.
 Virgo de Judaea
 Sursum tollitur,
 Testea
 15. Fit aurea
 Corporea
 Sancitur,
 Laurea
 Redimitur
 20. Mater beata
 Glorificata.
- Torrens Babilonis,
 Dalida Samsonis,
 50. Hostem, mundum,
 Vas immundum,
 Bellica,
 Pacifica,
 Spes reorum,
 Lux coelorum,
 55. Virgo regia,
 O Maria,
 Caecis via,
 Nostra tympanistria,
 In hoc salo
 60. Nos a malo
 Salva, stella praevia,
 Ut concordis
 Vocis, manus, cordis
 Plausu laeti trino
 65. Benedicamus Domino.
- Per cuncta mundi climata
 Civium
 Consortium
 25 Coelestium
 Laude resolvitur,
 Oritur
 Fidelibus
 Dies jubilaci,
 30. Dabitur
 Amplexibus
 Mariae quies Dei.
 Non ero
 De cetero
 35. Jactatus
 A procella,
 Ecce, maris stella
 Aurem pii filii
 Precibus impraegnat,
 40. Quae stellato solio
 Cum filio
 Regnat.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. A. —
 Cant. ms. Toletanum saec. 13. Cod. Matriten. Tolet. 930 (33—23). B. —
 Cod. Montis Pessulani H 196 saec. 14. C. — 3. Et flos aret B. — 8. hæc
 ex solatio B. — 17. Sanctitur B. — 33. Anime ero B.

XI.

- O Maria,
Mater Christi, virgo pia,
Moestorum consolatrix,
Pauperum adiutrix
5. Lapsorumque relevatrix,
Languentium curatrix,
Nostrae salutis amatrix;
Ave, Domina,
Deitatis cellula,
10. Inter omnes
Feminas castissima,
Te petimus, nostra
Dele peccamina,
Quae es coelo altior,
15. Terra latior,
Stellis purior,
Abyssu profundior.
O Maria, cunctis
Sanctis es sanctior,
20. Omnes virtutes
Omniumque lapidum
In te continens
Atque cunctarum
Herbarum
25. Vim retinens.
O jucunda,
Tu es Aaron virgula,
Quae nobis fructum vitae
Christum protulit.
30. O dulcissima,
Dele peccamina,
Reprime noxia,
Sensus nostros visita,
Flagita,
35. Ut gaudia
Possideamus coelica
Post carnis exsilium.
- Eja,
Pyxis apothecae,
40. Mellicatum
Cyropum propina
Confectum et vina
Sincibratum,
Medicina
45. Confortativa divina.
Salve, filia Sion,
Da gerallegodion
Confortando corda
Dyacameron,
50. Quod intulit emplastrum
Vulneri Tryphon.
Apothecaria,
Da electuaria
Aegrotantibus
55. Cunctis ob nefaria
Ac unguentorum
Aperi cellaria.
Per sagittas spoliantum
Mortem nos inibimus,
60. Ni nos inungas,
Vulnere peribimus.
Summa natio,
Nos inungas oleo
Rosaceo
65. Ac tua nos inebriet
Potatio.
Eja, domina,
Inunge vulnera,
Infirmos visita,
70. Nobis confer tua
Medicamina,
Ut tecum lactemur
Tis per precamina,
Virgo Maria.
75. Ach,
Me dignare te laudare,
Digna
Virgo virginum, benigna,
Tuo nato nos consigna,
80. Ne sis nobis ut praevigina,
Sed crucis pelle maligna.
Vale, virgo Maria,
Coeli ostiaria,
Christi regis
85. Archicancellaria
Atque summi
Pontificis vicaria.
Vale, pulchrum lilium,

Placa tuum filium,	Es vere,
90. Ut clamorem	Tua me dignitas
Audiat humilium,	Cogit canere.
Ut tecum laetemur	O virgo, horum flos,
Post hoc exilium,	105. Canentes audi nos
Virgo, prudens, ad coelorum	Ac diligentes hos,
95. Dirige nos limina	Ne zelantum nobis
Ac venenosa	Ingruat chaos.
Terge mortis crimina.	Salve, regina,
Stella maris,	110. Fove tisque clericos
Lux solaris	Et perduc nos
100. Singularis	Ad tuum natum.

Trop. ms. Lubicense s. n. saec. 14/15.

XII.

Associa	Nube remota
Tecum in patria	30. Tersa culpae nota,
Et satia	Solvat ut vota
Perenni gloria.	Tibi mens devota.
5. Vitae brevis	Tenes lustra,
Peritura	Cor illustra,
Praeterit	35. Unda
Figura,	Gratiae fecunda.
Umbra levis	Lava carnis crimina.
10. Ut pictura	Animam illumina,
Interit	Holocaustum anima,
Litura.	40. Caro victima
Fides plana,	Munda,
Quod mundana	Mens lucida
15. Cuncta vana.	Sit candida.
Late patet area	Sancte Deo praeccare,
Palea,	45. Deum precare,
Nulla grana,	Ut hodie
Sors humana	Ros et lux gratiae
20. Tamquam lana	Mundans instillet,
Teritur a tinca,	Lucens scintillet.
Laesae mentis vulnera	50. Eligi,
Sana,	Da cum agnis eligi,
Ut a cura	Da cum granis colligi,
25. Sit segura,	Da cum justis diligi,
Jugo libera,	Via vitae dirigi,
Procura,	55. Alis virtutum erigi,
Luceant sic opera,	Eligi.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

XIII.

- Laqueus conteritur
Venantium,
Dum quaeritur
Rex omnium,
5. Jesus nasci dignatus,
Frustra rete jacitur,
Quod praevidet pennatus,
Argenteus rumpitur
Fumus, dum persequitur
10. Herodes rex iratus.
Quorum pes avellitur
A laqueo reatus,
Vita recurrit aurea,
Puer nobis est natus,
15. A quo donati laurea
Sunt pueri binatus.

Cod. Londinen. Egerton 274. saec. 13. — Aufschrift: De Innocentibus.
Das Lied ist wahrscheinlich von Philippus de Grevia.

XIV.

- Agmina militiae
Coelestis omnia
Martyris victoriae
Occurrunt obvia,
5. Virginis eximiae
Laudant praeconia,
Rosam patientiae,
Pudoris lilia,
Donum sapientiae,
10. Legis eloquia.
Virgo regia,
Regis filia,
Christum regem hodie
In coeli regia
15. Revelata facie
Videt in gloria.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. l. A. —
Cod. Londinen. Egerton 274. saec. 13. B. — Cod. Guelfenbyteran. Helm-
stadien. 1099. saec. 13. C. — 24. Silentes et B. — 32. Dat haec precum B. —
Aufschrift in B: De sancta Katharina. — Verfasser ist wahrscheinlich
Philippus de Grevia.

XV.

- De Stephani roseo sanguine
Martyrum vernant primitiae.
Eliminat pristinae
Nubem scripturae,
5. Patent figurae

- Quorum sanguis funditur,
Anima diffunditur,
In gaudium ploratus.
20. Rachel in solatium
Vertitur, beatus
Chorus innocentium,
Una vox laetantium
Efficitur oblatum
25. Deo sacrificium,
Ad gaudia translatus
Et agni sequitur,
Quocunque vertitur,
In gloria vestigia,
30. Cujus gratia
liberati sumus.

- Christi hostiae
Patent ostia,
Sapientum Graeciae
20. Facundiae,
Sophismatum
Et dogmatum
Argutiae
Silent et studia.
25. Post haec stadia
Gaudet regiae.
Carnis habet spolia
Apex Arabiae,
Caro caret carie,
30. Mens immunditia,
Oleum haec gratiae
Dat et precum suffragia.

- Legis obscurae,
Irradiat paginae
Lux gratiae.
Erunt futurae
10. Signa, pressurae,

- Quod Abel jure
Fracto naturae
Fratris obiit acie.
Culpa non est sub caligine,
15. Clamat sanguis fusus hodie.
Non celatur,
Quod monstratur,
Ulli dubie
Culpa turpitudine.
20. Indices
Et vindices
De crimine
Clamant anxiae
Sion filiae:
25. O domina, sede in pulvere,
Pro filio, Sion, conquaerere.
Querelae plactus
Asperae et ploratus
Audio,
30. Voces et loquela
Mixtae sunt suspirio,
Planguntur a Rachele.
Surge, pugna tute,
Tuos cum virtute
35. Hostes contere,
Surge libere
Pulsa servitute,
Agnum sequere,
40. Hic rex gloriae,
Stolam cursus,
bravium victoriae
Hinc pie complectere,
Non permittat
Deus te succumbere.
45. Nullus Pharisaeus,
Nullus Philistaeus,
Nullus Jebusaeus
Nullusque Hethaeus
Contra Stephanum
50. Poterant praevalere
Eique nocere;
Sede ruunt et devicti
Sunt afflicti,
Manserunt esurientes
55. Et sitientes,
Omnes perierunt.

Cod. Graecen. (ol. Secovien.) 756 anni 1345. Bezeichnet als „Tropus in die beati Stephani“.

XVI.

- Minor natu filius
Est gentilis populus
Caecus et incredulus,
Qui recesserat,
5. Qui dissipaverat
Prodigus
Partem quam funiculus
naturae dederat;
Factus indigus
10. In desertum fugerat
Et porcos paverat,
Poenitens redierat,
Gaudet pater sedulus,
Quia parvulus
15. In amplexu venerat,
Perditus,
Qui perierat,
Ecce, redditus.
Saginat caeditur
20. Vitulus,
Digitis inseritur
Annulus,
Dolet frater aemulus,
Affligitur
25. Ex odio,
Suus quod fraterculus
Recipitur
Cum gaudio patris.

Cod. Londinen. Egerton 274. saec. 13. A. — Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. B. — Das Lied ist gewifs von Philipp de Grevia; die Aufschrift in A lautet: De filio prodigo.

XVII.

Homo natus ad laborem
Et avis ad volatum,
Cur sequendo mundi florem
Spernis Dei mandatum?
5. Bonum perdis increatum
Et post hujus vitae statum
Thesaurizas dolorem?
Verbum patris incarnatum,

Pro te natum, morti datum,
10. Provocas ad furorem.
Vide latus et cruorem,
Lege zelum et amorem
In plagis, cor ingratum,
Christo passo gere morem,
15. Verte risum in moerorem
Et corrige reatum.

Cod. Londinen. Egerton 274. saec. 13. — Das Lied ist vermutlich von Philippus de Grevia.

XVIII.

Anima:
Jugi lacrima
Difflic,
Dilue
5. Sauciae
Sordes conscientiae,
Fac tibi tutum
Luteum vas, exue lutum,
Subitus
10. Exitus
Pium ne propositum
Perimat,
Meritum
Redimat
15. Vitae damna perditae.
Caro: spiritui
Quid subderis?
Quid tenui
Flatu suspenderis?
20. Ad solita
Revertere,
Via trita
Curritur libere,
Stes lege divitum,

25. Vetitum licitum
Putes ad libitum,
De via
Curans, non de patria,
Da naturae
30. Debita culturae,
Laetos age dies,
Leves requies
Cura, taedium
Sit, quod juvet pium.
35. Lis haec, ratio,
Tuo judicio
Finem subeat.
Cohibeat
Carnis impetus
40. Judicis metus,
Expietur anima
Carnis victima,
Libere
Servitutis opere
45. Spe salutis vigeat,
Poenitentia
Gratiae pateat
Patriae via.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

XIX.

Docceas hac die
Viam patriae,
Fons gratiae,
Spes veniae,
5. Terminus viae,

Jesu pie,
Me de sortis vanae
Solvās et humanae
Carnis carcere,
10. Rege,

- Quem sub lege
Jubes degere,
Sine luce
Tua duce
15. Nihil prospere
Possum agere,
Vitae
Des fructum de vite
Elicere,
20. Fecunde
Gratiam funde,

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

XX.

- Doce nos hodie
Viam prudentiae
Stabilem,
Christi veritas,
5. Et qui lucem habitas
Inaccessibilem,
Pelle gratia
Splendoris
Noctis taedia,
10. Remedia
Moeroris
Gentibus
Intus gementibus
Tribue,
15. Tuac gregi pascuae
Da spiritum timoris,
Ut te diligat
Et eligat
Arduae
20. Vitae semitas,
Ne foris

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

XXI.

- Doce nos optime,
Vitae fons, salus animae,
Mundo nos adime,
Rex unigenite,
5. Vena divite
Cor imbue,
Os instrue,
Opus restitue
Manus strenuae,

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

- Cujus abunde
Effluant undae,
Unde
25. Sint animae
Fide mundaе,
Spe jucundae,
Da gratiae rore
Sancti spiritus amore
30. Proficere,
Me qui docebit.

- Sit ut virgo fatua,
Vacua
Liquoris
25. Et exstincta vasa gerens,
Frustra quaerens
Aditum
Jam clausa janua.
Igitur te vocibus
30. Supplicibus,
Pie rex gloriae,
Petimus,
Per quem fugimus
Tenebras erroris,
35. Ad te suspirantibus
Da spiritum,
Paraclitum,
Cujus unctio
Vitium arcebit
40. Et excluso vitio
De virtutibus
Nos docebit.

XXII.

Mens fidem seminat,	Fide, spe maritat,
Fides spem germinat,	Miscet harmonias,
Caritas exterminat	Parit varias
Metum et eliminat.	Melodias.
5. Germen fit de semine,	25. Caritas est bonum,
Florem germen propinat,	Quod mentem justificat
Fructum flos propaginat,	Per gratias,
Virtus fit hoc ordine:	Verae lucis donum,
Fides spei,	Quod tenebras purificat.
10. Spes est ei	30. Hanc sitias,
Radix et initium,	Vanas scias
Quae sola major omnium,	Linguas, prophetias,
Extrema ligans medium,	Rerum copias,
Quae vitium	Hanc ni capias,
15. Declinat, odium	35. Hanc ni sapias;
Vitat,	Vias devias
Nos invitat	Per hanc fugias,
Cursus ad stadium,	Arbor fias,
Vitae bravium,	Ut bonum parias
20. Mentem ditat,	40. Fructum in odorem.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. A. —
 Cant. ms. Toletanum saec. 13. Cod. Matriten. Tolet. 930 (33—23) B. — 21.
 Fides B. — 26. Mentem quod.

XXIII.

Homo, quo vigeas	Speciose
Vide,	Valeas,
Dei	Virtuti,
Fidei	25. Saluti
5. Adhaereas,	Omnium studeas,
In spe gaudeas	Noxias
Et in fide	Delicias
Intus ardeas,	Detesteris,
Foris luceas,	30. Opera
10. Turturis retorqueas	Considera
Os ad asellas,	Quae si non feceris,
Docens ita	Damnaberis,
Verbo, vita,	Ilac in via
Oris vomere	35. Milita
15. De cordibus fidelium	Gratiae
Evellas lolium,	Et praemia
Lilium	Cogita
Insere	Patriae,
Rosae,	40. Et sic tunc
20. Ut alium	Cor in perpetuum
Per hoc corripere	Gaudebit.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. A. —
 Cant. ms. Toletanum saec. 13. Cod. Matriten. Tolet. 930 (33—23) B.

XXIV.

Veste nuptiali	In sede speciali,
Splendore figurali,	Caveas,
Non tam corporali	10. Ut habeas
Quam habitu mentali	In habitu te tali,
5. Nuptias introeas,	Quod non exeat
Sic fulgeas,	De domo
Ut sedeas	pulsus regali.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

XXV.

Frater, jam prospicias,	Ut non corrumpare.
Ut abjicias	Si res vis servare,
Has delicias, •	20. In causas non impias
Quae te varias	Debes erogare,
10. Trahunt ad ineptias.	Nam te dispensare,
Frater, ne lascivias	Non luxuriare
Ob divitias	Vult, qui affluentias
Immo recordare,	25. Rerum scit donare.
Christus inops anxias	Frater, sane praescias,
10. Quot tulit angustias	Istas opum copias
Et memento quare.	Christus multis solet dare
Res si resignare	Ad experientias;
Nondum velis proprias,	30. Ergo si sufficias,
Caute contemplare,	Ut per hoc proficias,
15. Ut ad immunditias	Igitur incipias
Rebus non utare,	Fratrum supportare
Discas abundare,	Miserias.

Cant. ms. Toletan. saec. 13/14. Cod. Matriten. Tolet. 930 (33—23). A —
 Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. B. -- 4.
 Quo te. — 7. Ob delicias A. — 10. tulerit B. — 26. sane pretias B.

XXVI.

In omni fratre tuo	Odii sermonibus,
Non habeas fiduciam,	Nulla modo credas te talibus,
Quoniam	Quia mors est
Livor est in pluribus	in linguae manibus,
5. Dolum acuentibus	15. Vestiti sunt enim duplicibus,
Ut novaculum,	Pace foris et intus fraudibus,
Servient ad oculum	In occultis adstant divitibus,
Et sub verbis dulcibus	Ut noceant nugis fallacibus.
Tuis ponent gressibus	A fructibus
10. Offendiculum.	20. Et non vestibus
Linguae solvunt jaculum	Chaym tribus

Notae sunt hominibus,
 Ut caveas
 Tibi, Joseph, habcas,
 25. Ne doleas,
 In speculum
 Judae fallax osculum,
 Remum, Romulum,

Cod. Londinen. Egerton 274. saec. 13. A. — Cod. Montis Pessulani II
 196 saec. 14. B. — Das Lied ist wahrscheinlich von Philippus de Grevia.

XXVII.

Velut stellae firmamenti
 Fulgent sacra praelatorum,
 Bases sacri fundamenti,
 Fons virtutum, via morum,
 5. Decor ornamenti,
 Nubes mel stillantes,
 Sunt venti fecundantes
 Terram, agrum, vineam,
 Extirpantes tineam,
 10. Spinas, lolium,
 Inserentes lilium
 In cordibus fidelium,
 Grana pura
 separant a palea,
 15. Pro supernis
 spernunt terrea,
 Irradiant
 clave scientiae,
 Culpas piant,

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

XXVIII.

Error popularis
 Palam ponitur,
 Sedes praesularis
 Facta pupillaris
 5. Venditur,
 Dare sub avaris
 Dum suspenditur,
 Et Ares ab aris
 Dum eliditur,
 10. Laeditur
 Vir ruralis,
 Curialis
 Ex nummo renascitur,
 Magistralis
 15. Laus a scalis

Per quos patet omnibus
 30. Lucidius,
 Nullum erit gravius,
 Periculum
 Quam in falsis fratribus
 Per saeculum.

20. Reos solvunt
 clave prudentiae
 Ad praemia
 Non nectunt
 Retia
 25. Nec oculos
 Ad loculos
 Flectunt,
 Agni mitis eligunt
 Vestigia,
 30. Ad amorem dirigunt
 Gregem, vitae pascua,
 Cum gloria
 Lampade non vacua
 Ad regias
 35. Nos ducunt nuptias,
 Nos per pia
 Sublevant suffragia.

Praesulum repellitur,
 Papalardalis
 Presbyteralis
 Fraus plena malis
 20. Occulitur;
 Plebs vivit talis,
 Praeses est qualis,
 Qui fastus alis
 Erigitur.
 25. A quo fas pervertitur,
 Saporalis
 Doctrinalis
 Terram sapit
 Et conteritur,
 30. Bubulus extollitur,

Praesuli collateralis
 Asinus consulitur,
 Illi creditur,
 Cardinalis,
 35. Vir Latialis
 Donis emitur,
 Exstinguitur
 Lux sacerdotalis
 Et grex oberrans
 40. Offenditur.
 Capricorno pastoralis
 Honor hodie

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

Committitur,
 Spiritualis
 45. Cibus exigitur,
 Qui cum sepultura
 Venum traditur.
 Ergo nummis
 Ilonor impenditur
 50. Et realis
 Et vocalis,
 Et destituitur
 Lex, quam dederat
 Dominus.

XXIX.

Hypocritae, pseudopontifices,
 Ecclesiae duri carnifices,
 In crapulis
 Epulis
 5. Calices
 Geminant,
 In lacrimis
 Frutices
 Seminant,
 10. Incathedris cum Jove fulminant,
 Ut iudices
 Et vindices
 Hypocritae supplices
 Et simplices
 15. Nominant,
 Sed duplices,
 Qui divinant,
 In sedibus munerant,
 Ad oculos
 20. Loculos
 Singulos
 Ruminant,
 Aculeum
 Felleum
 25. Mel propinant,
 Lubrificant,
 Fabricant
 Errorum codices
 Et facies
 30. Suas exterminant,
 Libidinum,
 Criminum

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

Artifices, diminuunt
 Pondera staterae
 35. Judiciis opprimunt pauperes,
 Hi paleae luteri lateres
 Inficiunt
 Vias bonas veteres,
 O misera conditio magnatum,
 40. Tot capita phantasmatum
 Obumbrant cineres,
 Triste sabbatum,
 Pallor climatum
 In facie
 45. Patet
 Et macie
 Simplicitas,
 In animo latet
 Duplicitas;
 50 O veritas,
 Quae sub nube lalitas,
 O bonitas,
 Possideat
 Timor hypocritas,
 55. Ne noceat
 Duplex iniquitas,
 Duplex falsitas;
 O caritas,
 Semitas
 60. Abditas,
 Vitas
 Debitas
 Cognitas
 Doceas et habitas.

XXX.

In veritate comperi,	Simulata sanctitas,
Quod scelerei	Ut Thamar in bivio
Cleri studet unitas,	25. Turba marcens otio
Livor regnat, veritas	Totum orbem inficit
5. Datur funeri,	Nec deficit
Haeredes Luciferi	Nec proficit
Sunt praelati,	Data libertati,
Jam elati	30. Castitatem polluit,
Gloria,	Caritatem respuit,
10. Membra domat alia	Studens parcatati
Capitis insania;	Sedet in insidiis
Caeci ducesque caecorum	Hominum prae filiis,
Et caecati terrenorum	35. Pauperum ut rapiat
Idolatria,	Et linguarum gladiis
15. Quaerunt omnes propria,	Justum ut interficiat;
Manus patent	Non est, qui bonum
Et jam latent	Faciât istorum,
Crucis beneficia;	40. Quorum
Luge, Sion filia,	Conscientia
20. Fructus urit messium	Spelunca latronum.
Ignis in caudis vulpium,	Haec vide videns omnia,
Tristes per hypocritas	Deus ultionum.

Cod. Londinen. Egerton 274. saec. 13. A. — Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13. Cod. Laurentian. Pl. 29. 1. B. — Cod. Montis Pessulani H 196 saec. 14. C. — Cod. Bamberg. Ed. IV 6 saec. 13/14. D. — 10. domant ACD. — 13. Excaecati BC. — 17. Sed jam B. — 25. marcet B; oscio A. — 27. Et deficit D. — 28. Sed perficit B. — 37 sqq. fehlen B. — Wahrscheinlich von Philippus de Grevia.

XXXI.

Venditores labiorum	Stantes causis procerorum,
Fleant advocati,	Jus pervertunt decretorum,
Qui plus student praemiorum	Sanctas leges antiquorum,
Dandae quantitati,	15. Nummis obligati,
5. Quam causae qualitati.	Duplices probati,
Ad consulta praelatorum	Mala foveant perversorum
Multi sunt vocati,	Scelus operati,
Sed electi pauci, quorum	Qui attendet, occultorum
Adquiescat animorum	20. Index Christus nec eorum
10. Virtus acquitati;	Parcat falsitati
Parcunt feritati	

Cod. Londinen. Egerton 274. saec. 13. — Wahrscheinlich ist Philippus de Grevia Verfasser des Liedes.

XXXII.

Audi, chorus, organicum Instrumentum musicum, Modernorum artificum Documentum mellicum 5. Ludentem Canere Laudabiliter, Docentem Ludere 10. Amabiliter. Docens breviter, Leniter, subtiliter, Dulciter, habiliter. Scio, persuadeo, 15. Hoc amplectere, Jubeo, commoneo, Hoc attendere, Menti figere. Musicae milites, 20. Te habiles, Usus exercites, Artem visites. Docilem Pectore 25. Te praebeas, Agilem Corpore Te exhibeas, Follibus pendeas, 30. Bene flatites, Habeas	Ista, ne praetereas, Diligenter caveas. His praehabitis 35. Cantum perfice, Doctis digitis Sonum musicae Neumis placitis. Gravis chorus succinat, 40. Cui sonorus buccinat, Choro chorus accinat Daphnitico Modo et organico. Nunc acutas moveas, 45. Nunc ad graves redeas Saltu lyrico, Nunc per voces medias Transvolando salias Saltu nobili, 50. Manu mobili, Delectabili, Laudabili, Cantabili. Tali jubilo, 55. Mellis aemulo, Placens populo, Qui miratur Et laetatur, Tunc cantatur 60. Et laudatur Deo sedulo, Qui regnat per saecula.

Trop. ms. saec. 13. Cod. Stuttgartien. HB. I Asc. 95.

ANHANG II.

MELODIEEN.

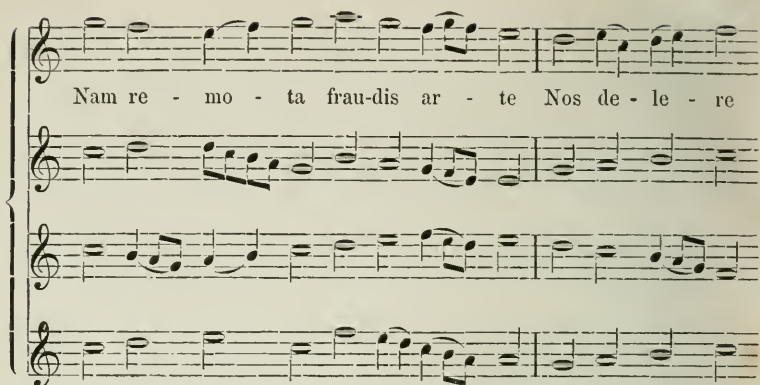
I.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13.

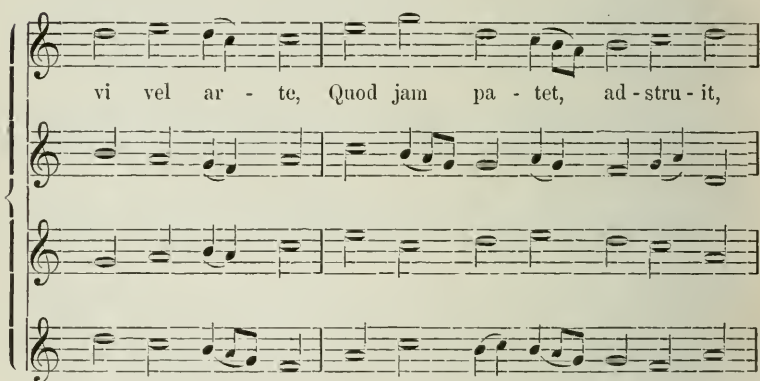
Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

Mun-dus ver - gens in de - fec - tum Ca - sum pro - bans

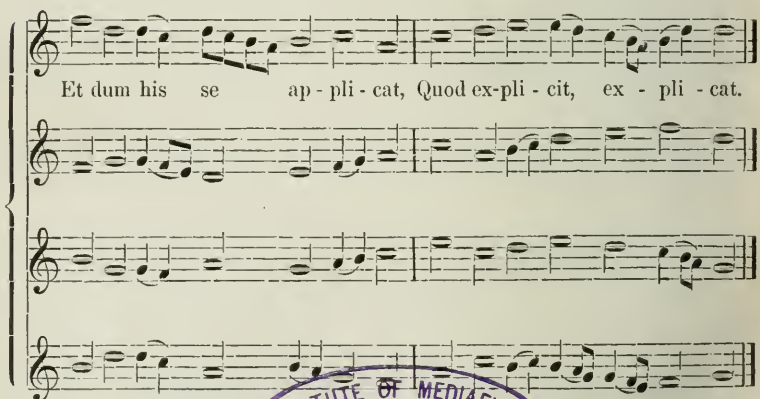
per ef - fee - tum Se fal - la - cem ex - u - it,

Nam re - mo - ta frau-dis ar - te Nos de - le - re

vi vel ar - te, Quod jam pa - tet, ad - stru - it,

Et dum his se ap - pli - cat, Quod ex - pli - cit, ex - pli - cat.

II.

Cant. ms. Toletanum saec. 13.

Cod. Matriten. Tolet. 930 (33—23).

Mor-te tu mor-ti mor-tem de-dis-ti, Tar-ta-ra for-ti

The first system of musical notation consists of three staves. The top staff is a treble clef with a key signature of one flat (B-flat). The middle and bottom staves are bass clefs. The music is written in a square neumatic style. The lyrics are written below the staves.

Ma-nu fre-gis-ti, Ju-re su-i me-ri-ti

The second system of musical notation consists of three staves. The top staff is a treble clef with a key signature of one flat (B-flat). The middle and bottom staves are bass clefs. The music is written in a square neumatic style. The lyrics are written below the staves.

Ne-mo pot-est ni-ti, Er-go tu-i mi-li-ti

The third system of musical notation consists of three staves. The top staff is a treble clef with a key signature of one flat (B-flat). The middle and bottom staves are bass clefs. The music is written in a square neumatic style. The lyrics are written below the staves.

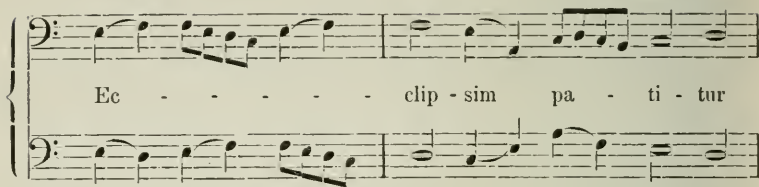
Fac mi-se-ri-cor-di-am.

The fourth system of musical notation consists of three staves. The top staff is a treble clef with a key signature of one flat (B-flat). The middle and bottom staves are bass clefs. The music is written in a square neumatic style. The lyrics are written below the staves. The system ends with a double bar line.

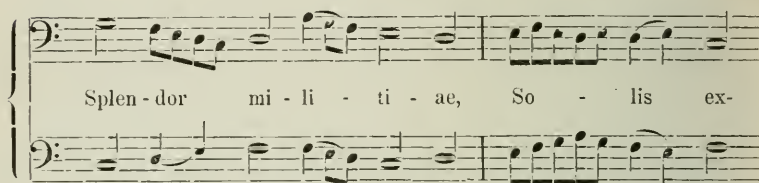
III.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13.

Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

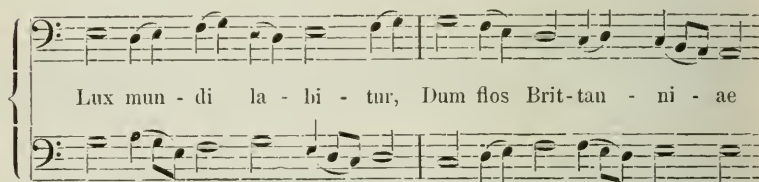
Ec - - - clip - sim pa - ti - tur

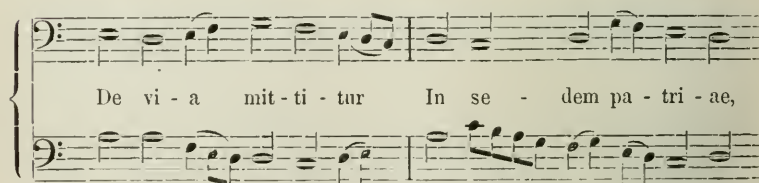
Splen - dor mi - li - ti - ae, So - lis ex -

stin - gui - tur Ra - - di - us ho - - di - e,

Lux mun - di la - bi - tur, Dum flos Brit - tan - ni - ae

De vi - a mit - ti - tur In se - dem pa - tri - ae,

Mors sor-tis as-pe-rae

Cunc-tis ae-qua non no-vit par-ce-

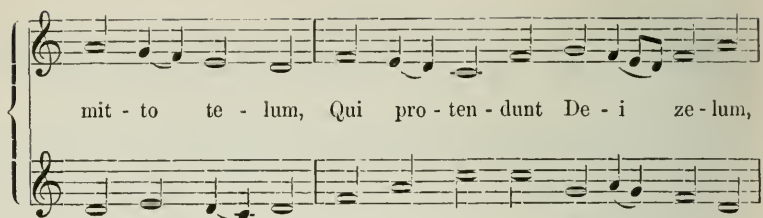
re.

IV.

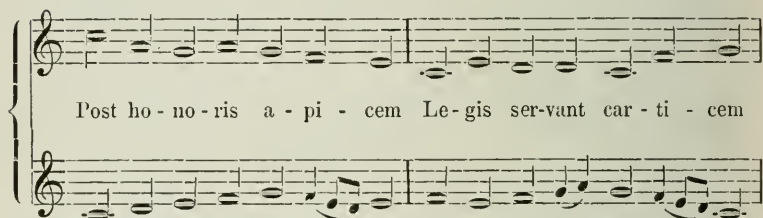
Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13.

Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

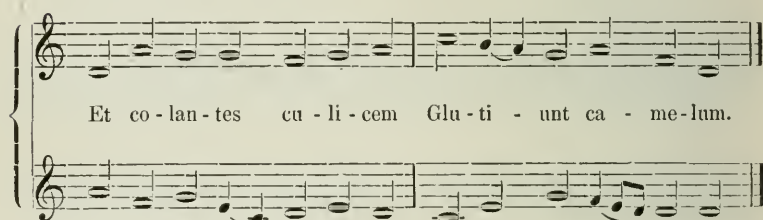
Ut non po-nam os in cae-lum, In in-cer-tum

mit - to te - lum, Qui pro - ten - dunt De - i ze - lum,

Post ho - no - ris a - pi - cem Le - gis ser - vant car - ti - cem

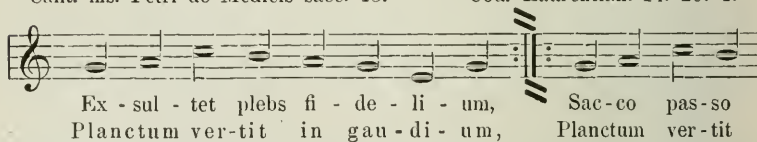

Et co - lan - tes cu - li - cem Glu - ti - unt ca - me - lum.

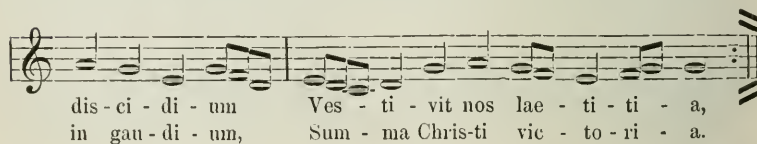
V.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13.

Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

Ex - sul - tet plebs fi - de - li - um, Sac - co pas - so
Planctum ver - tit in gau - di - um, Planctum ver - tit

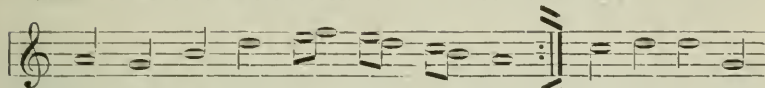

dis - ci - di - um Ves - ti - vit nos lae - ti - ti - a,
in gau - di - um, Sum - ma Chris - ti vic - to - ri - a.

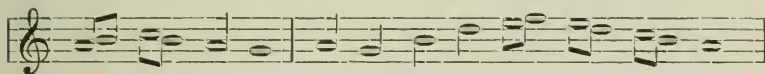
VI.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13.

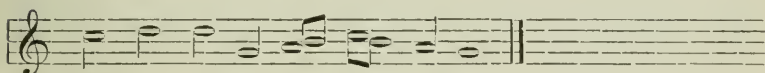
Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

Chris-to psal-lat ec-cle-si-a, } Det lau-dem re-
Mi-tis mi-se-ri-cor-di-a, }
Re-dem-ta Si-on fi-li-a

gi glo-ri-ae, Mi-tis mi-se-ri-cor-di-a

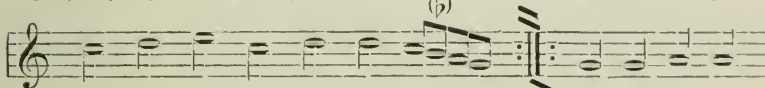

Mor-tem de-stru-xit ho-di-e.

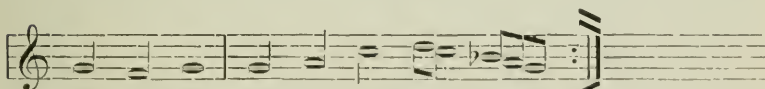
VII.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13.

Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

Ve-tus pur-gans fa-ci-nus, } Do-lo-ris est
Re-sur-rex-it Do-mi-nus, } Re-sur-rex-it

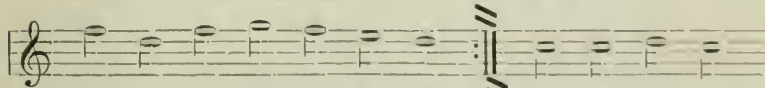

ter-ni-nus Lux ho-di-er-na,
Do-mi-nus, Sa-lus ae-ter-na.

VIII.

Cant. ms. Petri de Medicis saec. 13.

Cod. Laurentian. Pl. 29. 1.

Om-nes gen-tes, plau-di-te, } Vic-tus est, qui
Re-gi pas-so psal-li-te, }
Hym-num De-o di-ci-te, }

nos vi - ce - rat, Re - gi pas - so psal - li - te,
(b)
Pas - sus vi - cit et im - pe - rat.

IX.

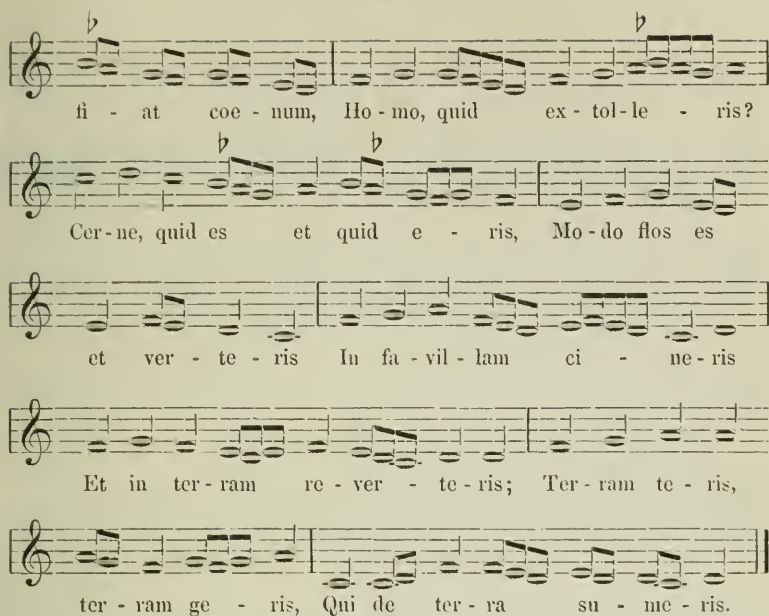
Cod. Londinen. Egerton 274 saec. 13.

Ve - ni, sanc - te spi - ri - tus, Spes om - ni - um, Et e - mit - te
coe - li - tus, Ve - ni sanc - te spi - ri - tus, Per - scru - ta - tor
in - cli - tus Es cor - di - um, Ve - ni, sanc - te spi - ri - tus,
Spes om - ni - um, Con - fer lu - men cor - di - bus,
Ve - ni, sanc - te spi - ri - tus.

X.

Cod. Londinen. Egerton 274 saec. 13.

Cum sit om - nis ca - ro foe - num Et post foe - num

fi - at coe - num, Ho - mo, quid ex - tol - le - ris?

Cer - ne, quid es et quid e - ris, Mo - do flos es

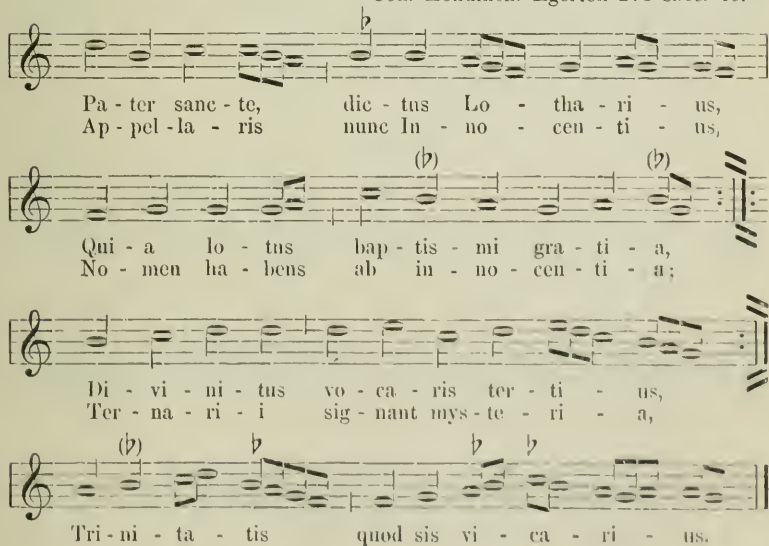
et ver - te - ris In fa - vil - lam ci - ne - ris

Et in ter - ram re - ver - te - ris; Ter - ram te - ris,

ter - ram ge - ris, Qui de ter - ra su - me - ris.

XI.

Cod. Londinen. Egerton 274 saec. 13.

Pa - ter sanc - te, dic - tus Lo - tha - ri - us,
Ap - pel - la - ris nunc In - no - cen - ti - us,

Qui - a lo - tus (b) bap - tis - mi gra - ti - a,
No - men ha - bens ab in - no - cen - ti - a;

Di - vi - ni - tus vo - ca - ris ter - ti - us,
Ter - na - ri - i sig - nant mys - te - ri - a,

(b) Tri - ni - ta - tis quod sis vi - ca - ri - us.

XII.

Cod. Londinen. Egerton 274. saec. 13.

Bul - la ful - mi - nan - te, Sub ju - di - ce to - nau - te

Re - o ap - pel - lau - te, Sen - ten - ti - a gra - van - te

Ve - ri - tas sup - pri - mi - tur, Dis - tra - hi - tur et ven - di - tur

Jus - ti - ti - a pro - stan - te, I - tur et re - cur - ri - tur

Ad cu - ri - am nec an - te Quid con - se - qui - tur,

Quam ex - u - i - tur qua - dran - te.

XIII.

Cod. Londinen. Egerton 274 saec. 13.

Quis - quis cor - dis et o - - cu - li Non sen - tit in

se jur - gi - a, Non no - vit, qui sint sti - mu - li,

Quae cul - pae se - mi - na - ri - a, Cau - sam ne - scit

pe - ri - cu - li, Cur al - ter - nent con - vi - ci - a,
 Cur pro - ca - ces et ae - mu - li Re - pli - cent in
 se vi - ti - - a.

XIV.

Cod. Londinen. Egerton 274 saec. 13.

Vi - ti - a vir - tu - ti - bus Ob - vi - a cum om - ni - bus
 Di - mi - cant, Im - pli - cant se va - ri - e.

XV.

Cod. Parisin. (ol. S. Albini Andegaven.) 8433 saec. 13.

Ho - mo, vi - de quae pro te pa - ti - or,
 Si est do - lor, si - cut quo cru - ci - or,
 Ad te cla - mo, qui pro te mo - ri - or,
 Vi - de poe - nas, qui - bus af - fi - ci - or,

Vi - de cla - vos, qui - bus con - fo - di - or,
 Cum sit tan - tus do - lor ex - te - ri - or,
 In - te - ri - or Planc-tus est gra - vi - or,
 Tam in - gra - tum dum te ex - pe - ri - or.

XVI.

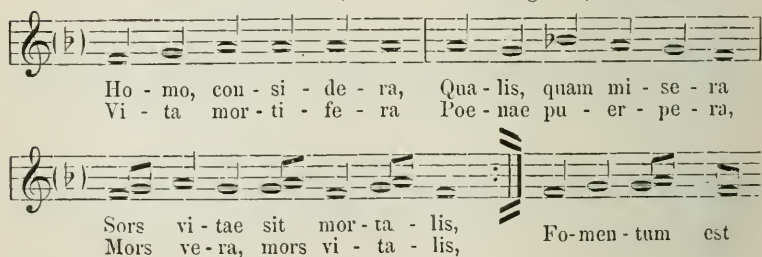
Cod. Parisin. (ol. S. Albini Andegaven.) 8433 saec. 13.

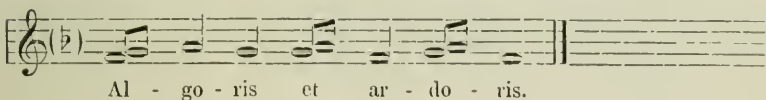
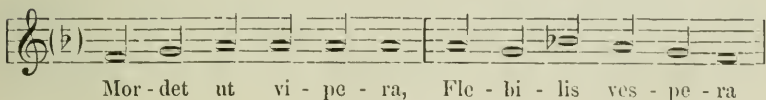
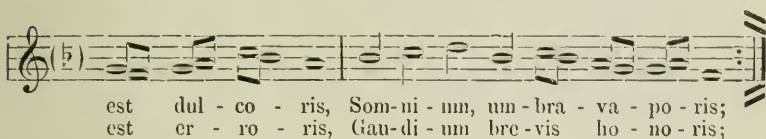
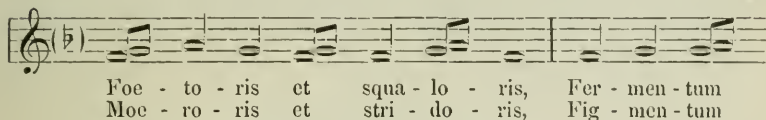
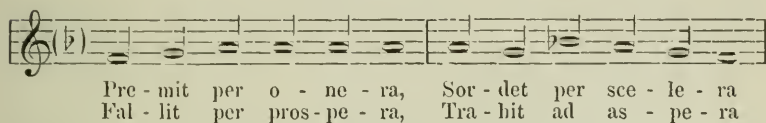
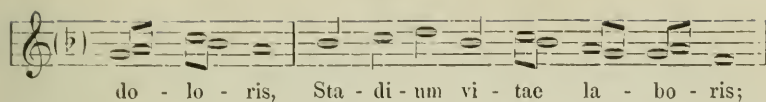
Mun-dus a mun-di - ti - a, Dic-tus per con-tra - ri - a
 Sor-det im - mun-di - ti - a Cri - mi - num Cres-cit in
 ma - li - ti - a, Cul-pa ne-scit ter - mi - num.

XVII.

Cod. Parisin. (ol. S. Albini Andegaven.) 8433 saec. 13.

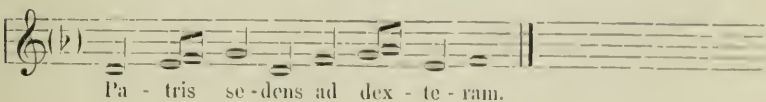
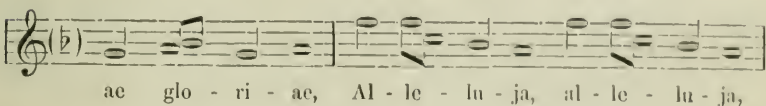
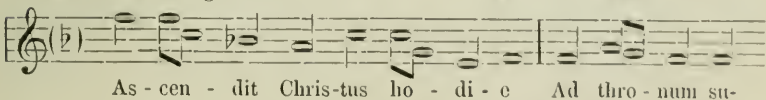
Ho - mo, con - si - de - ra, Qua - lis, quam mi - se - ra
 Vi - ta mor - ti - fe - ra Poe - nae pu - er - pe - ra,
 Sors vi - tae sit mor - ta - lis,
 Mors ve - ra, mors vi - ta - lis, Fo - men - tum est

XVIII.

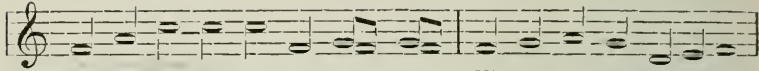
Grad. ms. Mosburgense anni 1360.

Cod. Univ. Monacen. 157.

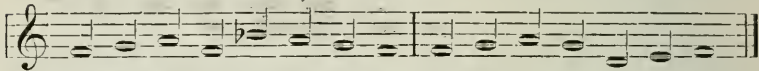

XIX.

Grad. ms. Porcetense saec. 12/13. Cod. Darmstadien. 931. add. saec. 14.

Lau-det lae - tus nos-ter coe - tus Vi - ven-tem cum mor-tu-is,

Qui nos e - mit et re - de-mit San-gui-nem per pro-pri-um.

XX.

Grad. ms. Porcetense saec. 12/13. Cod. Darmstadien. 931. add. saec. 14.

O Chri-sti mi - li - tes in - cli - ti, Cu - nis fas - ci-

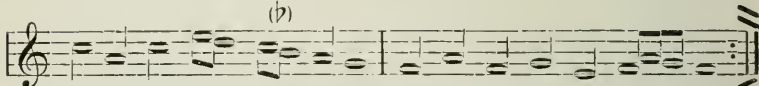
is - que ar - ma - ti, Ma-trum su - gen - tes u - be - ra

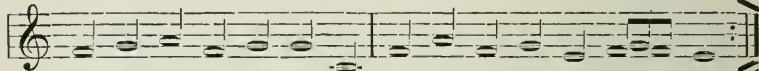
Sump-sis - tis tri - um - pha - li - a.

XXI.

Cod. Montis Serrati s. n. saec. 15.

(b)
Scri-be-re pro - po - su-i De con-temp-tu mun-da - no,
Ut de-gen-tes sae - cu-li Non mul-cen-tur in - a - no,

Jam est ho - ra sur-ge - re A som-no mor-tis va - no.
Ad mor-tem fes-ti - na - mus, Pec-ca - re de - sis - ta - mus.

Inhalts-Übersicht.

Real-Index.

I.

Cantiones de Tempore.

	Seite
De sanctissima Trinitate	11—15
De Quadragesima	15—24
Planctus Christi morientis	18—20
Dialogus virginis cum cruce	20
De clavo Christi	22
In die Palmarum	23
In die Parasceves	23
De Paschate	24—51
De Ascensione	52
In die Pentecostes	52—56
De Corpore Christi	57—59
De Dedicatione Ecclesiae	59—60

II.

Cantiones de Sanctis.

In Festo Omnium Sanctorum	63—64
De sancto Antonio	64
De sancto Bernhardo	65
De sancto Dionysio	65—67
De sancta Dorothea	68
De sancto Francisco	68
De sancto Georgio	69
De sanctis Innocentibus	69—70
De sancto Johanne Baptista	70
De sancto Johanne Evangelista	73
De sanctis Johanne et Jacobo	73
De sancta Katharina	74—75
De sancto Leodegario	76
De sancta Maria Magdalena	76—79
Planctus sanctae Mariae Magdalenae	79
De sancta Margareta	81

	Seite
De sancto Nicolao	82—88
De sancto Stephano	88—89
De sancto Theodolo	89
De sancto Thoma Cantuariensi	90

III.

Cantiones Morales.

De Miseria Hominis	93
Quod mundus sit transitorius	94
De eodem argumento verba Pauli apostoli	95
Quod haec vita spernenda	95—102
Fortuna quam sit mutabilis	102
Quod in rebus prosperis non sit gloriandum	104
Exhortatio ad poenitentiam	104—107
Ut a peccatis convertamur	107
Lamentatio animae peccata deflentis	108—111
De filio prodigo	112
Lamentatis filii prodigi	113
De triplici inimico nos infestante	114
Altercatio cordis et oculi	114
Altercatio animae et corporis	115
Disputatio membrorum	116
De pugna vitiorum	118
De necessitate gratiae	119
Qui virtutem sequitur, beatus est	121
Fuga saeculi beatos nos reddit	122
Utilitas quaedam detractiois	123
Canticum sponsae ex cantico canticorum	123
De sponsa cum sponso quiescente	124
De fide et veritate	124
Quod veritas odium pariat	124
De caritate exsule	125
De Curia Romana	126
De malitia temporum modernorum	127—132
De malis monachis	132
De stabilitate	133
De vitiis curialium	134
De ornamentis ecclesiae	135
De dignitate sacerdotum	135
Quales debent esse qui volunt praeesse	136
In laudem praesulis	137—138
Ad confessionem episcopi	139
De admonitione praelatorum	140
Plauctus Christi de malis praesulibus	141
Lamentatio	142
Contra eos qui pastoralis officio male funguntur	142—149
De haeresibus	149
De malo pecuniae	149
Quod jus venale sit	150—151
De Simonia	151—153

	Seite
Diogenis cum Aristippo dialogus	152
De pugna contra luxuriam	154—158
Mundus ad luxuriam hortatur	158
De virtutibus cardinalibus	158
De prole ingenua et adulterina	159
De circumspectione in dandis muneribus	159—160
De artium conditione	161
Exhortatio ad bellum sacrum	161—164
De excidio Hierosolymae	164—166
De bello sacro contra Albigenes	166

IV.

Cantiones Variæ.

De clavo Christi	169
Planetus Samsonis	169
De sancto Guilelmo Bituricensi	171—172
De Innocentio papa tertio	173
De Ottone IV. imperatore	173
De Guilelmo Eliensi episcopo	174
In funus sancti Alberti episcopi Leodiensis	175
In mortem Philippi Augusti regis Galliae	175—176
In funus Henrici II Angliae regis	177
In Richardum I Angliae regem	177—178
In obitum Ferdinandi regis Legionensis	179
In funus Godefredi ducis Britanniae	179
In obitum Henrici Campaniae comitis	180
De obitu Henrici II Campaniae comitis et matris ejus	181
De urbe Turonensi	182
De caede scholarium Aurelianensium	182
Laus Galliae	183
De calamitatibus Galliae	184

Verbal-Index.

	Seite		Seite
Ad cor tuum revertere	104	Artium dignitas	161
A deserto veniens	158	Ascendit Christus hodie	52
Ad honores et onera	138	A sinu patris mittitur	45
Ad infantum triumphantum	69	Associa tecum in patria	194
Adulari nescio	124	A solis ortus cardine	40
Aeterni patris filius	24	Audi chorus organicum	204
Agmina militiae	195	Aurelianis civitas	182
Alabastrum frangitur	175	Ave dulce tu frumentum	58
Alma dies, dulcis quies	25	Ave Maria fons lactitiae	187
Alto corde gaudeamus	78	Ave purum vas argenti	76
Anglia planetus iterum	177	Ave verbum incarnatum	59
Anima jugi lacrima	197	Ave virgo regia	190
Anni favor jubilaei	166	Beata nobis gaudia	176
Aquae vivae dat fluentia	64	Beatis nos adhibe	188
Aristippe quacunvis sero	152	Beatus qui non abiit	121

	Seite		Seite
Bonum est confidere	122	Ecce festum egregii	66
Breves dies hominis	95	Ecce festum nobile	54
Bulla fulminante	126	Ecce jam celebria	70
Canticum laetitiae	108	Ecce orgium	54
Cantu miro summa laude	85	Ecce rex desiderabilis	28
Choro jucundo	32	Ecce sanctorum <i>zovón</i> orgium .	63
Chriticola recordare	16	Eclipsim passus totiens	172
Christi miles Christo	90	Eclipsim patitur splendor . . .	179
Christi sit nativitas	73	Ego mundi timens naufragium .	132
Christo psallat ecclesia	43	Eja stematica	33
Christus jam misit inelitum . .	55	Error popularis	201
Christus patris gratiae	45	Excuset quae vim intulit . . .	137
Christus vicit resurgendo . . .	25	Excutere de pulvere	105
Clavis clavo retunditur	169	Exsultemus et laetemur	29
Clavus pungens acumine	22	Exsultet haec concio	86
Coelum non animum	133	Exsultet plebs fidelium	42
Congratulare et laetare	58	Fas et nefas ambulant	160
Corde vero ac sincero	26	Fas legis priscæ	23
Corusca Sion inclitis	27	Felix dies et grata	27
Costi regis filia	75	Fidelium sonet vox sobria . . .	44
Crescens incredulitas	6	Filii calvariae	58
Crimen avaritiae	127	Flere libet ac flere debeo . . .	79
Crucifigat omnes	161	Flos de spina rumpitur	192
Crux de te volo conqueri . . .	20	Fons origo trinitatis	15
Culpæ purgator veteris	47	Fontis in rivulum	146
Cum animadverterem	109	Forma poenitentium	17
Cum rex Christus gloriæ	28	Francigenæ radii	66
Cum sit omnis caro foenum . . .	95	Frater jam prospicias	200
Cum sponsa sponsum quaeritat.	123	Frigescite caritatis	151
Cur livet hostis impius	124	Fulget Nicolaus	86
Debet se circumspicere	159	Gamatare me per solfare . . .	191
Deet vox laetitiae	37	Gaudeat ecclesia	87
Deduc Sion uberrimas	142	Gaude Sion devoto gaudio . . .	51
Deo psallat gloriæ	89	Gloriosus fervidus	69
De patre principio	37	Gratulemur dies est laetitiae .	29
De rupta rupeeula	183	Haec est dies triumphalis . . .	33
Descende coelitus	55	Heu quo progreditur	147
De Stephani roseo sanguine . .	195	Hic Dei plenus gratia	83
Dic Christi veritas	125	Hic fulgens virtutibus	84
Dic qui gaudes prosperis	94	Homo considera qualis	93
Dies est laetitiae in domo . . .	57	Homo cur degeneras	99
Dies salutis oritur	47	Homo cur properas	162
Divina providentia	174	Homo natus ad laborem	197
Doceas hac die	197	Homo quam sit pura	20
Doce nos hodie	198	Homo qui semper moreris . . .	98
Doce nos optime	198	Homo quo vigeas	199
Dognatum falsas species	149	Homo vide quæ pro te patior .	18
Domum obedientiae	78	Hypocritæ pseudopontifices . .	202
Dulces laudes tympano	88	Ille civis Pateræ	83
Duo unum genere	73	In agni convivio	49
Ecce festum beatæ	75	In Domino confidite	41

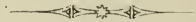
	Seite
In hac die Dei	38
In mundo degentium	131
In oceanu sideris	178
In omni fratre tuo	200
In paschali gaudio	31
In paupertatis praedio	68
In rerum principio	60
In ripa Ligeris	182
In salvatoris nomine	189
Inter membra singula	116
Intonent hodie	86
In veritate comperi	203
Iste puerulus jacens cunabulo	82
Jersalem, Jerusalem	181
Jucundare Gallia	65
Laqueus conteritur	195
Latic silice mel petra profluit	17
Laudet laetus noster coetus	24
Laus sit ipsi soli	105
Leniter ex merito	107
Licet aeger cum aegrotis	145
Locus hic terribilis	6
Lugent Sion et Judaea	165
Lumen sancti spiritus	56
Luto carens et latere	39
Luxuriant animi	104
Martyr fuit Stephanus	89
Mens fidem seminat	199
Minor natu filius	196
Mors vitae propitia	40
Mundi princeps ejecitur	41
Mundus a munditia	144
Mundus eclipsim patitur	131
Mundus vergens in defectum	184
Nicolae praesulum	88
Nicolai praesulis	85
Nicolaus pontifex	87
Nitimur in vetitum	106
Nobilitas animi	131
Nomen a solemnibus	163
Non carnis est sed spiritus	112
Non sint vobis cura	99
Non te luisse pudeat	140
Novum festum celebremus	77
Novum sibi texuit	34
Novus miles sequitur	90
Nulli beneficium	139
O amor Deus deitas	11
O Christi milites incliti	69
O crux ave spes unica	22
O curas hominum	151

	Seite
O felix Biturica	171
Offerat ecclesia	50
O Jesu admirabilis	30
O labilis sortis humanae	97
O levis aurula	20
Olim sudor Herculis	155
O Maria mater Christi	193
O mens cogita	97
O mira Christi pietas	96
Omnes audiat	153
Omnes gentes plaudite	43
Omni paene curiae	150
Omnis in lacrimas	180
Omnis saltus Libani	59
O mores perditos	124
O mors quae mordes omnia	176
O qui fontem gratiae	53
O quotiens vos volui	19
Orthodoxe plaudite	27
Ortus summi peracto gaudio	88
Ovans chorus scholarium	76
O varium fortunae lubricum	102
Pange melos lacrimosum	130
Par concentu rogit	68
Partus semiferos	129
Passionis aemuli	47
Pater sancte dictus Lotharius	173
Pracsenti solemnio	64
Processit in capite	46
Procrans odium	123
Psallat concors symphonia	70
Pudore femineo	79
Pulsa noxae scoria	60
Quia venit Dei domum	144
Quid ultra tibi facere	141
Qui passus est pridie	31
Qui pro nobis mori non respuit	50
Qui seminant in lacrimis	119
Qui seminant in oculis	152
Qui servare puberem	157
Quisquis cordis et oculi	114
Qui sub Dione militas	156
Quo me vertam nescio	143
Quomodo cantabimus	165
Quomodo sunt oculi	142
Quo vadis quo progredieris	107
Redit aetas aurea	177
Regi regum omnium	172
Regnum Dei vim patitur	114
Relegata vetustate	34
Reminiscens patrati sceleris	109

	Seite		Seite
Rex et sacerdos praefuit	173	Una trium deitas	14
Rex omnipotentiae	41	Unicornis captivatur	36
Rex virtutum ejus virtus	135	Universorum orgio	63
Rimatus omnes curias	134	Ut non ponam os in coelum	136
Rubens rosa Jesu pie	15	Vae mundo a scandalis	148
Sacerdotes Dei Deum	135	Vanitas vanitatum	100
Salve mater fons hortorum	190	Vehemens indignatio	147
Salve pater luminum	14	Velut stellae firmamenti	201
Salve pater nominum	13	Venditores labiorum	203
Salve virgo martyr Christi	81	Veneris prosperis usa	158
Samson dux fortissime	169	Veni creator spiritus	52
Sancto Dei Nicolao	82	Veni creator spiritus	56
Scribere proposui	100	Veni doctor praevie	188
Scribere proposui	101	Veni redemptor gentium	55
Sede Sion in pulvere	164	Veni sancte spiritus	56
Seminavit Graecia	67	Venit Jesus in propria	164
Serena virginum	191	Veris ad imperia	36
Si mundus viveret	149	Veritas aequitas largitas	127
Sion gaude duc choreas	35	Veritas veritatum	120
Sol eclipsim patitur	179	Veste nuptiali	200
Soli nitorem aequori	138	Vetus purgans facinus	43
Suspirat spiritus	109	Vide quo fastu rumperis	159
Temporum memoria	108	Vineam meam plantavi	47
Tempus adest gratiae	51	Virginis in gremio	187
Terit Bernhardus terrea	65	Virgo Costi filia	73
Tetigit me Dominus	111	Virgo gemma Graeciae	73
Transite Sion filiae	49	Vitae perditae me legi	113
Trinae vocis tripudio	148	Vitam duxi jucundam	156
Tu deitati carnem unisti	35	Vitia virtutibus	118
Turmas arment Christicolae	175	Vivere quae tribuit	39
		Vocis tripudio	46

Corrigenda.

- Seite 25 Zeile 11 v. o. lies dulcis quies statt qui es.
 „ 125 No. 181 lies De Caritate exsule statt De Veritate.
 „ 191 Zeile 2 v. o. ist vielleicht zu lesen Me per sol fa re.

vol. 21 # 10801

THE INSTITUTE OF MEDIAEVAL STUDIES
59 QUEEN'S PARK CRESCENT
TORONTO - 5, CANADA

1 0 8 0 1 .

